

CTET SS L1 Assamese L2 English P2

Topic:- CDP_P2_CTET

1) Which of the following statements is correct about development ?

- (1) Development is uniform
- (2) Development is entirely unpredictable
- (3) There are individual differences in development
- (4) Development proceeds from specific to general

विकास के बारे में निम्न में से कौन-सा कथन सही है ?

- (1) विकास एकसमान होता है।
- (2) विकास बिल्कुल अप्रत्याशित है।
- (3) विकास में व्यक्तिगत विभिन्नताएँ होती हैं।
- (4) विकास विशिष्ट से सामान्य की ओर बढ़ता है।

[Question ID = 1][Question Description = S6_CDP_Q001]

- 1. 1 [Option ID = 1]
- 2. 2 [Option ID = 2]
- 3. 3 [Option ID = 3]
- 4. 4 [Option ID = 4]

2)

Assertion (A) : Provision of mid-day meals in schools can ensure better nutritional health of the students.

Reason (R) : Environmental factors do not play any role in shaping an individual since growth is determined only by heredity.

Choose the correct option :

- (1) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A).
- (2) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A).
- (3) (A) is true but (R) is false.
- (4) Both (A) and (R) are false.

कथन (A) : स्कूलों में मीड-डे मील (भोजन) की व्यवस्था से छात्रों का बेहतर पोषण व स्वास्थ्य सुनिश्चित हो सकता है।

तर्क (R) : पर्यावरणीय कारक किसी व्यक्ति को आकार देने में कोई भूमिका नहीं निभाते हैं क्योंकि विकास केवल आनुवंशिकता से निर्धारित होता है।

सही विकल्प चुनें।

- (1) (A) और (R) दोनों सही हैं और (R) सही व्याख्या करता है (A) की।
- (2) (A) और (R) दोनों सही हैं लेकिन (R) सही व्याख्या नहीं है (A) की।
- (3) (A) सही है लेकिन (R) गलत है।
- (4) (A) और (R) दोनों गलत हैं।

[Question ID = 2][Question Description = S6_CDP_Q002]

- 1. 1 [Option ID = 5]
- 2. 2 [Option ID = 6]

3. 3 [Option ID = 7]
4. 4 [Option ID = 8]

- 3) As an agency of secondary socialization the primary function of the school is to :
- (1) Cut the child off from the home.
 - (2) Undo the learnings children had at home.
 - (3) Contradict the learnings acquired by the child in the family.
 - (4) Be an extension of the family and build upon the things child is familiar with.

सामाजीकरण की द्वितियक संस्था के रूप में स्कूल का क्या प्रमुख उद्देश्य है?

- (1) बच्चे को घर से अलग कर देना।
- (2) बच्चे की घर में सीखी बातों को पूर्ववत् करना।
- (3) बच्चों द्वारा घर में सीखी गई बातों का खंडन करना।
- (4) परिवार का विस्तार जिससे बच्चे की परिचित चीजों को आगे बढ़ाया जा सके।

[Question ID = 3][Question Description = S6_CDP_Q003]

1. 1 [Option ID = 9]
2. 2 [Option ID = 10]
3. 3 [Option ID = 11]
4. 4 [Option ID = 12]

- 4)
In Jean piaget's theory _____ is said to occur when a child perceives new objects or events in terms of existing schemas :

- (1) Assimilation
- (2) Organization
- (3) Metacognition
- (4) Scaffolding

जीन पियाजे के सिद्धांत में इस प्रक्रिया को क्या कहते हैं - जब कोई बच्चा मौजूदा स्कीमा के संदर्भ में नई वस्तुओं या घटनाओं को देखता है?

- (1) समावेशन
- (2) संगठन
- (3) अनुकूलन
- (4) पाड़

[Question ID = 4][Question Description = S6_CDP_Q004]

1. 1 [Option ID = 13]
2. 2 [Option ID = 14]
3. 3 [Option ID = 15]
4. 4 [Option ID = 16]

- 5)

Despite their abilities to solve different kinds of problems _____ children still cannot think hypothetically.

- (1) Sensori - motor
- (2) Concrete operational
- (3) Pre - operational
- (4) Formal operational

_____ में बच्चे विभिन्न प्रकार की समस्याओं को सुलझाने के कौशल पा लेते हैं परन्तु निगमनात्मक सोच नहीं कर पाते।

- (1) संवेदी चालक अवस्था
- (2) मूर्त संक्रियात्मक अवस्था
- (3) पूर्व संक्रियात्मक अवस्था
- (4) अमूर्त संक्रियात्मक अवस्था

[Question ID = 5][Question Description = S6_CDP_Q005]

1. 1 [Option ID = 17]
2. 2 [Option ID = 18]
3. 3 [Option ID = 19]
4. 4 [Option ID = 20]

6)

According to Kohlberg the pre-conventional level of moral development is characterised by :

- (1) Focus on how cultural factors and gender influences moral development
- (2) Good or bad is determined by the consequences of obeying or disobeying rules
- (3) The individual strives to maintain the expectations of others rather than focus on the consequences of one's actions.
- (4) Self-chosen ethical principles that are universal

कोहलबर्ग के अनुसार नैतिक विकास के पूर्व पारंपरिक स्तर की क्या विशेषता है?

- (1) इस बात पर ध्यान देना कि सांस्कृतिक कारक और लिंग नैतिक विकास को कैसे प्रभावित करते हैं।
- (2) अच्छा या बुरा नियमों के पालन या अवज्ञा के परिणामों से निर्धारित होता है।
- (3) व्यक्ति अपने कार्यों के परिणामों पर ध्यान केंद्रित करने के बजाय दूसरों की अपेक्षाओं को बनाए रखने का प्रयास करते हैं।
- (4) स्व-चुने हुए नैतिक सिद्धांतों का पालन करना जो सार्वभौमिक हैं।

[Question ID = 6][Question Description = S6_CDP_Q006]

1. 1 [Option ID = 21]
2. 2 [Option ID = 22]
3. 3 [Option ID = 23]
4. 4 [Option ID = 24]

7)

A teacher believing in Vygotsky's socio-cultural theory should :

- (1) Discourage interaction and dialogue among students
- (2) Provide appropriate scaffolding to students as and when required
- (3) Offer rewards and punishment to students regulating their behaviour
- (4) Enable students to form associations between stimulus and response

वायगोत्स्की के सामाजिक सांस्कृतिक सिद्धान्तों में विश्वास रखने वाली एक शिक्षिका को :

- (1) विद्यार्थियों के बीच अंतः क्रिया व संवाद को हतोत्साहित करना चाहिए।
- (2) जरूरत पड़ने पर उपयुक्त पाठ देना चाहिए।
- (3) विद्यार्थियों के व्यवहार को विनियमित करने के लिए ईनाम व सजा का उपयोग करना चाहिए।
- (4) विद्यार्थियों को उद्दीपन व प्रतिक्रिया के बीच अनुबंधन स्थापित करने के लिए प्रोत्साहित करना चाहिए।

[Question ID = 7][Question Description = S6_CDP_Q007]

1. 1 [Option ID = 25]
2. 2 [Option ID = 26]
3. 3 [Option ID = 27]
4. 4 [Option ID = 28]

8)

In Lev Vygotsky's theory, knowledge is co-constructed by the child and the adult _____ the zone of proximal development.

- (1) Outside
- (2) Within
- (3) Beneath
- (4) Ahead of

लेव व्यागोत्सकी के सिद्धान्तों के अनुसार बच्चों व वयस्कों के द्वारा ज्ञान का सह निर्माण समीपस्थ विकास के क्षेत्र के _____ किया जाता है।

- (1) बाहर
- (2) अंदर
- (3) नीचे
- (4) आगे

[Question ID = 8][Question Description = S6_CDP_Q008]

1. 1 [Option ID = 29]
2. 2 [Option ID = 30]
3. 3 [Option ID = 31]
4. 4 [Option ID = 32]

9) Which of the following is NOT included in a progressive and child-centered education ?

- (1) Use of digital technology and teaching-learning materials
- (2) Emphasising learning from activities, experiences, and playful exploratory manner
- (3) Emphasis only on course completion with structured curriculum
- (4) Active participation of students with democratic and free expression

एक प्रगतिशील और बाल केंद्रित शिक्षा के अंतर्गत निम्न में से किसका स्थान नहीं है ?

- (1) डिजिटल तकनीकी व शिक्षण अधिगम सामग्री का प्रयोग
- (2) क्रियात्मक, खेल, खोज व अनुभवों से सीखने पर बल देना
- (3) केवल संरचित पाठ्यक्रम समाप्ति पर बल देना
- (4) लोकतांत्रिक व स्वतंत्र अभिव्यक्ति के साथ छात्रों की सक्रिय भागीदारी

[Question ID = 9][Question Description = S6_CDP_Q009]

1. 1 [Option ID = 33]
2. 2 [Option ID = 34]

3. 3 [Option ID = 35]
4. 4 [Option ID = 36]

10)

Measurement of intelligence by calculating Intelligence Quotient (IQ) through use of standardized tests is problematic because -

- (1) are not Culturally fair
- (2) give only qualitative analysis
- (3) measure intelligence comprehensively
- (4) account for individual differences

मानकीकृत परीक्षणों के उपयोग से बुद्धिलब्धि (IQ) की अवधारणा के द्वारा बुद्धिमता का पता लगाने के बारे में एक प्रमुख चिंता यह है कि :

- (1) वे सांस्कृतिक रूप से निष्पक्ष नहीं हैं।
- (2) वे केवल गुणात्मक विश्लेषण करते हैं।
- (3) वे बुद्धि को व्यापक रूप से मापते हैं।
- (4) वे व्यक्तिगत मतभेदों के लिए जिम्मेदार हैं।

[Question ID = 10][Question Description = S6_CDP_Q010]

1. 1 [Option ID = 37]
2. 2 [Option ID = 38]
3. 3 [Option ID = 39]
4. 4 [Option ID = 40]

11)

Assertion (A) : Teachers should not create print-rich environment in the elementary classrooms.

Reason (R) : Development of language is an inborn ability.

Choose the correct option.

- (1) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A).
- (2) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A).
- (3) (A) is true but (R) is false.
- (4) Both (A) and (R) are false.

कथन (A) : शिक्षकों को प्राथमिक-माध्यमिक कक्षा में मुद्रित समृद्ध वातावरण नहीं बनाना चाहिए।

तर्क (R) : भाषा का विकास एक जन्मजात क्षमता है।

सही विकल्प चुनें।

- (1) (A) और (R) दोनों सही हैं और (R) सही व्याख्या करता है (A) की।
- (2) (A) और (R) दोनों सही हैं लेकिन (R) सही व्याख्या नहीं है (A) की।
- (3) (A) सही है लेकिन (R) गलत है।
- (4) (A) और (R) दोनों गलत हैं।

[Question ID = 11][Question Description = S6_CDP_Q011]

1. 1 [Option ID = 41]
2. 2 [Option ID = 42]
3. 3 [Option ID = 43]
4. 4 [Option ID = 44]

12)

Assertion (A) : Boys and Girls learn to behave in 'Gender appropriate' ways by observing and limitating same-sex adults.

Reason (R) : Gender is a purely biological construct.

Choose the correct option.

- (1) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A).
- (2) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A).
- (3) (A) is true but (R) is false.
- (4) Both (A) and (R) are false.

कथन (A) : लड़के व लड़कियाँ जेंडर उचित व्यवहार अपने जेंडर के वयस्कों का अवलोकन व अनुसरण करके सीखते हैं।

तर्क (R) : जेंडर पूर्णतः जैविक संरचना है।

सही विकल्प चुनें।

- (1) (A) और (R) दोनों सही हैं और (R) सही व्याख्या करता है (A) की।
- (2) (A) और (R) दोनों सही हैं लेकिन (R) सही व्याख्या नहीं है (A) की।
- (3) (A) सही है लेकिन (R) गलत है।
- (4) (A) और (R) दोनों गलत हैं।

[Question ID = 12][Question Description = S6_CDP_Q012]

1. 1 [Option ID = 45]
2. 2 [Option ID = 46]
3. 3 [Option ID = 47]
4. 4 [Option ID = 48]

13)

While interacting with a diverse group of students, a teacher :

- (1) Should discourage discussions that encourage the students to talk about their backgrounds and experiences.
- (2) Continuously reflect on her own stereotypes and biases.
- (3) Follow a uniform curriculum and standardised evaluation.
- (4) Adopt the lecture method as the primary mode of teaching.

छात्रों के विविध समूह के साथ बातचीत करते हुए एक शिक्षक को :

- (1) ऐसी चर्चाओं को हतोसाहित चाहिए जो छात्रों को उनकी पृष्ठभूमि और अनुभवों के बारे में बात करने के लिए प्रोत्साहित करें।
- (2) लगातार अपनी रूढ़ियों और पूर्वाग्रहों पर चिंतन करना चाहिए।
- (3) एक समान पाठ्यक्रम का पालन करके मूल्यांकन का मानकीकरण करना चाहिए।
- (4) शिक्षण की प्राथमिक विधा के रूप में व्याख्यान पद्धति को अपनाना चाहिए।

[Question ID = 13][Question Description = S6_CDP_Q013]

1. 1 [Option ID = 49]
2. 2 [Option ID = 50]
3. 3 [Option ID = 51]
4. 4 [Option ID = 52]

- 14) Assessment should be :
- (1) Holistic and continuous.
 - (2) Standardised and exam centric.
 - (3) Summative and norm-referenced.
 - (4) Teacher-centered and discontinuous

मुल्यांकन कैसा होना चाहिए?

- (1) सर्वांगीण व समग्र
- (2) मानकीकृत व परीक्षा केन्द्रित
- (3) योगात्मक व मानक संदर्भित
- (4) शिक्षक केन्द्रित व विच्छिन्न

[Question ID = 14][Question Description = S6_CDP_Q014]

1. 1 [Option ID = 53]
2. 2 [Option ID = 54]
3. 3 [Option ID = 55]
4. 4 [Option ID = 56]

- 15) Which of the following is **not** a characteristic of students who are critical thinkers ?
- (1) Open-mindedness and inquisitiveness
 - (2) Following instructions blindly
 - (3) Asking clarifying questions
 - (4) Assessing the credibility of sources

निम्न में से कौन-से अभिलक्षण एक समालोचनात्मक विद्यार्थी के नहीं हैं?

- (1) खुली मानसिकता व जिज्ञासू प्रवृत्ति
- (2) आँख बंद करके निर्देशों का पालन
- (3) स्पष्टीकरण के लिए प्रश्न पूछना
- (4) स्रोतों की विश्वासनीयता का आकलन

[Question ID = 15][Question Description = S6_CDP_Q015]

1. 1 [Option ID = 57]
2. 2 [Option ID = 58]
3. 3 [Option ID = 59]
4. 4 [Option ID = 60]

- 16) Which of the following advocates a flexible learning environment considering the unique needs of each child in an inclusive classroom ?
- (1) Highly structured curriculum
 - (2) Standardized assessment
 - (3) Universal designs for learning
 - (4) Uniform and summative assessment

निम्न में से क्या एक समावेशी कक्षा जिसमें प्रत्येक बच्चे की विशिष्ट जरूरतों के अनुरूप लचीले अधिगम में सहायक है?

- (1) बेहद मानकीकृत पाठ्यचर्या
- (2) मानीकीकृत आकलन
- (3) सीखने का सार्वभौमिक अभिकल्प
- (4) एकसमान व योगात्मक मूल्यांकन

[Question ID = 16][Question Description = S6_CDP_Q016]

1. 1 [Option ID = 61]
2. 2 [Option ID = 62]
3. 3 [Option ID = 63]
4. 4 [Option ID = 64]

17) In a group of diverse learners teachers should practise multicultural education :

- (1) Aimed at ensuring uniform and standardised curriculum.
- (2) By using uniform and standardized assessment.
- (3) By creating separate sections based on the cultural backgrounds of children.
- (4) By creating a classroom ethos where every child feels a sense of belonging.

विविध शिक्षार्थियों के समूह में शिक्षकों को बहुसांस्कृतिक शिक्षा का अभ्यास किस तरह करना चाहिए?

- (1) एक समान और मानकीकृत पाठ्यक्रम सुनिश्चित करके।
- (2) एकसमान और मानकीकृत आकलन सुनिश्चित करके।
- (3) बच्चों की सांस्कृतिक पृष्ठभूमि के आधार पर अलग-अलग संकाय बनाकर।
- (4) कक्षा का ऐसा लोकाचार बनाकर जहां हर बच्चा अपनेपन की भावना महसूस करे।

[Question ID = 17][Question Description = S6_CDP_Q017]

1. 1 [Option ID = 65]
2. 2 [Option ID = 66]
3. 3 [Option ID = 67]
4. 4 [Option ID = 68]

18)

Sunita exhibits repetitive motor actions and has difficulty making friends though she has ability for excellent attention, to detail. These are typical identifying characteristics of :

- (1) Autism
- (2) Dyslexia
- (3) Dysgraphia
- (4) Attention deficit hyperactivity disorder

सुनीता एक ही गतिक कार्य को कई बार दोहराती है तथा उसे दोस्त बनाने में बेहद कठिनाई होती है जबकि वह चीजों को बहुत बारीकी से परखने की समझ रखती है। यह किसके विशिष्ट अभिलक्षण हैं?

- (1) स्वलीनता
- (2) पाठन वैकल्य
- (3) लेखन वैकल्य
- (4) ध्यान न्यूनता अतिक्रियाशीलता विकार

[Question ID = 18][Question Description = S6_CDP_Q018]

1. 1 [Option ID = 69]

- 2. 2 [Option ID = 70]
- 3. 3 [Option ID = 71]
- 4. 4 [Option ID = 72]

19) Which of the following is an example of assistive technology to aid hearing ?

- (1) Braille system
- (2) Walking stick
- (3) Sound amplifier
- (4) Eyeglasses

कौन-सा उदाहरण सहायकी तकनीकी का इस्तेमाल करते हुए विद्यार्थियों को सुनने में मदद करेगा ?

- (1) ब्रेल प्रणाली
- (2) छड़ी
- (3) ध्वनि प्रवर्धक
- (4) चश्मा

[Question ID = 19][Question Description = S6_CDP_Q019]

- 1. 1 [Option ID = 73]
- 2. 2 [Option ID = 74]
- 3. 3 [Option ID = 75]
- 4. 4 [Option ID = 76]

20) Which of the following are important characteristics of creativity ?

- (i) Divergent thinking
- (ii) Originality of ideas
- (iii) Flexibility
- (iv) Convergent thinking

- (1) (i) (ii) (iii)
- (2) (i) (ii)
- (3) (ii) (iii)
- (4) (i) (ii) (iii) (iv)

निम्नलिखित में से रचनात्मकता की महत्वपूर्ण विशेषताएँ कौन-सी हैं ?

- (i) अभिसारी सोच
- (ii) विचारों की मौलिकता
- (iii) लचीलापन
- (iv) अपसारी सोच

- (1) (i) (ii) (iii)
- (2) (i) (ii)
- (3) (ii) (iii)
- (4) (i) (ii) (iii) (iv)

[Question ID = 20][Question Description = S6_CDP_Q020]

- 1. 1 [Option ID = 77]
- 2. 2 [Option ID = 78]
- 3. 3 [Option ID = 79]
- 4. 4 [Option ID = 80]

- 21) For effective learning, teachers should ensure that the learning activities :
- (1) Build on the previous understanding of the students and further it.
 - (2) Are aimed to only reproduce knowledge from the textbook.
 - (3) Are decontextualized and depersonalized.
 - (4) Are extremely complex and abstract.

प्रभावशाली अधिगम के लिए शिक्षकों को सुनिश्चित करना चाहिए कि शिक्षण गतिविधियाँ :

- (1) विद्यार्थियों के पूर्व ज्ञान पर आधारित हों व उसे आगे बढ़ाएँ।
- (2) केवल पाठ्यपुस्तक के ज्ञान की पुनरुक्ति पर केन्द्रित हों।
- (3) असंदर्भित व प्रतिरूपित हों।
- (4) बेहद जटिल व अमूर्त हों।

[Question ID = 21][Question Description = S6_CDP_Q021]

1. 1 [Option ID = 81]
2. 2 [Option ID = 82]
3. 3 [Option ID = 83]
4. 4 [Option ID = 84]

- 22) 'Alternative conceptions' among children :
- (1) Reflect the egocentric and irrational thinking of children.
 - (2) Are found only in children with very high IQ levels.
 - (3) Are an obstacle to learning and should be punished.
 - (4) Are the 'naive' theories that children construct about phenomenon around them.

बच्चों में वैकल्पिक अवधारणाएँ :

- (1) उनकी आत्मकेन्द्रित तथा तर्कशून्य सोच को दर्शाती हैं।
- (2) केवल उच्च बुद्धिलब्धि वाले विद्यार्थियों में पाई जाती है।
- (3) सीखने की प्रक्रिया में बाधा डालती हैं तथा उन्हें दंडित करना चाहिए।
- (4) बच्चों की अपने आस-पास की घटनाओं के बारे में बनाए 'सहज सिद्धांतों' को दर्शाती हैं।

[Question ID = 22][Question Description = S6_CDP_Q022]

1. 1 [Option ID = 85]
2. 2 [Option ID = 86]
3. 3 [Option ID = 87]
4. 4 [Option ID = 88]

- 23) Teachers can encourage effective problem solving by :
- (1) Discouraging multiple perspectives and guesses in her class
 - (2) Encouraging children to make intuitive guesses
 - (3) Writing step-by-step solution to the problem
 - (4) Focusing on the reproduction of textbook knowledge

शिक्षक प्रभावी समस्या-समाधान को प्रोत्साहित कर सकते हैं?

- (1) अपनी कक्षा में कई दृष्टिकोणों और अनुमानों को प्रोत्साहित करके
- (2) बच्चों को सहज अनुमान लगाने के लिए प्रोत्साहित करके
- (3) समस्या का चरण-दर-चरण समाधान लिखकर
- (4) पाठ्यपुस्तक ज्ञान के पुनरुत्पादन पर ध्यान केंद्रित करके

[Question ID = 23][Question Description = S6_CDP_Q023]

1. 1 [Option ID = 89]
2. 2 [Option ID = 90]
3. 3 [Option ID = 91]
4. 4 [Option ID = 92]

24)

As the class teacher of an underachieving child, which of the following facilitative strategies do you think would be most useful ?

- (1) Give the student a long lecture on his underachievement
- (2) Try to identify the reasons for his underachievement and set short term, achievable goals
- (3) Ask the school management to take necessary steps such as making a separate section for under achieving students
- (4) Call the parents of the child and tell them that their child does not have any ability so they should put the child in a separate school

एक कम उपलब्धि वाले बच्चे के कक्षा शिक्षक के रूप में, आपको निम्नलिखित में से कौन-सी रणनीति सबसे अधिक उपयोगी लगती है?

- (1) विद्यार्थी को उसकी कम उपलब्धि पर एक लंबा व्याख्यान देना।
- (2) उसकी कम उपलब्धि के कारणों की पहचान करने का प्रयास करना और अल्पकालिक, कर सकने योग्य लक्ष्य निर्धारित करना।
- (3) स्कूल प्रबंधन को आवश्यक कदम उठाने के लिए कहना जैसे कम उपलब्धि वाले छात्रों के लिए एक अलग संकाय बनाना।
- (4) बच्चे के माता-पिता को बताना और उन्हें बताना कि उनके बच्चे में कोई क्षमता नहीं है इसलिए वे बच्चे को एक अलग स्कूल में डाल दें।

[Question ID = 24][Question Description = S6_CDP_Q024]

1. 1 [Option ID = 93]
2. 2 [Option ID = 94]
3. 3 [Option ID = 95]
4. 4 [Option ID = 96]

25) Which of these is an important activity to enable conceptual understanding in children ?

- (1) Dialogue
- (2) Lecture
- (3) Direct Instruction
- (4) Rewards

बच्चों में अवधारणात्मक समझ को सक्षम करने के लिए इनमें से कौन सी महत्वपूर्ण गतिविधि है?

- (1) संवाद
- (2) व्याख्यान
- (3) प्रत्यक्ष निर्देश
- (4) पुरस्कार

[Question ID = 25][Question Description = S6_CDP_Q025]

- 1. 1 [Option ID = 97]
- 2. 2 [Option ID = 98]
- 3. 3 [Option ID = 99]
- 4. 4 [Option ID = 100]

26)

According to National Education policy 2020, experiential learning will be adopted in all stages. What is **NOT** correct with respect to experiential learning ?

- (i) It makes the teacher more active in the teaching-learning process than the students.
- (ii) It helps in connecting past experiences to gaining new knowledge and transfer of positive learning.
- (iii) It is completely based on the promotion of traditional bookish knowledge.
- (iv) It emphasizes on developing real and scientific understanding in students through experiences and experiments.

- (1) (ii), (iv)
- (2) (i), (iii)
- (3) (i), (iv)
- (4) (ii), (iii)

राष्ट्रीय शिक्षा नीति 2020 के अनुसार अनुभवात्मक अधिगम को सभी चरणों में अपनाया जाएगा। अनुभवात्मक अधिगम के संदर्भ में क्या सत्य नहीं है?

- (i) छात्रों की अपेक्षा शिक्षक को शिक्षण-अधिगम प्रक्रिया में अधिक सक्रिय बनाता है।
- (ii) पिछले अनुभवों को नए ज्ञान प्राप्त करने और सकारात्मक सीखने के हस्तांतरण से जोड़ने में मदद करता है।
- (iii) पूरी तरह से पारंपरिक किताबी ज्ञान को बढ़ावा देने पर आधारित है।
- (iv) अनुभवों और प्रयोगों के माध्यम से छात्रों में वास्तविक व वैज्ञानिक समझ विकसित करने पर जोर देता है।

- (1) (ii), (iv)
- (2) (i), (iii)
- (3) (i), (iv)
- (4) (ii), (iii)

[Question ID = 26][Question Description = S6_CDP_Q026]

- 1. 1 [Option ID = 101]
- 2. 2 [Option ID = 102]
- 3. 3 [Option ID = 103]
- 4. 4 [Option ID = 104]

27) Which of the following emotions facilitates the process of meaningful learning ?

- (1) Panic
- (2) Frustration
- (3) Irritation
- (4) Excitement

निम्नलिखित में से कौन-सी भावना सार्थक सीखने की प्रक्रिया को सुगम बनाती है ?

- (1) दहशत
- (2) कुण्ठा
- (3) चिढ़
- (4) उत्तेजना

[Question ID = 27][Question Description = S6_CDP_Q027]

- 1. 1 [Option ID = 105]
- 2. 2 [Option ID = 106]
- 3. 3 [Option ID = 107]
- 4. 4 [Option ID = 108]

28) Children learn best through the processes of :

- (1) Passive imitation
- (2) Drill and recall
- (3) Rote memorization
- (4) Guided discovery

बच्चे किस प्रक्रिया से सबसे बेहतर सीखते हैं ?

- (1) निष्क्रिय अनुकरण
- (2) वेधन व प्रत्यास्मरण
- (3) रटकर स्मरण
- (4) निर्देशित खोज

[Question ID = 28][Question Description = S6_CDP_Q028]

- 1. 1 [Option ID = 109]
- 2. 2 [Option ID = 110]
- 3. 3 [Option ID = 111]
- 4. 4 [Option ID = 112]

29)

Which of the following is a higher order ability that involves thinking about one's own thinking ?

- (1) Recall
- (2) Conditioning
- (3) Metacognition
- (4) Repetition

निम्न में से कौन-सा उच्च स्तरीय कौशल है जिसमें अपनी सोच के बारे में सोचना शामिल है?

- (1) प्रत्याहार
- (2) अनुबंधन
- (3) अधिसंज्ञान
- (4) पुनरावृत्ति

[Question ID = 29][Question Description = S6_CDP_Q029]

- 1. 1 [Option ID = 113]
- 2. 2 [Option ID = 114]
- 3. 3 [Option ID = 115]
- 4. 4 [Option ID = 116]

30) Teachers can encourage children to become intrinsically motivated by :

- (1) Use of methods of conditioning
- (2) Giving appropriate rewards
- (3) By use of punishment
- (4) By considering student's interests

शिक्षक बच्चों को आंतरिक रूप से अभिप्रेरित होने के लिए क्या कर सकते हैं?

- (1) अनुबंधन के तरीकों का प्रयोग
- (2) उचित पुरस्कार देना
- (3) दंड का प्रयोग
- (4) विद्यार्थियों की अभिरूचि को ध्यान में रखना

[Question ID = 30][Question Description = S6_CDP_Q030]

- 1. 1 [Option ID = 117]
- 2. 2 [Option ID = 118]
- 3. 3 [Option ID = 119]
- 4. 4 [Option ID = 120]

Topic:- SS_P2_CTET

1) Consider the following statements for asteroids :

- (A) They move around the sun
- (B) Sometimes they come near the earth and tend to drop upon it.
- (C) They are found between the orbits of Mars and Jupiter.

Choose the correct option :

- (1) Only (A) and (B) are true
- (2) Only (B) and (C) are true
- (3) Only (A) and (C) are true
- (4) All (A), (B) and (C) are true

क्षुद्र ग्रहों के बारे में नीचे लिखे वाक्यों को पढ़ें :

- (A) ये सूर्य की परिक्रमा लगाते हैं।
- (B) कभी कभार वे पृथ्वी के नज़दीक आ जाते हैं और इस पर गिर जाते हैं।
- (C) ये मंगल ग्रह व बृहस्पति ग्रह की कक्षाओं के बीच में पाए जाते हैं।

सही विकल्प का चयन कीजिए।

- (1) केवल (A) और (B) सही हैं।
- (2) केवल (B) और (C) सही हैं।
- (3) केवल (A) तथा (C) सही हैं।
- (4) (A), (B) तथा (C) सभी सही हैं।

[Question ID = 91][Question Description = S6_Social Science_Q031]

- 1. 1 [Option ID = 361]
- 2. 2 [Option ID = 362]
- 3. 3 [Option ID = 363]
- 4. 4 [Option ID = 364]

2) Read the following statements and choose the correct option.

- (A) Equator is a very important reference point to locate places on the earth.
- (B) By measuring the angle of the pole star from his/her place, a person can find the latitude of his/her place.

Options :

- (1) Both (A) and (B) are true
- (2) Both (A) and (B) are false
- (3) (A) is true but (B) is false
- (4) (A) is false, (B) is true

निम्नलिखित कथनों को पढ़िए तथा सही विकल्प का चुनाव कीजिए।

- (A) पृथ्वी पर स्थानों को अवस्थित करने में विषुवत वृत्त एक महत्वपूर्ण संदर्भ बिन्दु है।
- (B) अपने स्थान से ध्रुव तारे का कोण मापकर कोई व्यक्ति विशेष अपने स्थान का अक्षांश जान सकते हैं।

विकल्प :

- (1) (A) और (B) दोनों सही हैं।
- (2) (A) और (B) दोनों गलत हैं।
- (3) (A) सही है लेकिन (B) गलत है।
- (4) (A) गलत है लेकिन (B) सही है।

[Question ID = 92][Question Description = S6_Social Science_Q032]

- 1. 1 [Option ID = 365]
- 2. 2 [Option ID = 366]
- 3. 3 [Option ID = 367]
- 4. 4 [Option ID = 368]

- 3) Two places A and B are located at 20° E and 95° E respectively. What will be the time difference between place A and B ?
- (1) 5 hours
 - (2) 7 hours
 - (3) 5 hours 30 minutes
 - (4) 7 hours 30 minutes

यदि दो स्थान A तथा B क्रमशः 20° पू. तथा 95° पू. पर स्थित हैं, तो स्थान A और स्थान B के बीच कितना समय अंतराल होगा ?

- (1) 5 घंटे
- (2) 7 घंटे
- (3) 5 घंटे 30 मिनट
- (4) 7 घंटे 30 मिनट

[Question ID = 93][Question Description = S6_Social Science_Q033]

1. 1 [Option ID = 369]
2. 2 [Option ID = 370]
3. 3 [Option ID = 371]
4. 4 [Option ID = 372]

- 4) Consider the following statements for cause of seasons, and choose the correct option.
- (A) The revolution of the earth and the inclination of the earth's axis in a fixed direction causes seasons.
- (B) Changes in the position of the earth around the sun changes seasons.
- (C) Rotation of the earth causes seasons.

Options :

- (1) Only (A)
- (2) Only (A) and (B)
- (3) Only (B) and (C)
- (4) All (A), (B) and (C)

ऋतुओं के कारण के बारे में दिए गए कथनों को पढ़ें और सही विकल्प का चयन करें :

- (A) पृथ्वी के परिक्रमण तथा पृथ्वी के अक्ष के निश्चित दिशा में झुके होने के कारण ऋतु परिवर्तन होता है।
- (B) ऋतुओं में परिवर्तन सूर्य के चारों ओर पृथ्वी की स्थिति में परिवर्तन के कारण होता है।
- (C) पृथ्वी के घूर्णन के कारण ऋतुओं में परिवर्तन होता है।

विकल्प :

- (1) केवल (A)
- (2) केवल (A) तथा (B)
- (3) केवल (B) तथा (C)
- (4) (A), (B) तथा (C) सभी

[Question ID = 94][Question Description = S6_Social Science_Q034]

1. 1 [Option ID = 373]
2. 2 [Option ID = 374]

3. 3 [Option ID = 375]
4. 4 [Option ID = 376]

5) Which of the following statement is true ?

- (1) Tropical evergreen forests are the monsoon forests.
- (2) Tropical evergreen forests are found in the regions near the equator and close to the tropics.
- (3) Trees in tropical evergreen forests shed their leaves in the dry season.
- (4) Sal, Teak and Neem are examples of trees found in tropical evergreen forests.

निम्न में से कौन सा कथन सही है ?

- (1) उष्णकटिबंधीय सदाबहार वन मानसून वन होते हैं।
- (2) उष्णकटिबंधीय सदाबहार वन भूमध्य रेखा एवं उष्णकटिबंध के पास पाए जाते हैं।
- (3) उष्णकटिबंधीय सदाबहार वनों में पेड़ शुष्क मौसम में अपने पत्ते झाड़ देते हैं।
- (4) उष्णकटिबंधीय सदाबहार वनों में साल, सागवान और नीम के वृक्ष पाए जाते हैं।

[Question ID = 95][Question Description = S6_Social Science_Q035]

1. 1 [Option ID = 377]
2. 2 [Option ID = 378]
3. 3 [Option ID = 379]
4. 4 [Option ID = 380]

6) Consider following statements about the Sahara Desert :

- (A) Sahara once used to be lush green plain.
- (B) Climate of Sahara desert is hot and dry.
- (C) Nights at Sahara may be freezing cold with temperature nearing zero degrees.
- (D) People wear heavy robes in Sahara desert.

Choose the correct option :

- (1) (A), (B) and (C) are true
- (2) (B), (C) and (D) are true
- (3) (A), (C) and (D) are true
- (4) (A), (B), (C) and (D) are all true

सहारा रेगिस्तान के बारे में निम्न कथनों पर विचार कीजिए :

- (A) आज का सहारा एक समय में पूर्णतया हरा-भरा मैदान था।
- (B) सहारा मरुस्थल की जलवायु गर्म एवं शुष्क है।
- (C) सहारा में रातें अत्यंत ठंडी होती हैं तथा तापमान गिरकर लगभग जीरो डिग्री हो जाता है।
- (D) सहारा रेगिस्तान में लोग भारी वस्त्र पहनते हैं।

सही विकल्प का चयन कीजिए :

- (1) (A), (B) तथा (C) सही हैं।
- (2) (B), (C) तथा (D) सही हैं।
- (3) (A), (C) और (D) सही हैं।
- (4) सभी (A), (B), (C) तथा (D) सही हैं।

[Question ID = 96][Question Description = S6_Social Science_Q036]

1. 1 [Option ID = 381]
2. 2 [Option ID = 382]
3. 3 [Option ID = 383]
4. 4 [Option ID = 384]

7) Which of the following is/are correctly matched ?

Original Rock		Metamorphic Equivalent
(A) Limestone	–	Marble
(B) Clay	–	Slate
(C) Sandstone	–	Marble

Choose the correct option :

- (1) Only (A)
- (2) Both (A) and (B)
- (3) Both (A) and (C)
- (4) Both (B) and (C)

निम्न में से कौनसा/कौनसे सही सुमेलित हैं ?

मूल शैल		कायांतरित शैल
(A) चूना पत्थर	–	संगमरमर
(B) चिकनी मिट्टी	–	स्लेट
(C) बलुआ पत्थर	–	संगमरमर

सही विकल्प का चयन कीजिए :

- (1) केवल (A)
- (2) (A) और (B) दोनों
- (3) (A) और (C) दोनों
- (4) (B) और (C) दोनों

[Question ID = 97][Question Description = S6_Social Science_Q037]

1. 1 [Option ID = 385]
2. 2 [Option ID = 386]
3. 3 [Option ID = 387]
4. 4 [Option ID = 388]

8) Which of the following gases make up the bulk of the atmosphere ?

- (1) Oxygen and Carbon dioxide
- (2) Oxygen and Helium
- (3) Oxygen and Argon
- (4) Oxygen and Nitrogen

निम्नलिखित गैसों में से कौन सी वायुमंडल का एक बड़ा भाग बनाती है ?

- (1) ऑक्सीजन और कार्बन डाईऑक्साइड
- (2) ऑक्सीजन और हीलियम
- (3) ऑक्सीजन और ऑर्गन
- (4) ऑक्सीजन और नाइट्रोजन

[Question ID = 98][Question Description = S6_Social Science_Q038]

- 1. 1 [Option ID = 389]
- 2. 2 [Option ID = 390]
- 3. 3 [Option ID = 391]
- 4. 4 [Option ID = 392]

9) Read the following statements and choose the appropriate option.

Statement (A) : Almost all weather phenomena occurs in thermosphere.

Statement (B) : Radio waves transmitted from the earth are reflected back to the earth by thermosphere.

Options :

- (1) Both (A) and (B) are true
- (2) Both (A) and (B) are false
- (3) (A) is true but (B) is false
- (4) (A) is false, (B) is true

निम्नलिखित कथनों को पढ़िए तथा उपयुक्त विकल्प का चुनाव कीजिए।

कथन (A) : बाह्य वायु मंडल में मौसम संबंधी सभी घटनाएँ होती हैं।

कथन (B) : पृथ्वी से प्रसारित रेडियो तरंगें इस परत द्वारा पुनः पृथ्वी पर परावर्तित कर दी जाती हैं।

विकल्प :

- (1) (A) और (B) दोनों सही हैं।
- (2) (A) और (B) दोनों गलत हैं।
- (3) (A) सही है लेकिन (B) गलत है।
- (4) (A) गलत है लेकिन (B) सही है।

[Question ID = 99][Question Description = S6_Social Science_Q039]

- 1. 1 [Option ID = 393]
- 2. 2 [Option ID = 394]
- 3. 3 [Option ID = 395]
- 4. 4 [Option ID = 396]

- 10) Consider the following **statements (A) and (B)** about destruction of forests in Amazon basin and choose the appropriate option.

Statement (A) : The topsoil is being washed away by rain fall and the lush forest is turning into a barren landscape.

Statement (B) : A large area of rain forest in amazon basin has been disappearing due to developmental activities.

Options :

- (1) Only **(A)** is correct
- (2) Only **(B)** is correct
- (3) Both **(A)** and **(B)** are correct
- (4) Neither **(A)** nor **(B)** is correct

अमेजन बेसिन में वनों के विनाश के बारे में दिए गए निम्नलिखित कथनों **(A)** और **(B)** को पढ़िए तथा उपयुक्त विकल्प का चुनाव किजिए :

कथन (A) : वर्षा के कारण मिट्टी की ऊपरी परत बह जाती है एवं सघन वन बंजर भूमि में बदल जाता है।

कथन (B) : विकास गतिविधियों के चलते अमेजन बेसिन में वर्षावन का बड़ा भाग लुप्त होता जा रहा है।

विकल्प :

- (1) केवल **(A)** सही है।
- (2) केवल **(B)** सही है।
- (3) दोनों **(A)** तथा **(B)** सही हैं।
- (4) न तो **(A)** और न ही **(B)** सही है।

[Question ID = 100][Question Description = S6_Social Science_Q040]

- 1. 1 [Option ID = 397]
- 2. 2 [Option ID = 398]
- 3. 3 [Option ID = 399]
- 4. 4 [Option ID = 400]

- 11) Which of the following steps should be taken to ensure sustainable development.

(A) More focus on the use of renewable resources.

(B) Respect and care only for those forms of life that are economically useful.

(C) Change in attitudes and practices towards the environment.

Options :

- (1) (A) and (B)
- (2) (A) and (C)
- (3) (B) and (C)
- (4) (A), (B) and (C)

सतत पोषणीय विकास को सुनिश्चित करने के लिए निम्नलिखित में से कौन से कदम उठाए जाने चाहिए?

- (A) नवीकरणीय संसाधनों के इस्तेमाल पर जोर देना।
- (B) केवल जीवन के उन रूपों का सम्मान और देखभाल करना जो आर्थिक रूप से लाभदायक हैं।
- (C) पर्यावरण के प्रति व्यवहार और अभ्यास में परिवर्तन।

विकल्प :

- (1) (A) और (B)
- (2) (A) और (C)
- (3) (B) और (C)
- (4) (A), (B) और (C)

[Question ID = 101][Question Description = S6_Social Science_Q041]

- 1. 1 [Option ID = 401]
- 2. 2 [Option ID = 402]
- 3. 3 [Option ID = 403]
- 4. 4 [Option ID = 404]

12) Through population pyramid which of the following sub-topics could be best introduced in an elementary classroom ?

- (A) Birth and Death rates
- (B) Comparison of male and female population
- (C) Expanding labour force
- (D) Migration pattern (intra-country)

Choose appropriate option :

- (1) (A), (B) and (C)
- (2) (B), (C) and (D)
- (3) (A), (B) and (D)
- (4) All (A), (B), (C) and (D)

एक प्रारंभिक स्तर की कक्षा में जनसंख्या पिरामिड की सहायता से निम्न में से कौन से उप-विषय पढ़ाए जा सकते हैं ?

- (A) जन्म एवं मृत्यु दर
- (B) महिला एवं पुरुषों की जनसंख्या की तुलना
- (C) बढ़ती श्रमिक संख्या
- (D) प्रवासन स्वरूप (देश के भीतर)

उपयुक्त विकल्प का चयन कीजिए :

- (1) (A), (B) तथा (C)
- (2) (B), (C) तथा (D)
- (3) (A), (B) तथा (D)
- (4) (A), (B), (C) तथा (D) सभी

[Question ID = 102][Question Description = S6_Social Science_Q042]

- 1. 1 [Option ID = 405]
- 2. 2 [Option ID = 406]
- 3. 3 [Option ID = 407]
- 4. 4 [Option ID = 408]

13) Consider the following statements :

Statement (A) : Cooperative sector industries are owned and operated by the producers or suppliers of raw material, workers or both.

Statement (B) : Maruti Udyog Limited and Steel Authority of India are examples of cooperative sector industries.

Choose the correct option :

- (1) Only (A) is true
- (2) Only (B) is true
- (3) Both (A) and (B) are true
- (4) Neither (A) nor (B) is true

निम्न कथनों पर विचार कीजिए :

कथन (A) : सहकारी क्षेत्र के उद्योगों का स्वामित्व और संचालन कच्चे माल के उत्पादकों या पूर्तिकारों, कामगारों अथवा दोनों द्वारा होता है।

कथन (B) : मारुति उद्योग लिमिटेड और स्टील ऑथॉरिटी ऑफ इंडिया लिमिटेड सहकारी उपक्रम के उदाहरण हैं।

सही विकल्प का चयन कीजिए :

- (1) केवल (A) सही है।
- (2) केवल (B) सही है।
- (3) दोनों (A) तथा (B) सही हैं।
- (4) न तो (A) सही है और न ही (B) सही है।

[Question ID = 103][Question Description = S6_Social Science_Q043]

- 1. 1 [Option ID = 409]
- 2. 2 [Option ID = 410]
- 3. 3 [Option ID = 411]
- 4. 4 [Option ID = 412]

14) Around 2300 years ago, in the Tamil region, large landowners were known as :

- (1) Vellalar
- (2) Uzhavar
- (3) Kadaisiyar
- (4) Adimai

लगभग 2300 वर्ष पूर्व तमिल क्षेत्र में बड़े भूस्वामियों को कहते थे :

- (1) वेल्ललार
- (2) उझवार
- (3) कडैसियार
- (4) अदिमई

[Question ID = 104][Question Description = S6_Social Science_Q044]

- 1. 1 [Option ID = 413]
- 2. 2 [Option ID = 414]
- 3. 3 [Option ID = 415]
- 4. 4 [Option ID = 416]

- 15) We know that the plough was used by the Harappans because archaeologists have found evidence of :
- (1) an actual plough
 - (2) a plough engraved on a seal
 - (3) a toy plough
 - (4) a plough on a cave painting

हमें ज्ञात है कि हड़प्पाकालीन लोगों ने हल का प्रयोग किया था क्योंकि पुरातत्त्वविदों को साक्ष्य (प्रमाण) मिले हैं _____ के।

- (1) वास्तविक हल
- (2) मोहर (मुहर) पर उत्कीर्ण किया हुआ हल
- (3) खिलौना हल
- (4) गुफा में बनाए गए चित्र में हल

[Question ID = 105][Question Description = S6_Social Science_Q045]

1. 1 [Option ID = 417]
2. 2 [Option ID = 418]
3. 3 [Option ID = 419]
4. 4 [Option ID = 420]

- 16) The Tamil epic, 'Silappadikaram' was composed by :
- (1) Sattanar
 - (2) Ilango
 - (3) Thiruvalluvar
 - (4) Kuttuvanar

तमिल महाकाव्य, 'सिलप्पदिकारम' की रचना की गई थी -

- (1) सतानर द्वारा
- (2) इलांगो द्वारा
- (3) तिरुवल्लुवर द्वारा
- (4) कुट्टुवनार द्वारा

[Question ID = 106][Question Description = S6_Social Science_Q046]

1. 1 [Option ID = 421]
2. 2 [Option ID = 422]
3. 3 [Option ID = 423]
4. 4 [Option ID = 424]

17) Temples and mosques were constructed by rulers to _____

- (A) proclaim their closeness to god.
- (B) demonstrate power and wealth.
- (C) appease and get support of priestly class.

Choose the **correct** option :

- (1) (A) and (B)
- (2) (B) and (C)
- (3) (A) and (C)
- (4) (A), (B) and (C)

शासकों द्वारा मंदिर और मस्जिदों का निर्माण किया गया -

- (A) भगवान के साथ अपनी घनिष्ठता घोषित करने के लिए।
- (B) शक्ति और वैभव प्रदर्शन के लिए।
- (C) पुजारी वर्ग को संतुष्ट करने और उनका समर्थन पाने के लिए।

सही विकल्प का चयन करें :

- (1) (A) और (B)
- (2) (B) और (C)
- (3) (A) और (C)
- (4) (A), (B) और (C)

[Question ID = 107][Question Description = S6_Social Science_Q047]

- 1. 1 [Option ID = 425]
- 2. 2 [Option ID = 426]
- 3. 3 [Option ID = 427]
- 4. 4 [Option ID = 428]

18) Which of the following regional language was the earliest to be used in official records in the subcontinent ?

- (1) Urdu
- (2) English
- (3) Malayalam
- (4) Punjabi

निम्नलिखित में से कौन सी क्षेत्रीय भाषा का प्रयोग उपमहाद्वीप के सरकारी अभिलेखों में सबसे पहले हुआ था ?

- (1) उर्दू
- (2) अंग्रेजी
- (3) मलयालम
- (4) पंजाबी

[Question ID = 108][Question Description = S6_Social Science_Q048]

- 1. 1 [Option ID = 429]
- 2. 2 [Option ID = 430]
- 3. 3 [Option ID = 431]
- 4. 4 [Option ID = 432]

- 19) A Sangha was an association in the true sense because :
- (A) Many members ruled together through discussion and debates.
- (B) It included women and kammakaras to participate in the assemblies.

Options :

- (1) Only (A) is correct
- (2) Only (B) is correct
- (3) Both (A) and (B) are correct
- (4) Both (A) and (B) are incorrect

संघ सही मायने में एक संगठन था क्योंकि :

कथन (A) : कई सदस्यों ने एक-साथ चर्चाओं और वाद-विवादों के माध्यम से शासन किया।

कथन (B) : इसने महिलाओं और कामकारों को सभाओं में भाग लेने के लिए सम्मिलित किया था।

विकल्प :

- (1) केवल (A) सही है।
- (2) केवल (B) सही है।
- (3) (A) और (B) दोनों सही हैं।
- (4) (A) और (B) दोनों गलत हैं।

[Question ID = 109][Question Description = S6_Social Science_Q049]

1. 1 [Option ID = 433]
2. 2 [Option ID = 434]
3. 3 [Option ID = 435]
4. 4 [Option ID = 436]

- 20) The first cotton spinning mill was set up in :

- (1) Calcutta
- (2) Bombay
- (3) Madras
- (4) Surat

पहली सूती कपड़ा मिल _____ में स्थापित की गई।

- (1) कलकत्ता
- (2) बंबई
- (3) मद्रास
- (4) सूरत

[Question ID = 110][Question Description = S6_Social Science_Q050]

1. 1 [Option ID = 437]
2. 2 [Option ID = 438]
3. 3 [Option ID = 439]
4. 4 [Option ID = 440]

- 21) Read the statements 'A' and 'B' regarding missionary activities in India and choose the correct answer.

Statement (A) : Until 1813, the East-India Company was opposed to missionary activities in India.

Statement (B) : The company feared that missionary activities would provoke reaction amongst the local population and make them suspicious of British presence in India.

Options :

- (1) (A) is true but (B) is false
- (2) (A) is false but (B) is true
- (3) Both (A) and (B) are true but (B) does not explain (A)
- (4) Both (A) and (B) are true and (B) explains (A)

भारत में प्रचारकों की गतिविधियों के संदर्भ में कथन (A) एवं कथन (B) को पढ़ें तथा सही विकल्प को चुनें।

कथन (A) : 1813 तक ईस्ट इंडिया कंपनी भारत में प्रचारक गतिविधियों के विरुद्ध थी।

कथन (B) : कंपनी को भय था कि प्रचारकों की गतिविधियों के वजह से स्थानीय जनता के बीच असंतोष पैदा होगा और लोग भारत में अंग्रेजों की उपस्थिति को शक की नजर से देखेंगे।

विकल्प :

- (1) (A) सही है किन्तु (B) गलत है।
- (2) (A) गलत है किन्तु (B) सही है।
- (3) दोनों (A) एवं (B) सही हैं किन्तु (B), (A) की सही व्याख्या नहीं करता है।
- (4) दोनों (A) एवं (B) सही हैं और (B), (A) की सही व्याख्या करता है।

[Question ID = 111][Question Description = S6_Social Science_Q051]

- 1. 1 [Option ID = 441]
- 2. 2 [Option ID = 442]
- 3. 3 [Option ID = 443]
- 4. 4 [Option ID = 444]

- 22) 'Paramhans Mandalī' was founded in 1840 in Bombay for :

- (1) Widow remarriage
- (2) Abolition of caste
- (3) Girls Education
- (4) Greater freedom for women

1840 में बाम्बे में 'परमहंस मंडली' की स्थापना क्यों की गई?

- (1) विधवा पुनर्विवाह के लिए
- (2) जाति उन्मूलन के लिए
- (3) लड़कियों की शिक्षा के लिए
- (4) महिलाओं की और अधिक स्वतंत्रता के लिए

[Question ID = 112][Question Description = S6_Social Science_Q052]

- 1. 1 [Option ID = 445]
- 2. 2 [Option ID = 446]
- 3. 3 [Option ID = 447]
- 4. 4 [Option ID = 448]

- 23) Who among the following was an outspoken critic of Hindu scriptures and said that the texts of codes of Manu, the Bhagwad Gita and the Ramayana had been used to establish the authority of Brahmanas over 'lower' castes and the domination of men over women.
- (1) Shri Narayan Guru
 - (2) Jyotirao Phule
 - (3) Ghasidas
 - (4) Periyar

निम्नलिखित में से कौन हिन्दू शास्त्रों के कट्टर आलोचक थे तथा उन्होंने कहा कि ब्राह्मणों से निचली जातियों पर अपनी सत्ता तथा महिलाओं पर पुरुष का प्रमुख स्थापित करने के लिए मनु द्वारा रचित संहिता, भगवद्गीता और रामायण जैसी पुस्तकों का सहारा लिया है।

- (1) श्री नारायण गुरु
- (2) ज्योतिराव फुले
- (3) घासीदास
- (4) पेरियार

[Question ID = 113][Question Description = S6_Social Science_Q053]

1. 1 [Option ID = 449]
2. 2 [Option ID = 450]
3. 3 [Option ID = 451]
4. 4 [Option ID = 452]

- 24) Read the statements 'A' and 'B' on movements against caste system in India :
- Statement (A) :** B.R. Ambedkar led three temple entry movements between 1927 and 1935.

Statement (B) : His aim was to make everyone see the power of caste prejudices within society.

Choose the correct answer :

- (1) (A) is true but (B) is false
- (2) (A) is false but (B) is true
- (3) Both (A) and (B) are true but (B) does not explain (A)
- (4) Both (A) and (B) are true and (B) explains (A)

भारत में जाति प्रथा के विरुद्ध आन्दोलनों के संदर्भ में कथन (A) एवं कथन (B) को पढ़ें तथा सही विकल्प चुनें।

कथन (A) : 1927 और 1935 के बीच बी.आर. अम्बेडकर ने मंदिरों में प्रवेश के लिए तीन आन्दोलन चलाए।

कथन (B) : वह पूरे देश को दिखाना चाहते थे कि समाज में जातीय पूर्वाग्रहों की जकड़ कितनी मज़बूत है।

सही विकल्प चुनिए :

- (1) (A) सही है किन्तु (B) गलत है।
- (2) (A) गलत है किन्तु (B) सही है।
- (3) दोनों (A) एवं (B) सही हैं किन्तु (B), (A) की व्याख्या नहीं करता है।
- (4) दोनों (A) एवं (B) सही हैं तथा (B), (A) की व्याख्या करता है।

[Question ID = 114][Question Description = S6_Social Science_Q054]

1. 1 [Option ID = 453]
2. 2 [Option ID = 454]
3. 3 [Option ID = 455]
4. 4 [Option ID = 456]

25) Gandhiji called off the Non-Cooperation Movement abruptly because :

- (1) British government was suppressing it.
- (2) It was not successful as expected.
- (3) It became violent.
- (4) Big leaders were not cooperating.

गाँधीजी ने असहयोग आन्दोलन अचानक रोक दिया क्योंकि -

- (1) अंग्रेजी सरकार इसे कुचल रहे थे।
- (2) यह उतना कामयाब नहीं हुआ था जितनी उम्मीद की गई थी।
- (3) यह हिंसात्मक हो गया था।
- (4) बड़े नेता सहयोग नहीं कर रहे थे।

[Question ID = 115][Question Description = S6_Social Science_Q055]

1. 1 [Option ID = 457]
2. 2 [Option ID = 458]
3. 3 [Option ID = 459]
4. 4 [Option ID = 460]

26) Arrange the following in a chronological order.

- (A) Dandi March
- (B) Quit India Movement
- (C) Rowlatt Satyagrah
- (D) Khilafat agitation

Options :

- (1) (C), (D), (A), (B)
- (2) (A), (B), (C), (D)
- (3) (D), (C), (B), (A)
- (4) (D), (A), (C), (B)

निम्नलिखित को कालानुक्रमिक क्रम में व्यवस्थित करें।

- (A) दांडी मार्च
- (B) भारत छोड़ो आंदोलन
- (C) रॉलट सत्याग्रह
- (D) खिलाफत आंदोलन

सही विकल्प चुनें।

- (1) (C), (D), (A), (B)
- (2) (A), (B), (C), (D)
- (3) (D), (C), (B), (A)
- (4) (D), (A), (C), (B)

[Question ID = 116][Question Description = S6_Social Science_Q056]

1. 1 [Option ID = 461]
2. 2 [Option ID = 462]
3. 3 [Option ID = 463]
4. 4 [Option ID = 464]

27) In which year was Planning Commission of India set up ?

- (1) 1935
- (2) 1947
- (3) 1950
- (4) 1956

भारतीय योजना आयोग की स्थापना किस वर्ष हुई थी ?

- (1) 1935
- (2) 1947
- (3) 1950
- (4) 1956

[Question ID = 117][Question Description = S6_Social Science_Q057]

1. 1 [Option ID = 465]
2. 2 [Option ID = 466]
3. 3 [Option ID = 467]
4. 4 [Option ID = 468]

28) The term Unity in Diversity was coined by

- (1) Indira Gandhi
- (2) B.R. Ambedkar
- (3) Jawahar Lal Nehru
- (4) Mahatma Gandhi

‘विविधता में एकता’ किसके द्वारा रचा गया शब्द है।

- (1) इंदिरा गाँधी
- (2) बी.आर. अंबेडकर
- (3) जवाहर लाल नेहरू
- (4) महात्मा गाँधी

[Question ID = 118][Question Description = S6_Social Science_Q058]

1. 1 [Option ID = 469]
2. 2 [Option ID = 470]
3. 3 [Option ID = 471]
4. 4 [Option ID = 472]

29) _____ are beliefs when we fix people into one image.

- (1) Outgroup
- (2) Prejudice
- (3) Discrimination
- (4) Stereotype

_____ वे विचार हैं जब हम लोगों को एक छवि में बाँध लेते हैं।

- (1) बाह्यसमूह
- (2) पूर्वाग्रह
- (3) भेदभाव
- (4) रूढ़िबद्ध धारणाएँ

[Question ID = 119][Question Description = S6_Social Science_Q059]

- 1. 1 [Option ID = 473]
- 2. 2 [Option ID = 474]
- 3. 3 [Option ID = 475]
- 4. 4 [Option ID = 476]

30) What is the function of a Lekhpal in rural administrative structure ?

- (1) Measuring land and keeping land records
- (2) Making arrangements for irrigation
- (3) Preparing the Gram Sabha list
- (4) Managing the funds of the Gram panchayat

ग्रामीण प्रशासनिक व्यवस्था में एक लेखपाल का क्या कार्य है ?

- (1) जमीन को नापना और उसका रिकॉर्ड रखना
- (2) सिंचाई का प्रबंध करना
- (3) ग्राम सभा की सूची तैयार करना
- (4) ग्राम पंचायत के फंड (विधि) का नियंत्रण करना

[Question ID = 120][Question Description = S6_Social Science_Q060]

- 1. 1 [Option ID = 477]
- 2. 2 [Option ID = 478]
- 3. 3 [Option ID = 479]
- 4. 4 [Option ID = 480]

31) In the Panchayati Raj system, the work of the Gram panchayat is approved by :

- (1) Janpad Panchayat
- (2) Zila Parishad
- (3) Panchayat Samiti
- (4) Gram Sabha

पंचायती राज व्यवस्था में, ग्राम पंचायत के कार्य को स्वीकृति दी जाती है :

- (1) जनपद पंचायत द्वारा
- (2) जिला परिषद द्वारा
- (3) पंचायत समिति द्वारा
- (4) ग्राम सभा द्वारा

[Question ID = 121][Question Description = S6_Social Science_Q061]

- 1. 1 [Option ID = 481]
- 2. 2 [Option ID = 482]
- 3. 3 [Option ID = 483]
- 4. 4 [Option ID = 484]

- 32) Fisher persons do not engage in fishing during monsoon to ensure :
- (A) fish population is not depleted, as it is their breeding season.
 - (B) big trawlers can fish in this period.
 - (C) safety of the boats.

Options :

- (1) (A) and (B) only
- (2) (B) and (C) only
- (3) (A) only
- (4) (B) only

मछुआरे मॉनसून के दौरान मछलियाँ पकड़ने नहीं जाते, यह सुनिश्चित करने के लिए :

- (A) मछलियों की संख्या/आबादी कम न हो, क्योंकि यह उनके प्रजनन का समय होता है।
- (B) बड़े जालपोत (ट्रोलर) इस अवधि/समय मछलियाँ पकड़ सकते हैं।
- (C) नाव सुरक्षित रहें।

विकल्प :

- (1) केवल (A) और (B)
- (2) केवल (B) और (C)
- (3) केवल (A)
- (4) केवल (B)

[Question ID = 122][Question Description = S6_Social Science_Q062]

- 1. 1 [Option ID = 485]
- 2. 2 [Option ID = 486]
- 3. 3 [Option ID = 487]
- 4. 4 [Option ID = 488]

- 33) Many rural families have to borrow money for their survival. What is the most probable reason, when seen with reference to their nature of work and livelihood ?
- (1) Their consumption is high.
 - (2) They are lazy and not hard working.
 - (3) They have periods of no available work during a year.
 - (4) Their family members migrate out of the village and do not send money home.

कई ग्रामीण परिवारों को उत्तरजीविता के लिए पैसा उधार लेना पड़ता है। इसका क्या अति संभाव्य कारण है, अगर यह उनके काम और आजीविका के स्वरूप में देखा जाये।

- (1) उनकी खपत अधिक है।
- (2) वे आलसी हैं और परिश्रमी नहीं हैं।
- (3) साल के दौरान ऐसी अवधियाँ भी आती हैं जब कोई काम उपलब्ध नहीं होता है।
- (4) उनके परिवार के सदस्य गाँव से बाहर पलायन कर जाते हैं और घर में पैसा नहीं भेजते।

[Question ID = 123][Question Description = S6_Social Science_Q063]

- 1. 1 [Option ID = 489]
- 2. 2 [Option ID = 490]
- 3. 3 [Option ID = 491]

34) An area from where voters choose their MLA is called :

- (1) Municipal Corporation
- (2) Ward councillor
- (3) Constituency
- (4) Zila parishad

एक क्षेत्र जहाँ वोटर अपना विधायक चुनते हैं, कहलाता है :

- (1) नगर निगम
- (2) निगम पार्षद
- (3) निर्वाचन क्षेत्र
- (4) जिला परिषद्

[Question ID = 124][Question Description = S6_Social Science_Q064]

- 1. 1 [Option ID = 493]
- 2. 2 [Option ID = 494]
- 3. 3 [Option ID = 495]
- 4. 4 [Option ID = 496]

35) With regard to the role of media, consider the following statements and choose the correct answer.

Statement (I) : Media decides what is it that they would focus on and accordingly sets the agenda.

Statement (II) : There is interference at times by state agencies on what is being published.

Options :

- (1) Only (I) is correct
- (2) Only (II) is correct
- (3) Both (I) and (II) are correct
- (4) Both (I) and (II) are incorrect

संचार माध्यम की भूमिका के संदर्भ में, निम्नलिखित कथनों पर विचार कीजिए एवं सही विकल्प चुनिए :

कथन (I) : संचार माध्यम निश्चित करते हैं कि किन बातों पर ध्यान केंद्रित किया जाए और इस तरह वह एजेंडा निश्चित कर देते हैं।

कथन (II) : संचार माध्यमों द्वारा प्रकाशित सामग्रियों में कभी राज्य एजेंसी द्वारा दखल भी होते हैं।

विकल्प :

- (1) केवल (I) सही है।
- (2) केवल (II) सही है।
- (3) (I) और (II) दोनों सही हैं।
- (4) (I) और (II) दोनों गलत हैं।

[Question ID = 125][Question Description = S6_Social Science_Q065]

- 1. 1 [Option ID = 497]
- 2. 2 [Option ID = 498]
- 3. 3 [Option ID = 499]
- 4. 4 [Option ID = 500]

- 36) Right to livelihood has been established as a part of which particular fundamental right by the Supreme Court ?
- (1) Right to equality of opportunity
 - (2) Right to life
 - (3) Right to freedom of movement
 - (4) Right to freedom of profession

जीविका के अधिकार को उच्चतम न्यायालय द्वारा किस मौलिक अधिकार के एक अंग के रूप में स्थापित किया गया है?

- (1) अवसर की समानता का अधिकार
- (2) जीवन का अधिकार
- (3) आने-जाने की स्वतंत्रता का अधिकार
- (4) व्यवसाय की स्वतंत्रता का अधिकार

[Question ID = 126][Question Description = S6_Social Science_Q066]

1. 1 [Option ID = 501]
2. 2 [Option ID = 502]
3. 3 [Option ID = 503]
4. 4 [Option ID = 504]

- 37) The separation of religion from state leads to :
- (A) Preventing tyranny of majority
 - (B) Preventing violation of Fundamental Rights
 - (C) Democratic functioning of the state
 - (D) Prevention of occurrence of communal riots
- Choose the correct option :
- (1) (A), (B) and (C)
 - (2) (B), (C) and (D)
 - (3) (C), (D) and (A)
 - (4) (A), (B), (C) and (D)

राज्य से धर्म का पृथक्कीकरण _____ की ओर ले जाता है।

- (A) बहुसंख्यकों की निरंकुशता से बचाव
- (B) मौलिक अधिकारों के उल्लंघन से बचाव
- (C) राज्य की लोकतांत्रिक कार्य-विधि
- (D) सामुदायिक दंगों की घटनाओं पर रोकथाम

सही विकल्प का चयन कीजिए :

- (1) (A), (B) और (C)
- (2) (B), (C) और (D)
- (3) (C), (D) और (A)
- (4) (A), (B), (C) और (D)

[Question ID = 127][Question Description = S6_Social Science_Q067]

1. 1 [Option ID = 505]
2. 2 [Option ID = 506]
3. 3 [Option ID = 507]
4. 4 [Option ID = 508]

38) Who among the following are key players of the criminal justice system ?

- (A) Judge
- (B) Police
- (C) Public prosecutor

Options :

- (1) Only (A)
- (2) Only (B) and (C)
- (3) Only (A) and (C)
- (4) (A), (B) and (C)

निम्नलिखित में से कौन आपराधिक न्याय प्रणाली में मुख्य भूमिका निभाते हैं ?

- (A) न्यायाधीश
- (B) पुलिस
- (C) सरकारी वकील

विकल्प :

- (1) केवल (A)
- (2) केवल (B) और (C)
- (3) केवल (A) और (C)
- (4) (A), (B) और (C)

[Question ID = 128][Question Description = S6_Social Science_Q068]

1. 1 [Option ID = 509]
2. 2 [Option ID = 510]
3. 3 [Option ID = 511]
4. 4 [Option ID = 512]

39) Which organization has filed a petition in the Supreme Court against the practice of manual scavenging ?

- (1) Tawa matsya sangh
- (2) Swasth Foundation
- (3) Safai Karmachari Andolan
- (4) Arogya Seva

किस संगठन ने उच्चतम न्यायालय में मैला उठाने की प्रथा के खिलाफ याचिका दायर की है ?

- (1) तवा मत्स्य संघ
- (2) स्वस्थ फाउंडेशन
- (3) सफाई कर्मचारी आन्दोलन
- (4) आरोग्य सेवा

[Question ID = 129][Question Description = S6_Social Science_Q069]

1. 1 [Option ID = 513]
2. 2 [Option ID = 514]
3. 3 [Option ID = 515]
4. 4 [Option ID = 516]

40) Read the following (A) and (B) in the context of laws, and identify which law protects the interests of consumers :

- (A) Law ensuring that factories do not pollute air or water.
- (B) Law against child labour in workplaces.
- (C) Law ensuring electrical appliances meet safety standards.

Choose the correct option :

- (1) Only (A) and (B)
- (2) Only (B) and (C)
- (3) Only (A) and (C)
- (4) Only (C)

कानूनों के संदर्भ में निम्नलिखित (A) तथा (B) को पढ़ें तथा पहचानिए कौन सा कानून उपभोक्ताओं के हितों की रक्षा करता है :

- (A) ऐसे कानून जो निश्चित करते हैं कि फैक्ट्रियाँ हवा या पानी को प्रदूषित नहीं करेंगी।
- (B) कार्यस्थल पर बाल मजदूरी रोकने वाले कानून।
- (C) विद्युत उपकरणों द्वारा सुरक्षा मानकों के अनुरूप होने को सुनिश्चित करने वाले कारक।

सही विकल्प का चयन कीजिए :

- (1) केवल (A) तथा (B)
- (2) केवल (B) तथा (C)
- (3) केवल (A) तथा (C)
- (4) केवल (C)

[Question ID = 130][Question Description = S6_Social Science_Q070]

1. 1 [Option ID = 517]
2. 2 [Option ID = 518]
3. 3 [Option ID = 519]
4. 4 [Option ID = 520]

41) Teaching of Social Sciences need to adopt methods that _____

- (A) promote creative approach.
- (B) promote critical perspectives.
- (C) enable students to draw relationships between past and present.

Options :

- (1) (A) and (B)
- (2) (A) and (C)
- (3) (A), (B) and (C)
- (4) (B) and (C)

सामाजिक विज्ञान के अध्यापन को किसी ऐसी पद्धति को अपनाने की आवश्यकता है, जो :

- (A) रचनात्मक उपागम को प्रोत्साहित करे।
- (B) आलोचनात्मक दृष्टिकोणों को प्रोत्साहित करे।
- (C) भूत एवं वर्तमान के बीच संबंध रेखांकित करने में विद्यार्थियों को सक्षम बनाए।

विकल्प :

- (1) (A) और (B)
- (2) (A) और (C)
- (3) (A), (B) और (C)
- (4) (B) और (C)

[Question ID = 131][Question Description = S6_Social Science_Q071]

- 1. 1 [Option ID = 521]
- 2. 2 [Option ID = 522]
- 3. 3 [Option ID = 523]
- 4. 4 [Option ID = 524]

42) Consider the following Statements :

Statement I : It has often been observed that cultural, social and class differences generate biases and prejudices in classroom contexts.

Statement II : The teachers should confront the biases instructing students on what is 'right' and by proving the students wrong.

Options :

- (1) Both I and II are false
- (2) I is false but II is true
- (3) Both I and II are true
- (4) I is true but II is false

निम्नलिखित कथनों पर विचार करें तथा उपयुक्त विकल्प चुनें।

कथन I : ऐसा प्रायः देखा गया है कि सांस्कृतिक, सामाजिक एवं वर्ग की भिन्नताओं के कारण कक्षा में पूर्वाग्रह पैदा होती हैं।

कथन II : विद्यार्थियों को गलत दिखा कर और 'सही' का निर्देश देकर शिक्षकों को इन पूर्वाग्रहों का सामना करना चाहिए।

विकल्प :

- (1) I और II दोनों गलत हैं।
- (2) I गलत है परन्तु II सही है।
- (3) I और II दोनों सही हैं।
- (4) I सही है परन्तु II गलत है।

[Question ID = 132][Question Description = S6_Social Science_Q072]

- 1. 1 [Option ID = 525]
- 2. 2 [Option ID = 526]
- 3. 3 [Option ID = 527]
- 4. 4 [Option ID = 528]

43) As a teacher, you could make inter linkages while discussing 'human environment-settlement, Transport and communication, a theme in geography, with which of the following themes in 'Social and Political life' :

- (A) Key elements of democratic Government
- (B) Rural and urban administration
- (C) Panchayati Raj
- (D) Rural and urban livelihoods

Options :

- (1) (A) and (C)
- (2) (A), (B) and (C)
- (3) (C), (D) and (A)
- (4) (B) and (D)

एक शिक्षक के रूप में भूगोल के 'मानवीय वातावरण - बस्तियाँ-परिवहन एवं संप्रेषण' थीम पर परिचर्चा करते हुए आप निम्नलिखित 'सामाजिक एवं राजनीतिक जीवन' के किस थीम के साथ जोड़ सकते हैं ?

- (A) लोकतांत्रिक सरकार के मुख्य तत्वों के साथ
- (B) ग्रामीण एवं शहरी प्रशासन के साथ
- (C) पंचायती राज के साथ
- (D) ग्रामीण एवं शहरी आजीविकाओं के साथ

विकल्प :

- (1) (A) और (C)
- (2) (A), (B) और (C)
- (3) (C), (D) और (A)
- (4) (B) और (D)

[Question ID = 133][Question Description = S6_Social Science_Q073]

- 1. 1 [Option ID = 529]
- 2. 2 [Option ID = 530]
- 3. 3 [Option ID = 531]
- 4. 4 [Option ID = 532]

44) While discussing the topic of reservation a teacher has to focus on the following ideas :

- (A) Equality
- (B) Equity
- (C) Justice
- (D) Stereotypes

Options :

- (1) (A), (B) and (C)
- (2) (A) and (C)
- (3) (A), (B) and (D)
- (4) (C) and (D)

आरक्षण के विषय पर चर्चा के समय एक शिक्षक को निम्नलिखित विचारों पर ध्यान केंद्रित करना चाहिये।

- (A) समानता
- (B) समता
- (C) न्याय
- (D) रूढ़िवादिता

उपयुक्त विकल्प चुनें।

- (1) (A), (B) और (C)
- (2) (A) और (C)
- (3) (A), (B) और (D)
- (4) (C) और (D)

[Question ID = 134][Question Description = S6_Social Science_Q074]

- 1. 1 [Option ID = 533]
- 2. 2 [Option ID = 534]
- 3. 3 [Option ID = 535]
- 4. 4 [Option ID = 536]

45) The following is an example of engaging children in activities so that they can learn through lived experiences :

- (A) learning about cooperative movement by running a cooperative swap shop in school.
- (B) learning about the sun while watching a solar eclipse from school premises.
- (C) learning about post offices by reading a text.
- (D) discussing and building upon experiences in a conflict zone after watching a documentary.

Choose the appropriate option :

- (1) (A), (B) and (C)
- (2) (A), (B) and (D)
- (3) (B), (C) and (D)
- (4) (A), (C) and (D)

निम्नलिखित एक उदाहरण है बच्चों को गतिविधियों में संलग्न रखने का ताकि वे जिये गए अनुभवों के माध्यम से सीख सकें :

- (A) विद्यालय में एक सहकारी अदला-बदली वाली दुकान चलाकर सहकारी आंदोलन के बारे में सीखना।
- (B) विद्यालय परिसर से सूर्य-ग्रहण देखते हुए सूर्य के बारे में सीखना।
- (C) एक लेख पढ़कर डाकघर के बारे में सीखना।
- (D) एक वृत्त-चित्र देखने के पश्चात परिचर्चा एवं युद्धक्षेत्र में अनुभवों को बनाना।

उपयुक्त विकल्प चुनें।

- (1) (A), (B) और (C)
- (2) (A), (B) और (D)
- (3) (B), (C) और (D)
- (4) (A), (C) और (D)

[Question ID = 135][Question Description = S6_Social Science_Q075]

- 1. 1 [Option ID = 537]
- 2. 2 [Option ID = 538]
- 3. 3 [Option ID = 539]
- 4. 4 [Option ID = 540]

46) In order to bring forth the previous knowledge of students regarding a particular topic, which of the following strategy is most appropriate ?

- (1) Story telling
- (2) Essay
- (3) Brainstorming
- (4) Question and answer session

विषय विशेष से संबंधित विद्यार्थियों के पूर्वज्ञान को सामने लाने के लिए, निम्नलिखित में से कौन सी रणनीति अति उपयुक्त है ?

- (1) कथा वाचन
- (2) निबन्ध
- (3) विचार-मंथन
- (4) प्रश्नोत्तर सत्र

[Question ID = 136][Question Description = S6_Social Science_Q076]

- 1. 1 [Option ID = 541]
- 2. 2 [Option ID = 542]
- 3. 3 [Option ID = 543]
- 4. 4 [Option ID = 544]

47) Locating a place on the map is associated with :

- (1) Critical enquiry
- (2) Comprehension
- (3) Analysis
- (4) Skill

मानचित्र पर एक स्थान को ढूँढना _____ के साथ संबद्ध है।

- (1) विवेचनात्मक परिप्रश्न
- (2) बोध
- (3) विश्लेषण
- (4) कौशल

[Question ID = 137][Question Description = S6_Social Science_Q077]

1. 1 [Option ID = 545]
2. 2 [Option ID = 546]
3. 3 [Option ID = 547]
4. 4 [Option ID = 548]

48) Which of the following would be the least meaningful learning process for an upper primary student learning about fundamental rights ?

- (1) Use of illustrative examples.
- (2) Encouraging different ways of looking at freedom of expression or any other right.
- (3) Connecting new knowledge and concerns to pre-existing knowledge.
- (4) Promoting memorisation of all the rights and recalling them through formative assessment.

मूलभूत अधिकारों के बारे में सीखने वाले उच्च प्राथमिक विद्यार्थी के लिए निम्नलिखित में से कौन सी न्यूनतम अर्थपूर्ण अधिगम प्रक्रिया होगी ?

- (1) सचित्र उदाहरणों का प्रयोग।
- (2) अभिव्यक्ति की स्वतंत्रता अथवा कोई अन्य अधिकार को देखने के भिन्न तरीकों को प्रोत्साहित करना।
- (3) नवीन ज्ञान एवं सरोकारों को पहले से मौजूद ज्ञान से जोड़ना।
- (4) सभी अधिकारों को स्मरण करने एवं उनको रचनात्मक आंकलन के माध्यम से अनुस्मरण करने को प्रोत्साहित करना।

[Question ID = 138][Question Description = S6_Social Science_Q078]

1. 1 [Option ID = 549]
2. 2 [Option ID = 550]
3. 3 [Option ID = 551]
4. 4 [Option ID = 552]

49) A teacher while explaining food habits discusses case studies of Indian states with that of states of Russia. Which aspect of learning is she/he focusing upon ?

- (1) Ability to explain.
- (2) Ability to memorise.
- (3) Ability to compare and contrast through evidences.
- (4) Ability to appreciate culture of foreign countries.

एक शिक्षक भोजन संबंधी आदतों को समझाने के दौरान, भारतीय राज्यों की रूस के राज्यों के साथ केस अध्ययन (केस स्टडी) पर परिचर्चा करता है। अधिगम के कौन पहलू पर वह बल दे रहा/रही है ?

- (1) समझाने की क्षमता
- (2) स्मरण की क्षमता
- (3) साक्ष्यों के माध्यम से तुलना करने एवं भेद दिखलाने की क्षमता
- (4) दूसरे देशों की संस्कृति की प्रशंसा करने की क्षमता

[Question ID = 139][Question Description = S6_Social Science_Q079]

1. 1 [Option ID = 553]
2. 2 [Option ID = 554]
3. 3 [Option ID = 555]
4. 4 [Option ID = 556]

50) A Social Science textbook shows a father involved in household work and mother going to office. This aims at :

- (A) strengthening gender bias
- (B) eliminating gender bias
- (C) encouraging gender discrimination
- (D) encouraging gender equity

Options :

- (1) (A) and (B)
- (2) (B) and (C)
- (3) (B) and (D)
- (4) (A) and (D)

एक सामाजिक विज्ञान पाठ्यपुस्तक पिता को घर के कामों में लिप्त एवं माता को कार्यालय जाते हुए दिखाती है। इसका लक्ष्य है :

- (A) लैंगिक भेदभाव को सुदृढ़ करना
- (B) लैंगिक भेदभाव को समाप्त करना
- (C) लैंगिक भेदभाव को प्रोत्साहित करना
- (D) लैंगिक समता को प्रोत्साहित करना

सही विकल्प चुनें।

- (1) (A) और (B)
- (2) (B) और (C)
- (3) (B) और (D)
- (4) (A) और (D)

[Question ID = 140][Question Description = S6_Social Science_Q080]

1. 1 [Option ID = 557]
2. 2 [Option ID = 558]
3. 3 [Option ID = 559]
4. 4 [Option ID = 560]

- 51) Students of a class, waste water in the school by keeping the taps running. Their teacher decides to tell them a story of life in a desert, to talk about water conservation. Which pedagogic method is she using in the class ?
- (1) Narrative method
 - (2) Observation method
 - (3) Problem solving method
 - (4) Lecture method

एक कक्षा के बच्चे स्कूल में पानी के नल को चलाये छोड़ देते हैं जिससे पानी व्यर्थ बह जाता है। उनकी शिक्षिका पानी के संरक्षण को समझाने हेतु मरुस्थल में जीवन की कहानी उन्हें सुनाती हैं।

वह किस शैक्षिक तरीके का उपयोग कर रही हैं ?

- (1) वृत्तांत उपागम
- (2) अवलोकनात्मक उपागम
- (3) समस्या समाधान उपागम
- (4) व्याख्यान उपागम

[Question ID = 141][Question Description = S6_Social Science_Q081]

1. 1 [Option ID = 561]
2. 2 [Option ID = 562]
3. 3 [Option ID = 563]
4. 4 [Option ID = 564]

- 52) Which teaching 'gender' based themes, which strategy would be the most appropriate at the elementary level ?
- (1) Give a hand out to learners to define the concepts.
 - (2) Engage learners in debates and discussions.
 - (3) Providing awareness raising material on transgenders.
 - (4) Ask learners to read from wikipedia and other web resources.

प्रारंभिक स्तर पर, 'लिंग' आधारित प्रकरण पढ़ाते समय, कौन सी रणनीति अति-उपयुक्त होगी ?

- (1) संकल्पनाओं को परिभाषित करने के लिए अधिगमकर्ताओं को पर्चे देना।
- (2) वाद विवाद एवं परिचर्चाओं में अधिगमकर्ताओं को लगाए रखना।
- (3) ट्रांसजेंडर व्यक्तियों पर चेतना बढ़ाने वाली सामग्री उपलब्ध कराना।
- (4) अधिगमकर्ताओं को विकिपीडिया एवं वेब स्रोतों से पढ़ने के लिए कहना।

[Question ID = 142][Question Description = S6_Social Science_Q082]

1. 1 [Option ID = 565]
2. 2 [Option ID = 566]
3. 3 [Option ID = 567]
4. 4 [Option ID = 568]

- 53) Films that represent tribals only as people wearing colourful costumes and dancing in groups, may lead to :
- (1) demonstrating the cultural diversity of tribes.
 - (2) attracting the world to the plight of the adivasis.
 - (3) promoting sale of forest products and tribal craft.
 - (4) creating stereotypes of tribals.

फिल्में जो जनजातीय लोगों को केवल रंगीन पोशाकें पहने हुए एवं समूहों में नृत्य करते हुए दिखाती हैं, के क्या परिणाम हो सकते हैं ?

- (1) जनजातियों की सांस्कृतिक विविधता का प्रदर्शन।
- (2) आदिवासियों की दुर्दशा की ओर विश्व का ध्यान आकर्षित करना।
- (3) वन-उत्पादों और हस्तकला की बिक्री का प्रोत्साहन।
- (4) जनजातियों के प्रति रूढ़िबद्ध धारणा बनाना।

[Question ID = 143][Question Description = S6_Social Science_Q083]

1. 1 [Option ID = 569]
2. 2 [Option ID = 570]
3. 3 [Option ID = 571]
4. 4 [Option ID = 572]

- 54) Why are textual records used more to understand the times of the 'Delhi Sultanate' as compared to the kingdom of 'early' history ?
- (A) The number of textual records increased in the 'early' historical periods.
 - (B) The variety of textual records increased during 'Delhi Sultanate'.
 - (C) Textual records gradually displaced other types of information available.
 - (D) Paper became cheaper and widely in use to record the pasts during the Sultanate period.

Options :

- (1) Only (A) is true
- (2) Only (A) and (B) are true
- (3) Only (B), (C) and (D) are true
- (4) Only (C) and (D) are true

राज्यों के 'प्रारंभिक इतिहास' की तुलना में 'दिल्ली सल्तनत' के काल को समझने के लिए लिखित सामग्री का अधिक प्रयोग क्यों किया गया ?

- (A) 'प्रारंभिक' ऐतिहासिक कालों में लिखित सामग्री की संख्या बढ़ गई।
- (B) 'दिल्ली सल्तनत' के समय में लिखित सामग्री की विविधता बढ़ गई।
- (C) लिखित सामग्रियों ने क्रमशः अन्य प्रकार की उपलब्ध सूचनाओं को विस्थापित कर दिया।
- (D) सल्तनत के समय में कागज सस्ता होता गया और अतीत को लिपिबद्ध करने के लिए बड़े पैमाने पर प्रयोग में आ गया।

उपयुक्त विकल्प चुनें।

- (1) केवल (A) सही है
- (2) केवल (A) और (B) सही हैं
- (3) केवल (B), (C) और (D) सही हैं
- (4) केवल (C) और (D) सही हैं

[Question ID = 144][Question Description = S6_Social Science_Q084]

- 1. 1 [Option ID = 573]
- 2. 2 [Option ID = 574]
- 3. 3 [Option ID = 575]
- 4. 4 [Option ID = 576]

55) Arrange the steps to be followed for conducting a survey-based project, starting from the first.

- (1) Interviews, Recording, Planning, Presenting
- (2) Presenting, Planning, Recording, Interviewing
- (3) Planning, Interviewing, Recording, Presenting
- (4) Planning, Recording, Interviewing, Presenting

प्रथम से आरंभ करते हुए, एक सर्वेक्षण आधारित प्रायोजना को करने के लिए अनुसरण किए जाने वाले चरणों को व्यवस्थित कीजिए।

- (1) साक्षात्कार, रिकार्डिंग, नियोजन, प्रस्तुत करना
- (2) प्रस्तुत करना, नियोजन, रिकार्डिंग, साक्षात्कार करना
- (3) नियोजन, साक्षात्कार करना, रिकार्डिंग, प्रस्तुत करना
- (4) नियोजन, रिकार्डिंग, साक्षात्कार करना, प्रस्तुत करना

[Question ID = 145][Question Description = S6_Social Science_Q085]

- 1. 1 [Option ID = 577]
- 2. 2 [Option ID = 578]
- 3. 3 [Option ID = 579]
- 4. 4 [Option ID = 580]

56) 'What is a biosphere' ? This question seeks to find the ability of a student to _____.

- (1) Recall
- (2) Apply
- (3) Evaluate
- (4) Analyse

‘जीवमंडल क्या है?’ यह प्रश्न विद्यार्थी की _____ की क्षमता का पता लगाने के लिए है।

- (1) स्मरण करने
- (2) अनुप्रयोग करने
- (3) आंकलन करने
- (4) विश्लेषण करने

[Question ID = 146][Question Description = S6_Social Science_Q086]

- 1. 1 [Option ID = 581]
- 2. 2 [Option ID = 582]
- 3. 3 [Option ID = 583]
- 4. 4 [Option ID = 584]

57) Which of the following will help teachers identify the conceptual problems while teaching a unit plan ?

- (1) Peer assessment
- (2) Formative assessment
- (3) Summative assessment
- (4) Self assessment

निम्नलिखित में से इकाई योजना के शिक्षण के समय संकल्पनात्मक समस्याओं को पहचानने में शिक्षक की सहायता करेगा ?

- (1) सहपाठी आंकलन
- (2) रचनात्मक आंकलन
- (3) योगात्मक आंकलन
- (4) स्वः आंकलन

[Question ID = 147][Question Description = S6_Social Science_Q087]

- 1. 1 [Option ID = 585]
- 2. 2 [Option ID = 586]
- 3. 3 [Option ID = 587]
- 4. 4 [Option ID = 588]

58) At the end of the unit on diversity and discrimination the learning outcomes of three students are as given below :

Student (A) : Is able to explain how inter-dependence leads to social well being if biases are restrained.

Student (B) : Is able to define prejudice and stereotyping.

Student (C) : Is able to distinguish between diversity and inequality.

Arrange the students according to their competency level, starting from minimum.

- (1) (C), (B), (A)
- (2) (B), (C), (A)
- (3) (A), (B), (C)
- (4) (C), (A), (B)

विविधता एवं भेदभाव पर इकाई के अंत में तीन विद्यार्थियों के अधिगम-प्रतिफल नीचे दिए गए हैं :

विद्यार्थी (A) : इसकी व्याख्या करने में सक्षम है कि कैसे अंतर्निर्भरता सामाजिक कल्याण की ओर ले जाती है अगर भेदभावों को रोक दिया जाए।

विद्यार्थी (B) : पूर्वाग्रह एवं रूढ़िवादिता की व्याख्या करने में सक्षम है।

विद्यार्थी (C) : विविधता एवं असमानता के बीच में भेद करने में सक्षम है।

न्यूनतम से आरंभ करते हुए विद्यार्थियों को उनकी सक्षमता के स्तर के अनुसार व्यवस्थित करें। सही विकल्प चुनें।

- (1) (C), (B), (A)
- (2) (B), (C), (A)
- (3) (A), (B), (C)
- (4) (C), (A), (B)

[Question ID = 148][Question Description = S6_Social Science_Q088]

1. 1 [Option ID = 589]
2. 2 [Option ID = 590]
3. 3 [Option ID = 591]
4. 4 [Option ID = 592]

59) Which of the following questions provide scope for critical thinking ?

- (1) Explain the question hour in Indian parliament.
- (2) Describe the role of the lekhpal.
- (3) If you were a ward councillor, which two issues would you prioritise ?
- (4) Who is the head of a state government ?

निम्नलिखित प्रश्नों में कौन सा प्रश्न आलोचनात्मक चिंतन के अवसर प्रदान करता है ?

- (1) भारतीय संसद में प्रश्न काल की व्याख्या कीजिए।
- (2) लेखपाल की भूमिका का वर्णन कीजिए।
- (3) अगर आप एक निगम पार्षद होते तो कौन से दो मामलों को आप वरीयता देते ?
- (4) राज्य सरकार का प्रमुख कौन होता है ?

[Question ID = 149][Question Description = S6_Social Science_Q089]

1. 1 [Option ID = 593]
2. 2 [Option ID = 594]
3. 3 [Option ID = 595]
4. 4 [Option ID = 596]

60) To identify the misconceptions around rotation and revolution, a teacher gives a test. What kind of assessment could this be ?

- (A) Summative assessment
- (B) Diagnostic assessment
- (C) Self assessment
- (D) Assessment for learning

Options :

- (1) (A) and (B)
- (2) (B) and (C)
- (3) (C) and (D)
- (4) (B) and (D)

घूर्णन और परिक्रमा से संबंधित अवधारणाओं पहचानने के लिए, शिक्षक एक परीक्षा देता है। यह किस प्रकार का आंकलन हो सकता है ?

- (A) योगात्मक आंकलन
- (B) नैदानिक आंकलन
- (C) स्वः आंकलन
- (D) अधिगम के लिए आंकलन

विकल्प :

- (1) (A) और (B)
- (2) (B) और (C)
- (3) (C) और (D)
- (4) (B) और (D)

[Question ID = 150][Question Description = S6_Social Science_Q090]

- 1. 1 [Option ID = 597]
- 2. 2 [Option ID = 598]
- 3. 3 [Option ID = 599]
- 4. 4 [Option ID = 600]

Topic:- Assamese_Q91-99_L1_P2_CTET

1)

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি আৰু তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰ পৰা শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিয়াও -

সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ দৰে বিখ্যাত গল্পকাৰে আলোচনীৰ পাতত ‘আৰাজ’ নামৰ এটা সুন্দৰ কল্পবিজ্ঞান কাহিনী লিখি ১৯৫০ চনত অসমীয়া ভাষাত প্ৰকৃত আধুনিক কল্পবিজ্ঞান গল্পৰ ধাৰা আৰম্ভ কৰিছিল (১৯৬৬ চনত অসম বাতৰিত প্ৰকাশিত, পাছত গোলামত ‘আৰাজ’ নামত)। কিন্তু বিদেশত হোৱাৰ দৰে আমাৰ ইয়াতো তেতিয়া তাক কল্পবিজ্ঞান কাহিনী বুলি কোৱা হোৱা নাছিল, এটা সাধাৰণ গল্প হিচাপেহে তাক প্ৰকাশ কৰা হৈছিল। ৰূপশ্ৰী গোস্বামীয়ে মন্তব্য প্ৰকাশ কৰিছে যে “....সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই অসমীয়া কল্পবিজ্ঞান ৰচনাৰ ক্ষেত্ৰতো বিশেষ বৰঙণি আগবঢ়াইছে। তেওঁৰ আৰাজ এটা সাৰ্থক কল্পবিজ্ঞান গল্প। গুণ্ণগোল আৰু সংগীতৰ পাৰ্থক্য মনোগত, মনস্তাত্ত্বিক। গুণ্ণগোলৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবৰ বাবে সাজি উলিওৱা মিনি নয়জ নামৰ যন্ত্ৰক লৈয়ে তেওঁৰ ‘আৰাজ’ গল্পটো লিখা হৈছে। তেওঁৰ ‘ওপৰত’ আৰু ‘শেষ অনুৰোধ’ আৰু দুটি উচ্চস্তৰৰ কল্পবিজ্ঞান গল্প। তদুপৰি বিভিন্ন গল্পৰ মাজত তেওঁ বৈজ্ঞানিক চিন্তাধাৰাৰ প্ৰকাশ ঘটিছে।” (গৰীয়সী, মে’, ২০০৮, পৃষ্ঠা ৪৪-৪৭)

ড° বিজয় কৃষ্ণ দেৱ শৰ্মাই কল্পবিজ্ঞান কাহিনীৰ কেইবাখনো পুথি প্ৰকাশ কৰিছে আৰু সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ পাছতে তেখেতে এই ধৰণৰ মৌলিক ৰচনাৰে অসমীয়া সাহিত্যলৈ অৰিহণা যোগাইছে। শান্তনু তামূলী আৰু বন্দিতা ফুকনেও কেইবাটাও কল্পবিজ্ঞান কাহিনী প্ৰকাশ কৰিছে। নৱকান্ত বৰুৱায়ো ‘অ-পদাৰ্থ’ নামৰ এখন কল্পবিজ্ঞান উপন্যাস প্ৰকাশ কৰিছে। ড° দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ কেইবাখনো কল্পবিজ্ঞান গল্প-উপন্যাস আৰু অনূদিত পুথি প্ৰকাশ পাইছে।

আন কেইবাগৰাকী লেখকেও অসমীয়াত কল্পবিজ্ঞান ৰচনা প্ৰকাশ কৰিছে। অৱশ্যে দুই-একে বিজ্ঞান ভিত্তিতো নিতান্তেই সৰল কৰি ৰাখি আশ্চৰ্যৰ দিশটোত অধিক জোৰ দিয়া দেখা গৈছে।

কল্পবিজ্ঞানৰ ধাৰাটো অসমীয়াত বহুদিনৰ আগতেই আৰম্ভ হৈছিল। সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই লিখিছে - (দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ স্ব-নিৰ্বাচিত গল্প, এন বি টি ২০০৫, আগকথা, পৃ. viii) “এইখিনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে কল্পবিজ্ঞানৰ গোন্ধ থকা পোনপটীয়া লেখা এটিত ১৯১৪ চনতে অসমীয়াত মহাকাশ যাত্ৰাৰ প্ৰসংগ উত্থাপন কৰা হয় : সেই বছৰ অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰীয়ে ‘জগতৰ শেষ আদৰ্শ আৰু বিশ্ব শান্তি স্থাপনৰ পথ’ নামৰ এখন পুস্তিকাত এই প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ায় যে পৃথিৱীৰ বৰ্ধিত জনসংখ্যা খাদ্য সংকট আদি সমস্যাৰ সমাধানৰ বাবে, কুপমণ্ডুকত্বৰ পৰা মুক্ত হ’বৰ বাবে আৰু মানুহৰ যুদ্ধ আদি আগ্ৰহী মনোবৃত্তি ক্ষান্ত কৰিবলৈ মানুহে গ্ৰহ-গ্ৰহান্তৰলৈ পাৰি দি মানুহৰ স্থায়িত্ব আৰু যুগমীয়া শান্তি প্ৰতিপন্ন কৰা উচিত।” আচৰিত হ’বলগীয়া কথা এয়ে যে ১৯১৪ চনত মহাকাশ অভিযানৰ চিন্তা-চৰ্চা খুব ব্যাপক নাছিল, গডাৰ্ডে তৰল ইন্ধন ৰকেটেৰে সুউচ্চ দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰাৰ সম্ভাৱনা সাব্যস্ত কৰে ১৯১৯ চনত, হাৰ্মান অবাৰ্থে আধুনিক ৰকেট প্ৰযুক্তিৰ ভেটি স্থাপন কৰে ১৯২৩ চনত, ১৯১৪ চনত আৰ্থাৰ চি ক্লার্কৰ জন্মই হোৱা নাই আৰু ভেয়ানৰহাৰ্ ফন্ ব্ৰাউন তেতিয়া দুবছৰীয়া শিশু, এই কিতাপখন ১৯৬০ চনতে অধ্যাপক এম এ বৰাই ‘The Final Goal of Man and Lasting peace’ নামেৰে ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰে। প্ৰথম অসমীয়া কল্পবিজ্ঞান গল্পটো হ’ল ১৯৩৭ চনত আৱাহনত প্ৰকাশিত হৰিপ্ৰসাদ বৰুৱা, বি.ই., এই.এছ. লিখা ‘বিৰচতীয়াৰ দেশ’। ইয়াৰ পাছতে ১৯৩৮ চনত আৱাহনত নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰীয়ে ‘ৰসায়ন’ নামৰ এটা কল্পবিজ্ঞান গল্প প্ৰকাশ কৰে। ১৯৪৬ চনতে কুমুদেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰে ‘এটম বোমা’ নামৰ এখন ৰহস্য বনাম কল্পবিজ্ঞান কাহিনী লিখিছিল। কিন্তু তাত বিজ্ঞানতকৈ ফেণ্টাছীৰ চৰিত্ৰহে বেছি আছিল। যিমান দূৰ জনা যায়, সেইখনেই অসমীয়াত পুথি হিচাপে প্ৰথম কল্পবিজ্ঞান ৰচনাৰ প্ৰয়াস।

প্ৰথম অসমীয়া কল্পবিজ্ঞানভিত্তিক গল্পটোৰ নাম কি ?

- (1) আৰাজ
- (2) অ-পদাৰ্থ
- (3) বিৰচতীয়াৰ দেশ
- (4) ৰসায়ন

[Question ID = 211][Question Description = S6_Assamese_Q091]

1. 1 [Option ID = 841]
2. 2 [Option ID = 842]
3. 3 [Option ID = 843]
4. 4 [Option ID = 844]

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি আৰু তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰ পৰা শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিয়াও -

সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ দৰে বিখ্যাত গল্পকাৰে আলোচনীৰ পাতত ‘আৰাজ’ নামৰ এটা সুন্দৰ কল্পবিজ্ঞান কাহিনী লিখি ১৯৫০ চনত অসমীয়া ভাষাত প্ৰকৃত আধুনিক কল্পবিজ্ঞান গল্পৰ ধাৰা আৰম্ভ কৰিছিল (১৯৬৬ চনত অসম বাতৰিত প্ৰকাশিত, পাছত গোলামত ‘আৰাজ’ নামত)। কিন্তু বিদেশত হোৱাৰ দৰে আমাৰ ইয়াতো তেতিয়া তাক কল্পবিজ্ঞান কাহিনী বুলি কোৱা হোৱা নাছিল, এটা সাধাৰণ গল্প হিচাপেহে তাক প্ৰকাশ কৰা হৈছিল। ৰূপশ্ৰী গোস্বামীয়ে মন্তব্য প্ৰকাশ কৰিছে যে “....সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই অসমীয়া কল্পবিজ্ঞান ৰচনাৰ ক্ষেত্ৰতো বিশেষ বৰঙণি আগবঢ়াইছে। তেওঁৰ আৰাজ এটা সাৰ্থক কল্পবিজ্ঞান গল্প। গুণগোল আৰু সংগীতৰ পাৰ্থক্য মনোগত, মনস্তাত্ত্বিক। গুণগোলৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবৰ বাবে সাজি উলিওৱা মিনি নয়জ নামৰ যন্ত্ৰক লৈয়ে তেওঁৰ ‘আৰাজ’ গল্পটো লিখা হৈছে। তেওঁৰ ‘ওপৰত’ আৰু ‘শেষ অনুৰোধ’ আৰু দুটি উচ্চস্তৰৰ কল্পবিজ্ঞান গল্প। তদুপৰি বিভিন্ন গল্পৰ মাজত তেওঁ বৈজ্ঞানিক চিন্তাধাৰাৰ প্ৰকাশ ঘটিছে।” (গৰীয়সী, মে’, ২০০৮, পৃষ্ঠা ৪৪-৪৭)

ড° বিজয় কৃষ্ণ দেৱ শৰ্মাই কল্পবিজ্ঞান কাহিনীৰ কেইবাখনো পুথি প্ৰকাশ কৰিছে আৰু সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ পাছতে তেখেতে এই ধৰণৰ মৌলিক ৰচনাৰে অসমীয়া সাহিত্যলৈ অৰিহণা যোগাইছে। শান্তনু তামূলী আৰু বন্দিতা ফুকনেও কেইবাটাও কল্পবিজ্ঞান কাহিনী প্ৰকাশ কৰিছে। নৱকান্ত বৰুৱায়ো ‘অ-পদাৰ্থ’ নামৰ এখন কল্পবিজ্ঞান উপন্যাস প্ৰকাশ কৰিছে। ড° দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ কেইবাখনো কল্পবিজ্ঞান গল্প-উপন্যাস আৰু অনূদিত পুথি প্ৰকাশ পাইছে।

আন কেইবাগৰাকী লেখকেও অসমীয়াত কল্পবিজ্ঞান ৰচনা প্ৰকাশ কৰিছে। অৱশ্যে দুই-একে বিজ্ঞান ভিত্তিতো নিতান্তেই সৰল কৰি ৰাখি আশ্চৰ্যৰ দিশটোত অধিক জোৰ দিয়া দেখা গৈছে।

কল্পবিজ্ঞানৰ ধাৰাটো অসমীয়াত বহুদিনৰ আগতেই আৰম্ভ হৈছিল। সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই লিখিছে - (দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ স্ব-নিৰ্বাচিত গল্প, এন বি টি ২০০৫, আগকথা, পৃ. viii) “এইখিনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে কল্পবিজ্ঞানৰ গোন্ধ থকা পোনপটীয়া লেখা এটিত ১৯১৪ চনতে অসমীয়াত মহাকাশ যাত্ৰাৰ প্ৰসংগ উত্থাপন কৰা হয় : সেই বছৰ অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰীয়ে ‘জগতৰ শেষ আদৰ্শ আৰু বিশ্ব শান্তি স্থাপনৰ পথ’ নামৰ এখন পুস্তিকাত এই প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ায় যে পৃথিৱীৰ বৰ্ধিত জনসংখ্যা খাদ্য সংকট আদি সমস্যাৰ সমাধানৰ বাবে, কুপমণ্ডুকত্বৰ পৰা মুক্ত হ’বৰ বাবে আৰু মানুহৰ যুদ্ধ আদি আগ্ৰহী মনোবৃত্তি ক্ষান্ত কৰিবলৈ মানুহে গ্ৰহ-গ্ৰহান্তৰলৈ পাৰি দি মানুহৰ স্থায়িত্ব আৰু যুগমীয়া শান্তি প্ৰতিপন্ন কৰা উচিত।” আচৰিত হ’বলগীয়া কথা এয়ে যে ১৯১৪ চনত মহাকাশ অভিযানৰ চিন্তা-চৰ্চা খুব ব্যাপক নাছিল, গডাৰ্ডে তৰল ইন্ধন ৰকেটেৰে সুউচ্চ দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰাৰ সম্ভাৱনা সাব্যস্ত কৰে ১৯১৯ চনত, হাৰ্মান অবাৰ্থে আধুনিক ৰকেট প্ৰযুক্তিৰ ভেটি স্থাপন কৰে ১৯২৩ চনত, ১৯১৪ চনত আৰ্থাৰ চি ক্লাৰ্কৰ জন্মই হোৱা নাই আৰু ভেয়ানৰ্ভাৰ্ ফন্ ব্ৰাউন তেতিয়া দুবছৰীয়া শিশু, এই কিতাপখন ১৯৬০ চনতে অধ্যাপক এম এ বৰাই ‘The Final Goal of Man and Lasting peace’ নামেৰে ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰে। প্ৰথম অসমীয়া কল্পবিজ্ঞান গল্পটো হ’ল ১৯৩৭ চনত আৱাহনত প্ৰকাশিত হৰিপ্ৰসাদ বৰুৱা, বি.ই., এই.এছ. লিখা ‘বিৰচতীয়াৰ দেশ’। ইয়াৰ পাছতে ১৯৩৮ চনত আৱাহনত নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰীয়ে ‘ৰসায়ন’ নামৰ এটা কল্পবিজ্ঞান গল্প প্ৰকাশ কৰে। ১৯৪৬ চনতে কুমুদেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰে ‘এটম বোমা’ নামৰ এখন ৰহস্য বনাম কল্পবিজ্ঞান কাহিনী লিখিছিল। কিন্তু তাত বিজ্ঞানতকৈ ফেণ্টাছীৰ চৰিত্ৰহে বেছি আছিল। যিমান দূৰ জনা যায়, সেইখনেই অসমীয়াত পুথি হিচাপে প্ৰথম কল্পবিজ্ঞান ৰচনাৰ প্ৰয়াস।

‘The Final Goal of Man and Lasting peace’ নামৰ অনূদিত গ্ৰন্থখনৰ মূল লেখকগৰাকী -

- (1) অধ্যাপক এম এ বৰা
- (2) অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰী
- (3) হৰিপ্ৰসাদ বৰুৱা
- (4) সৌৰভ কুমাৰ চলিহা

[Question ID = 212][Question Description = S6_Assamese_Q092]

1. 1 [Option ID = 845]
2. 2 [Option ID = 846]
3. 3 [Option ID = 847]
4. 4 [Option ID = 848]

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি আৰু তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰ পৰা শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিয়াও -

সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ দৰে বিখ্যাত গল্পকাৰে আলোচনীৰ পাতত ‘আৰাজ’ নামৰ এটা সুন্দৰ কল্পবিজ্ঞান কাহিনী লিখি ১৯৫০ চনত অসমীয়া ভাষাত প্ৰকৃত আধুনিক কল্পবিজ্ঞান গল্পৰ ধাৰা আৰম্ভ কৰিছিল (১৯৬৬ চনত অসম বাতৰিত প্ৰকাশিত, পাছত গোলামত ‘আৰাজ’ নামত)। কিন্তু বিদেশত হোৱাৰ দৰে আমাৰ ইয়াতো তেতিয়া তাক কল্পবিজ্ঞান কাহিনী বুলি কোৱা হোৱা নাছিল, এটা সাধাৰণ গল্প হিচাপেহে তাক প্ৰকাশ কৰা হৈছিল। ৰূপশ্ৰী গোস্বামীয়ে মন্তব্য প্ৰকাশ কৰিছে যে “....সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই অসমীয়া কল্পবিজ্ঞান ৰচনাৰ ক্ষেত্ৰতো বিশেষ বৰঙণি আগবঢ়াইছে। তেওঁৰ আৰাজ এটা সাৰ্থক কল্পবিজ্ঞান গল্প। গুণ্ণগোল আৰু সংগীতৰ পাৰ্থক্য মনোগত, মনস্তাত্ত্বিক। গুণ্ণগোলৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবৰ বাবে সাজি উলিওৱা মিনি নয়জ নামৰ যন্ত্ৰক লৈয়ে তেওঁৰ ‘আৰাজ’ গল্পটো লিখা হৈছে। তেওঁৰ ‘ওপৰত’ আৰু ‘শেষ অনুৰোধ’ আৰু দুটি উচ্চস্তৰৰ কল্পবিজ্ঞান গল্প। তদুপৰি বিভিন্ন গল্পৰ মাজত তেওঁ বৈজ্ঞানিক চিন্তাধাৰাৰ প্ৰকাশ ঘটিছে।” (গৰীয়সী, মে’, ২০০৮, পৃষ্ঠা ৪৪-৪৭)

ড° বিজয় কৃষ্ণ দেৱ শৰ্মাই কল্পবিজ্ঞান কাহিনীৰ কেইবাখনো পুথি প্ৰকাশ কৰিছে আৰু সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ পাছতে তেখেতে এই ধৰণৰ মৌলিক ৰচনাৰে অসমীয়া সাহিত্যলৈ অৰিহণা যোগাইছে। শান্তনু তামূলী আৰু বন্দিতা ফুকনেও কেইবাটাও কল্পবিজ্ঞান কাহিনী প্ৰকাশ কৰিছে। নৱকান্ত বৰুৱায়ো ‘অ-পদাৰ্থ’ নামৰ এখন কল্পবিজ্ঞান উপন্যাস প্ৰকাশ কৰিছে। ড° দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ কেইবাখনো কল্পবিজ্ঞান গল্প-উপন্যাস আৰু অনূদিত পুথি প্ৰকাশ পাইছে।

আন কেইবাগৰাকী লেখকেও অসমীয়াত কল্পবিজ্ঞান ৰচনা প্ৰকাশ কৰিছে। অৱশ্যে দুই-একে বিজ্ঞান ভিত্তিতো নিতান্তেই সৰল কৰি ৰাখি আশ্চৰ্যৰ দিশটোত অধিক জোৰ দিয়া দেখা গৈছে।

কল্পবিজ্ঞানৰ ধাৰাটো অসমীয়াত বহুদিনৰ আগতেই আৰম্ভ হৈছিল। সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই লিখিছে - (দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ স্ব-নিৰ্বাচিত গল্প, এন বি টি ২০০৫, আগকথা, পৃ. viii) “এইখিনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে কল্পবিজ্ঞানৰ গোন্ধ থকা পোনপটীয়া লেখা এটিত ১৯১৪ চনতে অসমীয়াত মহাকাশ যাত্ৰাৰ প্ৰসংগ উত্থাপন কৰা হয় : সেই বছৰ অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰীয়ে ‘জগতৰ শেষ আদৰ্শ আৰু বিশ্ব শান্তি স্থাপনৰ পথ’ নামৰ এখন পুস্তিকাত এই প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ায় যে পৃথিৱীৰ বৰ্ধিত জনসংখ্যা খাদ্য সংকট আদি সমস্যাৰ সমাধানৰ বাবে, কুপমণ্ডুকত্বৰ পৰা মুক্ত হ’বৰ বাবে আৰু মানুহৰ যুদ্ধ আদি আগ্ৰহী মনোবৃত্তি ক্ষান্ত কৰিবলৈ মানুহে গ্ৰহ-গ্ৰহান্তৰলৈ পাৰি দি মানুহৰ স্থায়িত্ব আৰু যুগমীয়া শান্তি প্ৰতিপন্ন কৰা উচিত।” আচৰিত হ’বলগীয়া কথা এয়ে যে ১৯১৪ চনত মহাকাশ অভিযানৰ চিন্তা-চৰ্চা খুব ব্যাপক নাছিল, গডাৰ্ডে তৰল ইন্ধন ৰকেটেৰে সুউচ্চ দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰাৰ সম্ভাৱনা সাব্যস্ত কৰে ১৯১৯ চনত, হাৰ্মান অবাৰ্থে আধুনিক ৰকেট প্ৰযুক্তিৰ ভেটি স্থাপন কৰে ১৯২৩ চনত, ১৯১৪ চনত আৰ্থাৰ চি ক্লার্কৰ জন্মই হোৱা নাই আৰু ভেয়াৰ্নহাৰ্ফ ফন্ ব্ৰাউন তেতিয়া দুবছৰীয়া শিশু, এই কিতাপখন ১৯৬০ চনতে অধ্যাপক এম এ বৰাই ‘The Final Goal of Man and Lasting peace’ নামেৰে ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰে। প্ৰথম অসমীয়া কল্পবিজ্ঞান গল্পটো হ’ল ১৯৩৭ চনত আৱাহনত প্ৰকাশিত হৰিপ্ৰসাদ বৰুৱা, বি.ই., এই.এছ. লিখা ‘বিৰচতীয়াৰ দেশ’। ইয়াৰ পাছতে ১৯৩৮ চনত আৱাহনত নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰীয়ে ‘ৰসায়ন’ নামৰ এটা কল্পবিজ্ঞান গল্প প্ৰকাশ কৰে। ১৯৪৬ চনতে কুমুদেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰে ‘এটম বোমা’ নামৰ এখন ৰহস্য বনাম কল্পবিজ্ঞান কাহিনী লিখিছিল। কিন্তু তাত বিজ্ঞানতকৈ ফেণ্টাছীৰ চৰিত্ৰহে বেছি আছিল। যিমান দূৰ জনা যায়, সেইখনেই অসমীয়াত পুথি হিচাপে প্ৰথম কল্পবিজ্ঞান ৰচনাৰ প্ৰয়াস।

আধুনিক ৰকেট প্ৰযুক্তিৰ প্ৰতিষ্ঠাপক হৈছে -

- (1) গডাৰ্ড
- (2) হাৰ্মান অবাৰ্থ
- (3) আৰ্থাৰ চি. ক্লার্ক
- (4) ভেয়াৰ্নহাৰ্ফ ফন্ ব্ৰাউন

[Question ID = 213][Question Description = S6_Assamese_Q093]

1. 1 [Option ID = 849]
2. 2 [Option ID = 850]
3. 3 [Option ID = 851]
4. 4 [Option ID = 852]

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি আৰু তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰ পৰা শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিয়াও -

সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ দৰে বিখ্যাত গল্পকাৰে আলোচনীৰ পাতত ‘আৰাজ’ নামৰ এটা সুন্দৰ কল্পবিজ্ঞান কাহিনী লিখি ১৯৫০ চনত অসমীয়া ভাষাত প্ৰকৃত আধুনিক কল্পবিজ্ঞান গল্পৰ ধাৰা আৰম্ভ কৰিছিল (১৯৬৬ চনত অসম বাতৰিত প্ৰকাশিত, পাছত গোলামত ‘আৰাজ’ নামত)। কিন্তু বিদেশত হোৱাৰ দৰে আমাৰ ইয়াতো তেতিয়া তাক কল্পবিজ্ঞান কাহিনী বুলি কোৱা হোৱা নাছিল, এটা সাধাৰণ গল্প হিচাপেহে তাক প্ৰকাশ কৰা হৈছিল। ৰূপশ্ৰী গোস্বামীয়ে মন্তব্য প্ৰকাশ কৰিছে যে “....সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই অসমীয়া কল্পবিজ্ঞান ৰচনাৰ ক্ষেত্ৰতো বিশেষ বৰঙণি আগবঢ়াইছে। তেওঁৰ আৰাজ এটা সাৰ্থক কল্পবিজ্ঞান গল্প। গুণগোল আৰু সংগীতৰ পাৰ্থক্য মনোগত, মনস্তাত্ত্বিক। গুণগোলৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবৰ বাবে সাজি উলিওৱা মিনি নয়জ নামৰ যন্ত্ৰক লৈয়ে তেওঁৰ ‘আৰাজ’ গল্পটো লিখা হৈছে। তেওঁৰ ‘ওপৰত’ আৰু ‘শেষ অনুৰোধ’ আৰু দুটি উচ্চস্তৰৰ কল্পবিজ্ঞান গল্প। তদুপৰি বিভিন্ন গল্পৰ মাজত তেওঁ বৈজ্ঞানিক চিন্তাধাৰাৰ প্ৰকাশ ঘটাইছে।” (গৰীয়সী, মে, ২০০৮, পৃষ্ঠা ৪৪-৪৭)

ড° বিজয় কৃষ্ণ দেৱ শৰ্মাই কল্পবিজ্ঞান কাহিনীৰ কেইবাখনো পুথি প্ৰকাশ কৰিছে আৰু সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ পাছতে তেখেতে এই ধৰণৰ মৌলিক ৰচনাৰে অসমীয়া সাহিত্যলৈ অৰিহণা যোগাইছে। শান্তনু তামূলী আৰু বন্দিতা ফুকনেও কেইবাটাও কল্পবিজ্ঞান কাহিনী প্ৰকাশ কৰিছে। নৱকান্ত বৰুৱায়ে ‘অ-পদাৰ্থ’ নামৰ এখন কল্পবিজ্ঞান উপন্যাস প্ৰকাশ কৰিছে। ড° দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ কেইবাখনো কল্পবিজ্ঞান গল্প-উপন্যাস আৰু অনূদিত পুথি প্ৰকাশ পাইছে।

আন কেইবাগৰাকী লেখকেও অসমীয়াত কল্পবিজ্ঞান ৰচনা প্ৰকাশ কৰিছে। অৱশ্যে দুই-একে বিজ্ঞান ভিত্তিতো নিতান্তেই সৰল কৰি ৰাখি আশ্চৰ্যৰ দিশটোত অধিক জোৰ দিয়া দেখা গৈছে।

কল্পবিজ্ঞানৰ ধাৰাটো অসমীয়াত বহুদিনৰ আগতেই আৰম্ভ হৈছিল। সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই লিখিছে - (দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ স্ব-নিৰ্বাচিত গল্প, এন বি টি ২০০৫, আগকথা, পৃ. viii) “এইখিনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে কল্পবিজ্ঞানৰ গোন্ধ থকা পোনপটীয়া লেখা এটিত ১৯১৪ চনতে অসমীয়াত মহাকাশ যাত্ৰাৰ প্ৰসংগ উত্থাপন কৰা হয়ঃ সেই বছৰ অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰীয়ে ‘জগতৰ শেষ আদৰ্শ আৰু বিশ্ব শান্তি স্থাপনৰ পথ’ নামৰ এখন পুস্তিকাত এই প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ায় যে পৃথিৱীৰ বৰ্ধিত জনসংখ্যা খাদ্য সংকট আদি সমস্যাৰ সমাধানৰ বাবে, কুপমণ্ডুকত্বৰ পৰা মুক্ত হ’বৰ বাবে আৰু মানুহৰ যুদ্ধ আদি আগ্ৰহী মনোবৃত্তি ক্ষান্ত কৰিবলৈ মানুহে গ্ৰহ-গ্ৰহান্তৰলৈ পাৰি দি মানুহৰ স্থায়িত্ব আৰু যুগমীয়া শান্তি প্ৰতিপন্ন কৰা উচিত।” আচৰিত হ’বলগীয়া কথা এয়ে যে ১৯১৪ চনত মহাকাশ অভিযানৰ চিন্তা-চৰ্চা খুব ব্যাপক নাছিল, গডাৰ্ডে তৰল ইন্ধন ৰকেটেৰে সুউচ্চ দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰাৰ সম্ভাৱনা সাব্যস্ত কৰে ১৯১৯ চনত, হাৰ্মান অবাৰ্থে আধুনিক ৰকেট প্ৰযুক্তিৰ ভেটি স্থাপন কৰে ১৯২৩ চনত, ১৯১৪ চনত আৰ্থাৰ চি ক্লার্কৰ জন্মই হোৱা নাই আৰু ভেয়ানৰ্ভাৰ্ফ ফন্ ব্ৰাউন তেতিয়া দুবছৰীয়া শিশু, এই কিতাপখন ১৯৬০ চনতে অধ্যাপক এম এ বৰাই ‘The Final Goal of Man and Lasting peace’ নামেৰে ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰে। প্ৰথম অসমীয়া কল্পবিজ্ঞান গল্পটো হ’ল ১৯৩৭ চনত আৱাহনত প্ৰকাশিত হৰিপ্ৰসাদ বৰুৱা, বি.ই., এ.ই. এছে, লিখা ‘বিৰচতীয়াৰ দেশ’। ইয়াৰ পাছতে ১৯৩৮ চনত আৱাহনত নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰীয়ে ‘ৰসায়ন’ নামৰ এটা কল্পবিজ্ঞান গল্প প্ৰকাশ কৰে। ১৯৪৬ চনতে কুমুদেশ্বৰ বৰঠাকুৰে ‘এটম বোমা’ নামৰ এখন বহু বনাম কল্পবিজ্ঞান কাহিনী লিখিছিল। কিন্তু তাত বিজ্ঞানতকৈ ফেণ্টাছীৰ চৰিত্ৰহে বেছি আছিল। যিমান দূৰ জনা যায়, সেইখনেই অসমীয়াত পুথি হিচাপে প্ৰথম কল্পবিজ্ঞান ৰচনাৰ প্ৰয়াস।

‘অৰিহণা’ শব্দটোত গত্ৰবিধিৰ কোনটো নিয়ম প্ৰযোজ্য হয় ?

- (1) ঋ, ৰ, যৰ পাছত ‘হ’ থাকিলে ‘ন’ ‘ণ’ হয়।
- (2) ই স্বাভাৱিকতে মুৰ্দ্ধন্য ‘ণ’
- (3) ‘অৰি’ শব্দ আৰু ‘ন’ বৰ্ণৰ মাজত যি বৰ্ণ থাকিলেও ‘ন’ ‘ণ’ হয়।
- (4) সংস্কৃত অপভ্ৰংশ শব্দ বাবে ‘ণ’ ‘ন’ হৈছে?

5)

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি আৰু তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰ পৰা শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিয়াও -

সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ দৰে বিখ্যাত গল্পকাৰে আলোচনীৰ পাতত ‘আৰাজ’ নামৰ এটা সুন্দৰ কল্পবিজ্ঞান কাহিনী লিখি ১৯৫০ চনত অসমীয়া ভাষাত প্ৰকৃত আধুনিক কল্পবিজ্ঞান গল্পৰ ধাৰা আৰম্ভ কৰিছিল (১৯৬৬ চনত অসম বাতৰিত প্ৰকাশিত, পাছত গোলামত ‘আৰাজ’ নামত)। কিন্তু বিদেশত হোৱাৰ দৰে আমাৰ ইয়াতো তেতিয়া তাক কল্পবিজ্ঞান কাহিনী বুলি কোৱা হোৱা নাছিল, এটা সাধাৰণ গল্প হিচাপেহে তাক প্ৰকাশ কৰা হৈছিল। ৰূপশ্ৰী গোস্বামীয়ে মন্তব্য প্ৰকাশ কৰিছে যে “....সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই অসমীয়া কল্পবিজ্ঞান ৰচনাৰ ক্ষেত্ৰতো বিশেষ বৰঙণি আগবঢ়াইছে। তেওঁৰ আৰাজ এটা সাৰ্থক কল্পবিজ্ঞান গল্প। গুণগোল আৰু সংগীতৰ পাৰ্থক্য মনোগত, মনস্তাত্ত্বিক। গুণগোলৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবৰ বাবে সাজি উলিওৱা মিনি নয়জ নামৰ যন্ত্ৰক লৈয়ে তেওঁৰ ‘আৰাজ’ গল্পটো লিখা হৈছে। তেওঁৰ ‘ওপৰত’ আৰু ‘শেষ অনুৰোধ’ আৰু দুটি উচ্চস্তৰৰ কল্পবিজ্ঞান গল্প। তদুপৰি বিভিন্ন গল্পৰ মাজত তেওঁ বৈজ্ঞানিক চিন্তাধাৰাৰ প্ৰকাশ ঘটাইছে।” (গৰীয়সী, মে, ২০০৮, পৃষ্ঠা ৪৪-৪৭)

ড° বিজয় কৃষ্ণ দেৱ শৰ্মাই কল্পবিজ্ঞান কাহিনীৰ কেইবাখনো পুথি প্ৰকাশ কৰিছে আৰু সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ পাছতে তেখেতে এই ধৰণৰ মৌলিক ৰচনাৰে অসমীয়া সাহিত্যলৈ অৰিহণা যোগাইছে। শান্তনু তামূলী আৰু বন্দিতা ফুকনেও কেইবাটাও কল্পবিজ্ঞান কাহিনী প্ৰকাশ কৰিছে। নৱকান্ত বৰুৱায়ে ‘অ-পদাৰ্থ’ নামৰ এখন কল্পবিজ্ঞান উপন্যাস প্ৰকাশ কৰিছে। ড° দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ কেইবাখনো কল্পবিজ্ঞান গল্প-উপন্যাস আৰু অনূদিত পুথি প্ৰকাশ পাইছে।

আন কেইবাগৰাকী লেখকেও অসমীয়াত কল্পবিজ্ঞান ৰচনা প্ৰকাশ কৰিছে। অৱশ্যে দুই-একে বিজ্ঞান ভিত্তিতো নিতান্তেই সৰল কৰি ৰাখি আশ্চৰ্যৰ দিশটোত অধিক জোৰ দিয়া দেখা গৈছে।

কল্পবিজ্ঞানৰ ধাৰাটো অসমীয়াত বহুদিনৰ আগতেই আৰম্ভ হৈছিল। সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই লিখিছে - (দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ স্ব-নিৰ্বাচিত গল্প, এন বি টি ২০০৫, আগকথা, পৃ. viii) “এইখিনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে কল্পবিজ্ঞানৰ গোন্ধ থকা পোনপটীয়া লেখা এটিত ১৯১৪ চনতে অসমীয়াত মহাকাশ যাত্ৰাৰ প্ৰসংগ উত্থাপন কৰা হয় : সেই বছৰ অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰীয়ে ‘জগতৰ শেষ আদৰ্শ আৰু বিশ্ব শান্তি স্থাপনৰ পথ’ নামৰ এখন পুস্তিকাত এই প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ায় যে পৃথিৱীৰ বৰ্ধিত জনসংখ্যা খাদ্য সংকট আদি সমস্যাৰ সমাধানৰ বাবে, কুপমণ্ডুকত্বৰ পৰা মুক্ত হ’বৰ বাবে আৰু মানুহৰ যুদ্ধ আদি আগ্ৰহী মনোবৃত্তি ক্ষান্ত কৰিবলৈ মানুহে গ্ৰহ-গ্ৰহান্তৰলৈ পাৰি দি মানুহৰ স্থায়িত্ব আৰু যুগমীয়া শান্তি প্ৰতিপন্ন কৰা উচিত।” আচৰিত হ’বলগীয়া কথা এয়ে যে ১৯১৪ চনত মহাকাশ অভিযানৰ চিন্তা-চৰ্চা খুব ব্যাপক নাছিল, গডাৰ্ডে তৰল ইন্ধন ৰকেটেৰে সুউচ্চ দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰাৰ সম্ভাৱনা সাব্যস্ত কৰে ১৯১৯ চনত, হাৰ্মান অবাৰ্থে আধুনিক ৰকেট প্ৰযুক্তিৰ ভেটি স্থাপন কৰে ১৯২৩ চনত, ১৯১৪ চনত আৰ্থাৰ চি ক্লার্কৰ জন্মই হোৱা নাই আৰু ভেয়ানৰ্ণৰহাৰ্ ফন্ ব্ৰাউন তেতিয়া দুবছৰীয়া শিশু, এই কিতাপখন ১৯৬০ চনতে অধ্যাপক এম এ বৰাই ‘The Final Goal of Man and Lasting peace’ নামেৰে ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰে। প্ৰথম অসমীয়া কল্পবিজ্ঞান গল্পটো হ’ল ১৯৩৭ চনত আৱাহনত প্ৰকাশিত হৰিপ্ৰসাদ বৰুৱা, বি.ই., এ.ই. এছে, লিখা ‘বিৰচতীয়াৰ দেশ’। ইয়াৰ পাছতে ১৯৩৮ চনত আৱাহনত নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰীয়ে ‘ৰসায়ন’ নামৰ এটা কল্পবিজ্ঞান গল্প প্ৰকাশ কৰে। ১৯৪৬ চনতে কুমুদেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰে ‘এটম বোমা’ নামৰ এখন বহুপৃষ্ঠা বনাম কল্পবিজ্ঞান কাহিনী লিখিছিল। কিন্তু তাত বিজ্ঞানতকৈ ফেণ্টাছীৰ চৰিত্ৰহে বেছি আছিল। যিমান দূৰ জনা যায়, সেইখনেই অসমীয়াত পুথি হিচাপে প্ৰথম কল্পবিজ্ঞান ৰচনাৰ প্ৰয়াস।

‘ক’ স্তম্ভৰ সৈতে ‘খ’ স্তম্ভ মিলাওক -

‘ক’ স্তম্ভ	‘খ’ স্তম্ভ
(A) গোলাম	(i) কুমুদেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰ
(B) এটম বোমা	(ii) নৱকান্ত বৰুৱা
(C) অ-পদাৰ্থ	(iii) সৌৰভ কুমাৰ চলিহা
(D) ৰসায়ন	(iv) নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰী

(1) (A)-(iii), (B)-(i), (C)-(ii), (D)-(iv)

(2) (A)-(iv), (B)-(ii), (C)-(i), (D)-(iii)

(3) (A)-(iii), (B)-(iv), (C)-(ii), (D)-(i)

(4) (A)-(i), (B)-(iii), (C)-(ii), (D)-(iv)

[Question ID = 215][Question Description = S6_Assamese_Q095]

1. 1 [Option ID = 857]

2. 2 [Option ID = 858]

3. 3 [Option ID = 859]

4. 4 [Option ID = 860]

6)

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি আৰু তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰ পৰা শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিয়াও -

সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ দৰে বিখ্যাত গল্পকাৰে আলোচনীৰ পাতত ‘আৰাজ’ নামৰ এটা সুন্দৰ কল্পবিজ্ঞান কাহিনী লিখি ১৯৫০ চনত অসমীয়া ভাষাত প্ৰকৃত আধুনিক কল্পবিজ্ঞান গল্পৰ ধাৰা আৰম্ভ কৰিছিল (১৯৬৬ চনত অসম বাতৰিত প্ৰকাশিত, পাছত গোলামত ‘আৰাজ’ নামত)। কিন্তু বিদেশত হোৱাৰ দৰে আমাৰ ইয়াতো তেতিয়া তাক কল্পবিজ্ঞান কাহিনী বুলি কোৱা হোৱা নাছিল, এটা সাধাৰণ গল্প হিচাপেহে তাক প্ৰকাশ কৰা হৈছিল। ৰূপশ্ৰী গোস্বামীয়ে মন্তব্য প্ৰকাশ কৰিছে যে “....সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই অসমীয়া কল্পবিজ্ঞান ৰচনাৰ ক্ষেত্ৰতো বিশেষ বৰঙণি আগবঢ়াইছে। তেওঁৰ আৰাজ এটা সাৰ্থক কল্পবিজ্ঞান গল্প। গণ্ডগোল আৰু সংগীতৰ পাৰ্থক্য মনোগত, মনস্তাত্ত্বিক। গণ্ডগোলৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবৰ বাবে সাজি উলিওৱা মিনি নয়জ নামৰ যন্ত্ৰক লৈয়ে তেওঁৰ ‘আৰাজ’ গল্পটো লিখা হৈছে। তেওঁৰ ‘ওপৰত’ আৰু ‘শেষ অনুৰোধ’ আৰু দুটি উচ্চস্তৰৰ কল্পবিজ্ঞান গল্প। তদুপৰি বিভিন্ন গল্পৰ মাজত তেওঁ বৈজ্ঞানিক চিন্তাধাৰাৰ প্ৰকাশ ঘটিছে।” (গৰীয়সী, মে’, ২০০৮, পৃষ্ঠা ৪৪-৪৭)

ড° বিজয় কৃষ্ণ দেৱ শৰ্মাই কল্পবিজ্ঞান কাহিনীৰ কেইবাখনো পুথি প্ৰকাশ কৰিছে আৰু সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ পাছতে তেখেতে এই ধৰণৰ মৌলিক ৰচনাৰে অসমীয়া সাহিত্যলৈ অৰিহণা যোগাইছে। শান্তনু তামূলী আৰু বন্দিতা ফুকনেও কেইবাটাও কল্পবিজ্ঞান কাহিনী প্ৰকাশ কৰিছে। নৱকান্ত বৰুৱায়ো ‘অ-পদাৰ্থ’ নামৰ এখন কল্পবিজ্ঞান উপন্যাস প্ৰকাশ কৰিছে। ড° দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ কেইবাখনো কল্পবিজ্ঞান গল্প-উপন্যাস আৰু অনূদিত পুথি প্ৰকাশ পাইছে।

আন কেইবাগৰাকী লেখকেও অসমীয়াত কল্পবিজ্ঞান ৰচনা প্ৰকাশ কৰিছে। অৱশ্যে দুই-একে বিজ্ঞান ভিত্তিতো নিতান্তেই সৰল কৰি ৰাখি আশ্চৰ্যৰ দিশটোত অধিক জোৰ দিয়া দেখা গৈছে।

কল্পবিজ্ঞানৰ ধাৰাটো অসমীয়াত বহুদিনৰ আগতেই আৰম্ভ হৈছিল। সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই লিখিছে - (দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ স্ব-নিৰ্বাচিত গল্প, এন বি টি ২০০৫, আগকথা, পৃ. viii) “এইখিনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে কল্পবিজ্ঞানৰ গোন্ধ থকা পোনপটীয়া লেখা এটিত ১৯১৪ চনতে অসমীয়াত মহাকাশ যাত্ৰাৰ প্ৰসংগ উত্থাপন কৰা হয় : সেই বছৰ অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰীয়ে ‘জগতৰ শেষ আদৰ্শ আৰু বিশ্ব শান্তি স্থাপনৰ পথ’ নামৰ এখন পুস্তিকাত এই প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ায় যে পৃথিৱীৰ বৰ্ধিত জনসংখ্যা খাদ্য সংকট আদি সমস্যাৰ সমাধানৰ বাবে, কুপমণ্ডুকত্বৰ পৰা মুক্ত হ’বৰ বাবে আৰু মানুহৰ যুদ্ধ আদি আগ্ৰহী মনোবৃত্তি ক্ষান্ত কৰিবলৈ মানুহে গ্ৰহ-গ্ৰহান্তৰলৈ পাৰি দি মানুহৰ স্থায়িত্ব আৰু যুগমীয়া শান্তি প্ৰতিপন্ন কৰা উচিত।” আচৰিত হ’বলগীয়া কথা এয়ে যে ১৯১৪ চনত মহাকাশ অভিযানৰ চিন্তা-চৰ্চা খুব ব্যাপক নাছিল, গডাৰ্ডে তৰল ইন্ধন ৰকেটেৰে সুউচ্চ দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰাৰ সম্ভাৱনা সাব্যস্ত কৰে ১৯১৯ চনত, হাৰ্মান অবাৰ্থে আধুনিক ৰকেট প্ৰযুক্তিৰ ভেটি স্থাপন কৰে ১৯২৩ চনত, ১৯১৪ চনত আৰ্থাৰ চি ক্লাৰ্কৰ জন্মই হোৱা নাই আৰু ভেয়ানৰ্ভাৰ্ফ ফন্ ব্ৰাউন তেতিয়া দুবছৰীয়া শিশু, এই কিতাপখন ১৯৬০ চনতে অধ্যাপক এম এ বৰাই ‘The Final Goal of Man and Lasting peace’ নামেৰে ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰে। প্ৰথম অসমীয়া কল্পবিজ্ঞান গল্পটো হ’ল ১৯৩৭ চনত আৱাহনত প্ৰকাশিত হৰিপ্ৰসাদ বৰুৱা, বি.ই., এই.এছ. লিখা ‘বিৰচতীয়াৰ দেশ’। ইয়াৰ পাছতে ১৯৩৮ চনত আৱাহনত নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰীয়ে ‘ৰসায়ন’ নামৰ এটা কল্পবিজ্ঞান গল্প প্ৰকাশ কৰে। ১৯৪৬ চনতে কুমুদেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰে ‘এটম বোমা’ নামৰ এখন ৰহস্য বনাম কল্পবিজ্ঞান কাহিনী লিখিছিল। কিন্তু তাত বিজ্ঞানতকৈ ফেণ্টাছীৰ চৰিত্ৰহে বেছি আছিল। যিমান দূৰ জনা যায়, সেইখনেই অসমীয়াত পুথি হিচাপে প্ৰথম কল্পবিজ্ঞান ৰচনাৰ প্ৰয়াস।

‘মিনি নয়জ’ নামৰ যন্ত্ৰটো কোনটো কল্পবিজ্ঞানভিত্তিক গল্পৰ কেন্দ্ৰ ?

- (1) গোলাম
- (2) জগতৰ শেষ
- (3) আৰাজ
- (4) বিৰচতীয়াৰ দেশ

[Question ID = 216][Question Description = S6_Assamese_Q096]

1. 1 [Option ID = 861]
2. 2 [Option ID = 862]
3. 3 [Option ID = 863]
4. 4 [Option ID = 864]

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি আৰু তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰ পৰা শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিয়াও -

সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ দৰে বিখ্যাত গল্পকাৰে আলোচনীৰ পাতত ‘আৰাজ’ নামৰ এটা সুন্দৰ কল্পবিজ্ঞান কাহিনী লিখি ১৯৫০ চনত অসমীয়া ভাষাত প্ৰকৃত আধুনিক কল্পবিজ্ঞান গল্পৰ ধাৰা আৰম্ভ কৰিছিল (১৯৬৬ চনত অসম বাতৰিত প্ৰকাশিত, পাছত গোলামত ‘আৰাজ’ নামত)। কিন্তু বিদেশত হোৱাৰ দৰে আমাৰ ইয়াতো তেতিয়া তাক কল্পবিজ্ঞান কাহিনী বুলি কোৱা হোৱা নাছিল, এটা সাধাৰণ গল্প হিচাপেহে তাক প্ৰকাশ কৰা হৈছিল। ৰূপশ্ৰী গোস্বামীয়ে মন্তব্য প্ৰকাশ কৰিছে যে “....সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই অসমীয়া কল্পবিজ্ঞান ৰচনাৰ ক্ষেত্ৰতো বিশেষ বৰঙণি আগবঢ়াইছে। তেওঁৰ আৰাজ এটা সাৰ্থক কল্পবিজ্ঞান গল্প। গুণগোল আৰু সংগীতৰ পাৰ্থক্য মনোগত, মনস্তাত্ত্বিক। গুণগোলৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবৰ বাবে সাজি উলিওৱা মিনি নয়জ নামৰ যন্ত্ৰক লৈয়ে তেওঁৰ ‘আৰাজ’ গল্পটো লিখা হৈছে। তেওঁৰ ‘ওপৰত’ আৰু ‘শেষ অনুৰোধ’ আৰু দুটি উচ্চস্তৰৰ কল্পবিজ্ঞান গল্প। তদুপৰি বিভিন্ন গল্পৰ মাজত তেওঁ বৈজ্ঞানিক চিন্তাধাৰাৰ প্ৰকাশ ঘটাইছে।” (গৰীয়সী, মে, ২০০৮, পৃষ্ঠা ৪৪-৪৭)

ড° বিজয় কৃষ্ণ দেৱ শৰ্মাই কল্পবিজ্ঞান কাহিনীৰ কেইবাখনো পুথি প্ৰকাশ কৰিছে আৰু সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ পাছতে তেখেতে এই ধৰণৰ মৌলিক ৰচনাৰে অসমীয়া সাহিত্যলৈ অৰিহণা যোগাইছে। শান্তনু তামূলী আৰু বন্দিতা ফুকনেও কেইবাটাও কল্পবিজ্ঞান কাহিনী প্ৰকাশ কৰিছে। নৱকান্ত বৰুৱায়ে ‘অ-পদাৰ্থ’ নামৰ এখন কল্পবিজ্ঞান উপন্যাস প্ৰকাশ কৰিছে। ড° দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ কেইবাখনো কল্পবিজ্ঞান গল্প-উপন্যাস আৰু অনূদিত পুথি প্ৰকাশ পাইছে।

আন কেইবাগৰাকী লেখকেও অসমীয়াত কল্পবিজ্ঞান ৰচনা প্ৰকাশ কৰিছে। অৱশ্যে দুই-একে বিজ্ঞান ভিত্তিতো নিতান্তেই সৰল কৰি ৰাখি আশ্চৰ্যৰ দিশটোত অধিক জোৰ দিয়া দেখা গৈছে।

কল্পবিজ্ঞানৰ ধাৰাটো অসমীয়াত বহুদিনৰ আগতেই আৰম্ভ হৈছিল। সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই লিখিছে - (দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ স্ব-নিৰ্বাচিত গল্প, এন বি টি ২০০৫, আগকথা, পৃ. viii) “এইখিনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে কল্পবিজ্ঞানৰ গোন্ধ থকা পোনপটীয়া লেখা এটিত ১৯১৪ চনতে অসমীয়াত মহাকাশ যাত্ৰাৰ প্ৰসংগ উত্থাপন কৰা হয়ঃ সেই বছৰ অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰীয়ে ‘জগতৰ শেষ আদৰ্শ আৰু বিশ্ব শান্তি স্থাপনৰ পথ’ নামৰ এখন পুস্তিকাত এই প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ায় যে পৃথিৱীৰ বৰ্ধিত জনসংখ্যা খাদ্য সংকট আদি সমস্যাৰ সমাধানৰ বাবে, কুপমণ্ডুকত্বৰ পৰা মুক্ত হ’বৰ বাবে আৰু মানুহৰ যুদ্ধ আদি আগ্ৰহী মনোবৃত্তি ক্ষান্ত কৰিবলৈ মানুহে গ্ৰহ-গ্ৰহান্তৰলৈ পাৰি দি মানুহৰ স্থায়িত্ব আৰু যুগমীয়া শান্তি প্ৰতিপন্ন কৰা উচিত।” আচৰিত হ’বলগীয়া কথা এয়ে যে ১৯১৪ চনত মহাকাশ অভিযানৰ চিন্তা-চৰ্চা খুব ব্যাপক নাছিল, গডাৰ্ডে তৰল ইন্ধন ৰকেটেৰে সুউচ্চ দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰাৰ সম্ভাৱনা সাব্যস্ত কৰে ১৯১৯ চনত, হাৰ্মান অবাৰ্থে আধুনিক ৰকেট প্ৰযুক্তিৰ ভেটি স্থাপন কৰে ১৯২৩ চনত, ১৯১৪ চনত আৰ্থাৰ চি ক্লার্কৰ জন্মই হোৱা নাই আৰু ভেয়ানৰ্ণহাৰ্ভ ফন্ ব্ৰাউন তেতিয়া দুবছৰীয়া শিশু, এই কিতাপখন ১৯৬০ চনতে অধ্যাপক এম এ বৰাই ‘The Final Goal of Man and Lasting peace’ নামেৰে ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰে। প্ৰথম অসমীয়া কল্পবিজ্ঞান গল্পটো হ’ল ১৯৩৭ চনত আৱাহনত প্ৰকাশিত হৰিপ্ৰসাদ বৰুৱা, বি.ই., এই. এছে, লিখা ‘বিৰচতীয়াৰ দেশ’। ইয়াৰ পাছতে ১৯৩৮ চনত আৱাহনত নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰীয়ে ‘ৰসায়ন’ নামৰ এটা কল্পবিজ্ঞান গল্প প্ৰকাশ কৰে। ১৯৪৬ চনতে কুমুদেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰে ‘এটম বোমা’ নামৰ এখন বহু বনাম কল্পবিজ্ঞান কাহিনী লিখিছিল। কিন্তু তাত বিজ্ঞানতকৈ ফেণ্টাছীৰ চৰিত্ৰহে বেছি আছিল। যিমান দূৰ জনা যায়, সেইখনেই অসমীয়াত পুথি হিচাপে প্ৰথম কল্পবিজ্ঞান ৰচনাৰ প্ৰয়াস।

তলৰ কোনটো বাক্য অশুদ্ধ ?

- (1) কল্পবিজ্ঞানভিত্তিক সাহিত্যত বিজ্ঞান থাকে
- (2) কল্পবিজ্ঞানভিত্তিক সাহিত্য মূলতঃ ফেণ্টাছী প্ৰধান
- (3) কল্পবিজ্ঞানভিত্তিক গল্পৰ আধুনিক ধাৰাটো সৌৰভ চলিহাই আৰম্ভ কৰে
- (4) সাহিত্যত কল্পবিজ্ঞানধৰ্মীতা আৰোপ কৰিবলৈ লেখকৰ বিজ্ঞান সম্পৰ্কীয় জ্ঞান থাকিব লাগিব

8)

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি আৰু তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰ পৰা শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিয়াও -

সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ দৰে বিখ্যাত গল্পকাৰে আলোচনীৰ পাতত ‘আৰাজ’ নামৰ এটা সুন্দৰ কল্পবিজ্ঞান কাহিনী লিখি ১৯৫০ চনত অসমীয়া ভাষাত প্ৰকৃত আধুনিক কল্পবিজ্ঞান গল্পৰ ধাৰা আৰম্ভ কৰিছিল (১৯৬৬ চনত অসম বাতৰিত প্ৰকাশিত, পাছত গোলামত ‘আৰাজ’ নামত)। কিন্তু বিদেশত হোৱাৰ দৰে আমাৰ ইয়াতো তেতিয়া তাক কল্পবিজ্ঞান কাহিনী বুলি কোৱা হোৱা নাছিল, এটা সাধাৰণ গল্প হিচাপেহে তাক প্ৰকাশ কৰা হৈছিল। ৰূপশ্ৰী গোস্বামীয়ে মন্তব্য প্ৰকাশ কৰিছে যে “....সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই অসমীয়া কল্পবিজ্ঞান ৰচনাৰ ক্ষেত্ৰতো বিশেষ বৰঙণি আগবঢ়াইছে। তেওঁৰ আৰাজ এটা সাৰ্থক কল্পবিজ্ঞান গল্প। গুণগোল আৰু সংগীতৰ পাৰ্থক্য মনোগত, মনস্তাত্ত্বিক। গুণগোলৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবৰ বাবে সাজি উলিওৱা মিনি নয়জ নামৰ যন্ত্ৰক লৈয়ে তেওঁৰ ‘আৰাজ’ গল্পটো লিখা হৈছে। তেওঁৰ ‘ওপৰত’ আৰু ‘শেষ অনুৰোধ’ আৰু দুটি উচ্চস্তৰৰ কল্পবিজ্ঞান গল্প। তদুপৰি বিভিন্ন গল্পৰ মাজত তেওঁ বৈজ্ঞানিক চিন্তাধাৰাৰ প্ৰকাশ ঘটাইছে।” (গৰীয়সী, মে, ২০০৮, পৃষ্ঠা ৪৪-৪৭)

ড° বিজয় কৃষ্ণ দেৱ শৰ্মাই কল্পবিজ্ঞান কাহিনীৰ কেইবাখনো পুথি প্ৰকাশ কৰিছে আৰু সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ পাছতে তেখেতে এই ধৰণৰ মৌলিক ৰচনাৰে অসমীয়া সাহিত্যলৈ অৰিহণা যোগাইছে। শান্তনু তামূলী আৰু বন্দিতা ফুকনেও কেইবাটাও কল্পবিজ্ঞান কাহিনী প্ৰকাশ কৰিছে। নৱকান্ত বৰুৱায়ো ‘অ-পদাৰ্থ’ নামৰ এখন কল্পবিজ্ঞান উপন্যাস প্ৰকাশ কৰিছে। ড° দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ কেইবাখনো কল্পবিজ্ঞান গল্প-উপন্যাস আৰু অনূদিত পুথি প্ৰকাশ পাইছে।

আন কেইবাগৰাকী লেখকেও অসমীয়াত কল্পবিজ্ঞান ৰচনা প্ৰকাশ কৰিছে। অৱশ্যে দুই-একে বিজ্ঞান ভিত্তিতো নিতান্তেই সৰল কৰি ৰাখি আশ্চৰ্যৰ দিশটোত অধিক জোৰ দিয়া দেখা গৈছে।

কল্পবিজ্ঞানৰ ধাৰাটো অসমীয়াত বহুদিনৰ আগতেই আৰম্ভ হৈছিল। সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই লিখিছে - (দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ স্ব-নিৰ্বাচিত গল্প, এন বি টি ২০০৫, আগকথা, পৃ. viii) “এইখিনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে কল্পবিজ্ঞানৰ গোন্ধ থকা পোনপটীয়া লেখা এটিত ১৯১৪ চনতে অসমীয়াত মহাকাশ যাত্ৰাৰ প্ৰসংগ উত্থাপন কৰা হয় : সেই বছৰ অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰীয়ে ‘জগতৰ শেষ আদৰ্শ আৰু বিশ্ব শান্তি স্থাপনৰ পথ’ নামৰ এখন পুস্তিকাত এই প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ায় যে পৃথিৱীৰ বৰ্ধিত জনসংখ্যা খাদ্য সংকট আদি সমস্যাৰ সমাধানৰ বাবে, কুপমণ্ডুকত্বৰ পৰা মুক্ত হ’বৰ বাবে আৰু মানুহৰ যুদ্ধ আদি আগ্ৰহী মনোবৃত্তি ক্ষান্ত কৰিবলৈ মানুহে গ্ৰহ-গ্ৰহান্তৰলৈ পাৰি দি মানুহৰ স্থায়িত্ব আৰু যুগমীয়া শান্তি প্ৰতিপন্ন কৰা উচিত।” আচৰিত হ’বলগীয়া কথা এয়ে যে ১৯১৪ চনত মহাকাশ অভিযানৰ চিন্তা-চৰ্চা খুব ব্যাপক নাছিল, গডাৰ্ডে তৰল ইন্ধন ৰকেটেৰে সুউচ্চ দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰাৰ সম্ভাৱনা সাব্যস্ত কৰে ১৯১৯ চনত, হাৰ্মান অবাৰ্থে আধুনিক ৰকেট প্ৰযুক্তিৰ ভেটি স্থাপন কৰে ১৯২৩ চনত, ১৯১৪ চনত আৰ্থাৰ চি ক্লার্কৰ জন্মই হোৱা নাই আৰু ভেয়ানৰ্ণৰহাৰ্ ফন্ ব্ৰাউন তেতিয়া দুবছৰীয়া শিশু, এই কিতাপখন ১৯৬০ চনতে অধ্যাপক এম এ বৰাই ‘The Final Goal of Man and Lasting peace’ নামেৰে ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰে। প্ৰথম অসমীয়া কল্পবিজ্ঞান গল্পটো হ’ল ১৯৩৭ চনত আৱাহনত প্ৰকাশিত হৰিপ্ৰসাদ বৰুৱা, বি.ই., এ.ই. এছে, লিখা ‘বিৰচতীয়াৰ দেশ’। ইয়াৰ পাছতে ১৯৩৮ চনত আৱাহনত নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰীয়ে ‘ৰসায়ন’ নামৰ এটা কল্পবিজ্ঞান গল্প প্ৰকাশ কৰে। ১৯৪৬ চনতে কুমুদেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰে ‘এটম বোমা’ নামৰ এখন বহুপৃষ্ঠা বনাম কল্পবিজ্ঞান কাহিনী লিখিছিল। কিন্তু তাত বিজ্ঞানতকৈ ফেণ্টাছীৰ চৰিত্ৰহে বেছি আছিল। যিমান দূৰ জনা যায়, সেইখনেই অসমীয়াত পুথি হিচাপে প্ৰথম কল্পবিজ্ঞান ৰচনাৰ প্ৰয়াস।

‘শেষ অনুৰোধ’ গল্পটো কোনে লিখা ?

- (1) ৰূপশ্ৰী গোস্বামী
- (2) দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামী
- (3) বন্দিতা ফুকন
- (4) সৌৰভ কুমাৰ চলিহা

9)

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি আৰু তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰ পৰা শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিয়াও -

সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ দৰে বিখ্যাত গল্পকাৰে আলোচনীৰ পাতত ‘আৰাজ’ নামৰ এটা সুন্দৰ কল্পবিজ্ঞান কাহিনী লিখি ১৯৫০ চনত অসমীয়া ভাষাত প্ৰকৃত আধুনিক কল্পবিজ্ঞান গল্পৰ ধাৰা আৰম্ভ কৰিছিল (১৯৬৬ চনত অসম বাতৰিত প্ৰকাশিত, পাছত গোলামত ‘আৰাজ’ নামত)। কিন্তু বিদেশত হোৱাৰ দৰে আমাৰ ইয়াতো তেতিয়া তাক কল্পবিজ্ঞান কাহিনী বুলি কোৱা হোৱা নাছিল, এটা সাধাৰণ গল্প হিচাপেহে তাক প্ৰকাশ কৰা হৈছিল। ৰূপশ্ৰী গোস্বামীয়ে মন্তব্য প্ৰকাশ কৰিছে যে “....সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই অসমীয়া কল্পবিজ্ঞান ৰচনাৰ ক্ষেত্ৰতো বিশেষ বৰঙণি আগবঢ়াইছে। তেওঁৰ আৰাজ এটা সাৰ্থক কল্পবিজ্ঞান গল্প। গঙগোল আৰু সংগীতৰ পাৰ্থক্য মনোগত, মনস্তাত্ত্বিক। গঙগোলৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবৰ বাবে সাজি উলিওৱা মিনি নয়জ নামৰ যন্ত্ৰক লৈয়ে তেওঁৰ ‘আৰাজ’ গল্পটো লিখা হৈছে। তেওঁৰ ‘ওপৰত’ আৰু ‘শেষ অনুৰোধ’ আৰু দুটি উচ্চস্তৰৰ কল্পবিজ্ঞান গল্প। তদুপৰি বিভিন্ন গল্পৰ মাজত তেওঁ বৈজ্ঞানিক চিন্তাধাৰাৰ প্ৰকাশ ঘটাইছে।” (গৰীয়সী, মে, ২০০৮, পৃষ্ঠা ৪৪-৪৭)

ড° বিজয় কৃষ্ণ দেৱ শৰ্মাই কল্পবিজ্ঞান কাহিনীৰ কেইবাখনো পুথি প্ৰকাশ কৰিছে আৰু সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ পাছতে তেখেতে এই ধৰণৰ মৌলিক ৰচনাৰে অসমীয়া সাহিত্যলৈ অৰিহণা যোগাইছে। শান্তনু তামূলী আৰু বন্দিতা ফুকনেও কেইবাটাও কল্পবিজ্ঞান কাহিনী প্ৰকাশ কৰিছে। নৱকান্ত বৰুৱায়ো ‘অ-পদাৰ্থ’ নামৰ এখন কল্পবিজ্ঞান উপন্যাস প্ৰকাশ কৰিছে। ড° দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ কেইবাখনো কল্পবিজ্ঞান গল্প-উপন্যাস আৰু অনূদিত পুথি প্ৰকাশ পাইছে।

আন কেইবাগৰাকী লেখকেও অসমীয়াত কল্পবিজ্ঞান ৰচনা প্ৰকাশ কৰিছে। অৱশ্যে দুই-একে বিজ্ঞান ভিত্তিতো নিতান্তেই সৰল কৰি ৰাখি আশ্চৰ্যৰ দিশটোত অধিক জোৰ দিয়া দেখা গৈছে।

কল্পবিজ্ঞানৰ ধাৰাটো অসমীয়াত বহুদিনৰ আগতেই আৰম্ভ হৈছিল। সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই লিখিছে - (দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ স্ব-নিৰ্বাচিত গল্প, এন বি টি ২০০৫, আগকথা, পৃ. viii) “এইখিনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে কল্পবিজ্ঞানৰ গোন্ধ থকা পোনপটীয়া লেখা এটিত ১৯১৪ চনতে অসমীয়াত মহাকাশ যাত্ৰাৰ প্ৰসংগ উত্থাপন কৰা হয় : সেই বছৰ অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰীয়ে ‘জগতৰ শেষ আদৰ্শ আৰু বিশ্ব শান্তি স্থাপনৰ পথ’ নামৰ এখন পুস্তিকাত এই প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ায় যে পৃথিৱীৰ বৰ্ধিত জনসংখ্যা খাদ্য সংকট আদি সমস্যাৰ সমাধানৰ বাবে, কুপমণ্ডুকত্বৰ পৰা মুক্ত হ’বৰ বাবে আৰু মানুহৰ যুদ্ধ আদি আগ্ৰহী মনোবৃত্তি ক্ষান্ত কৰিবলৈ মানুহে গ্ৰহ-গ্ৰহান্তৰলৈ পাৰি দি মানুহৰ স্থায়িত্ব আৰু যুগমীয়া শান্তি প্ৰতিপন্ন কৰা উচিত।” আচৰিত হ’বলগীয়া কথা এয়ে যে ১৯১৪ চনত মহাকাশ অভিযানৰ চিন্তা-চৰ্চা খুব ব্যাপক নাছিল, গডাৰ্ডে তৰল ইন্ধন ৰকেটেৰে সুউচ্চ দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰাৰ সম্ভাৱনা সাব্যস্ত কৰে ১৯১৯ চনত, হাৰ্মান অবাৰ্থে আধুনিক ৰকেট প্ৰযুক্তিৰ ভেটি স্থাপন কৰে ১৯২৩ চনত, ১৯১৪ চনত আৰ্থাৰ চি ক্লার্কৰ জন্মই হোৱা নাই আৰু ভেয়ানৰ্ণৰহাৰ্ ফন্ ব্ৰাউন তেতিয়া দুবছৰীয়া শিশু, এই কিতাপখন ১৯৬০ চনতে অধ্যাপক এম এ বৰাই ‘The Final Goal of Man and Lasting peace’ নামেৰে ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰে। প্ৰথম অসমীয়া কল্পবিজ্ঞান গল্পটো হ’ল ১৯৩৭ চনত আৱাহনত প্ৰকাশিত হৰিপ্ৰসাদ বৰুৱা, বি.ই., এ.ই. এছে, লিখা ‘বিৰচতীয়াৰ দেশ’। ইয়াৰ পাছতে ১৯৩৮ চনত আৱাহনত নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰীয়ে ‘ৰসায়ন’ নামৰ এটা কল্পবিজ্ঞান গল্প প্ৰকাশ কৰে। ১৯৪৬ চনতে কুমুদেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰে ‘এটম বোমা’ নামৰ এখন বহুপৃষ্ঠা বনাম কল্পবিজ্ঞান কাহিনী লিখিছিল। কিন্তু তাত বিজ্ঞানতকৈ ফেণ্টাছীৰ চৰিত্ৰহে বেছি আছিল। যিমান দূৰ জনা যায়, সেইখনেই অসমীয়াত পুথি হিচাপে প্ৰথম কল্পবিজ্ঞান ৰচনাৰ প্ৰয়াস।

প্ৰথম অসমীয়া কল্পবিজ্ঞানভিত্তিক গল্পটো প্ৰকাশ পাইছিল -

- (1) অসম বাতৰিত
- (2) আৱাহনত
- (3) গৰীয়সীত
- (4) ৰামধেনুত

3. 3 [Option ID = 875]
4. 4 [Option ID = 876]

Topic:- Assamese_Q100-105_L1_P2_CTET

1) তলত দিয়া কবিতাটো পঢ়ি দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰপৰা বাছি উলিয়াওক।

মৰতত থাকি তুমি নিতে লোৱা ঘ্ৰাণ
নন্দন বনত ফুলা পাৰিজাত ফুল;
আঁকা কত ছবি তুমি সুন্দৰ অতুল
অমৰাপুৰৰ, কবি অমৰ-পৰাণ!
সুখে আৰোহণ কৰি মানস বথত
কল্পনা ৰাজ্যত তুমি কত ক্ৰীড়া কৰা;
পিয়াহ-আতুৰ, হায়, নৰৰ মুখত
অমৃতৰ ৰস আনি আঁজলিৰে ধৰা।
দেৱতা! দেৱতা! কবি এই জগতৰ
তুমিয়ে জীৱন্ত দেৱ, প্ৰতিমা দেৱৰ;
কি স্বৰ্গ, কি মৰত, কি পাতালপুৰী
কি নগৰ, কি অৰণ্য, তীৰ সাগৰৰ,
সকলোকে দেখা তুমি; সকলোতে ফুৰি
আঁকা ছবি সকলোৰে, তুমি চিত্ৰকাৰ

মৰত, পৰাণ আদিবোৰ কি শব্দ ?

- (1) তৎসম শব্দ
- (2) তদ্ভৱ শব্দ
- (3) গুণবাচক শব্দ
- (4) দেশী শব্দ

[Question ID = 220][Question Description = S6_Assamese_Q100]

1. 1 [Option ID = 877]
2. 2 [Option ID = 878]
3. 3 [Option ID = 879]
4. 4 [Option ID = 880]

2) তলত দিয়া কবিতাটো পঢ়ি দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰপৰা বাছি উলিয়াওক।

মৰতত থাকি তুমি নিতে লোৱা ঘ্ৰাণ
নন্দন বনত ফুলা পাৰিজাত ফুল;
আঁকা কত ছবি তুমি সুন্দৰ অতুল
অমৰাপুৰৰ, কবি অমৰ-পৰাণ!
সুখে আৰোহণ কৰি মানস বথত
কল্পনা ৰাজ্যত তুমি কত ব্ৰীড়া কৰা;
পিয়াহ-আতুৰ, হায়, নৰৰ মুখত
অমৃতৰ বস আনি আঁজলিৰে ধৰা।
দেৱতা! দেৱতা! কবি এই জগতৰ
তুমিয়ে জীৱন্ত দেৱ, প্ৰতিমা দেৱৰ;
কি স্বৰ্গ, কি মৰত, কি পাতালপুৰী
কি নগৰ, কি অৰণ্য, তীৰ সাগৰৰ,
সকলোকে দেখা তুমি; সকলোতে ফুৰি
আঁকা ছবি সকলোৰে, তুমি চিত্ৰকাৰ

কবিৰ চিত্ৰকাৰ কিহৰ ছবি আঁকে ?

- (1) প্ৰাণৰ
- (2) কল্পনা ৰাজ্যৰ
- (3) প্ৰতিমা দেৱৰ
- (4) অমৰাপুৰৰ

[Question ID = 221][Question Description = S6_Assamese_Q101]

1. 1 [Option ID = 881]
2. 2 [Option ID = 882]
3. 3 [Option ID = 883]
4. 4 [Option ID = 884]

3) তলত দিয়া কবিতাটো পঢ়ি দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰপৰা বাছি উলিয়াওক।

মৰতত থাকি তুমি নিতে লোৱা ঘ্ৰাণ
নন্দন বনত ফুলা পাৰিজাত ফুল;
আঁকা কত ছবি তুমি সুন্দৰ অতুল
অমৰাপুৰৰ, কবি অমৰ-পৰাণ!
সুখে আৰোহণ কৰি মানস বথত
কল্পনা ৰাজ্যত তুমি কত ব্ৰীড়া কৰা;
পিয়াহ-আতুৰ, হয়, নৰৰ মুখত
অমৃতৰ বস আনি আঁজলিৰে ধৰা।
দেৱতা ! দেৱতা ! কবি এই জগতৰ
তুমিয়ে জীৱন্ত দেৱ, প্ৰতিমা দেৱৰ;
কি স্বৰ্গ, কি মৰত, কি পাতালপুৰী
কি নগৰ, কি অৰণ্য, তীৰ সাগৰৰ,
সকলোকে দেখা তুমি; সকলোতে ফুৰি
আঁকা ছবি সকলোৰে, তুমি চিত্ৰকাৰ

“নন্দন বনত ফুলা পাৰিজাত ফুল;

আঁকা কত ছবি তুমি সুন্দৰ অতুল” - ইয়াত কি শব্দালংকাৰ সিদ্ধ হৈছে ?

- (1) উপমা
- (2) ছেকানুপ্ৰাস
- (3) যমক
- (4) অন্ত্যানুপ্ৰাস

[Question ID = 222][Question Description = S6_Assamese_Q102]

1. 1 [Option ID = 885]
2. 2 [Option ID = 886]
3. 3 [Option ID = 887]
4. 4 [Option ID = 888]

4) তলত দিয়া কবিতাটো পঢ়ি দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰপৰা বাছি উলিয়াওক।

মৰতত থাকি তুমি নিতে লোৱা ঘ্ৰাণ
নন্দন বনত ফুলা পাৰিজাত ফুল;
আঁকা কত ছবি তুমি সুন্দৰ অতুল
অমৰাপুৰৰ, কবি অমৰ-পৰাণ!
সুখে আৰোহণ কৰি মানস বথত
কল্পনা ৰাজ্যত তুমি কত ব্ৰীড়া কৰা;
পিয়াহ-আতুৰ, হায়, নৰৰ মুখত
অমৃতৰ বস আনি আঁজলিৰে ধৰা।
দেৱতা! দেৱতা! কবি এই জগতৰ
তুমিয়ে জীৱন্ত দেৱ, প্ৰতিমা দেৱৰ;
কি স্বৰ্গ, কি মৰত, কি পাতালপুৰী
কি নগৰ, কি অৰণ্য, তীৰ সাগৰৰ,
সকলোকে দেখা তুমি; সকলোতে ফুৰি
আঁকা ছবি সকলোৰে, তুমি চিত্ৰকাৰ

“সুখে আৰোহণ কৰি মানস বথত” - ইয়াত ‘মানস বথ’ মানে কি সূচোৱা হৈছে?

- (1) সৰগীয় বথ
- (2) কল্পনাৰ বাহন
- (3) দেৱতাৰ বথ
- (4) কবিৰ বথ

[Question ID = 223][Question Description = S6_Assamese_Q103]

- 1. 1 [Option ID = 889]
- 2. 2 [Option ID = 890]
- 3. 3 [Option ID = 891]
- 4. 4 [Option ID = 892]

5) তলত দিয়া কবিতাটো পঢ়ি দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰপৰা বাছি উলিয়াওক।

মৰতত থাকি তুমি নিতে লোৱা ঘ্ৰাণ
নন্দন বনত ফুলা পাৰিজাত ফুল;
আঁকা কত ছবি তুমি সুন্দৰ অতুল
অমৰাপুৰৰ, কবি অমৰ-পৰাণ!
সুখে আৰোহণ কৰি মানস বথত
কল্পনা ৰাজ্যত তুমি কত ব্ৰীড়া কৰা;
পিয়াহ-আতুৰ, হয়, নৰৰ মুখত
অমৃতৰ বস আনি আঁজলিৰে ধৰা।
দেৱতা! দেৱতা! কবি এই জগতৰ
তুমিয়ে জীৱন্ত দেৱ, প্ৰতিমা দেৱৰ;
কি স্বৰ্গ, কি মৰত, কি পাতালপুৰী
কি নগৰ, কি অৰণ্য, তীৰ সাগৰৰ,
সকলোকে দেখা তুমি; সকলোতে ফুৰি
আঁকা ছবি সকলোৰে, তুমি চিত্ৰকাৰ

নৰৰ মুখত অমৃতৰস কোনে আঁজলিৰে ঢালি দিয়ে ?

- (1) চিত্ৰকৰে
- (2) কবিয়ে
- (3) দেৱতাই
- (4) সপোন দেখোঁতাই

[Question ID = 224][Question Description = S6_Assamese_Q104]

1. 1 [Option ID = 893]
2. 2 [Option ID = 894]
3. 3 [Option ID = 895]
4. 4 [Option ID = 896]

6) তলত দিয়া কবিতাটো পঢ়ি দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰপৰা বাছি উলিয়াওক।

মৰতত থাকি তুমি নিতে লোৱা ঘ্ৰাণ
নন্দন বনত ফুলা পাৰিজাত ফুল;
আঁকা কত ছবি তুমি সুন্দৰ অতুল
অমৰাপুৰৰ, কবি অমৰ-পৰাণ!
সুখে আৰোহণ কৰি মানস বথত
কল্পনা ৰাজ্যত তুমি কত ব্ৰীড়া কৰা;
পিয়াহ-আতুৰ, হায়, নৰৰ মুখত
অমৃতৰ বস আনি আঁজলিৰে ধৰা।
দেৱতা! দেৱতা! কবি এই জগতৰ
তুমিয়ে জীৱন্ত দেৱ, প্ৰতিমা দেৱৰ;
কি স্বৰ্গ, কি মৰত, কি পাতালপুৰী
কি নগৰ, কি অৰণ্য, তীৰ সাগৰৰ,
সকলোকে দেখা তুমি; সকলোতে ফুৰি
আঁকা ছবি সকলোৰে, তুমি চিত্ৰকাৰ

কবিয়ে কবিতাটোত কবিক কি বুলি উল্লেখ কৰিছে?

- (1) দেৱতা
- (2) সুন্দৰ অতুল
- (3) চিত্ৰকাৰ
- (4) প্ৰতিমা

[Question ID = 225][Question Description = S6_Assamese_Q105]

- 1. 1 [Option ID = 897]
- 2. 2 [Option ID = 898]
- 3. 3 [Option ID = 899]
- 4. 4 [Option ID = 900]

Topic:- Assamese_Q106-120_L1_P2_CTET

1) শিশুৱে সামাজিক যোগাযোগৰ মাধ্যমেদি ভাষা শিকে। এই ধাৰণাৰ সমৰ্থনকাৰী -

- (1) পিয়াঁজে
- (2) ৰ্যাগটস্কি
- (3) ছমস্কি
- (4) স্কীনাৰ

[Question ID = 226][Question Description = S6_Assamese_Q106]

- 1. 1 [Option ID = 901]
- 2. 2 [Option ID = 902]
- 3. 3 [Option ID = 903]
- 4. 4 [Option ID = 904]

2)

এটি ৭ মহীয়া শিশুৰে স্বৰবৰ্ণ আৰু ব্যঞ্জনবৰ্ণ ব্যৱহাৰ কৰি বাগ্‌ধ্বনি উচ্চাৰণ আৰম্ভ কৰিছে। তেওঁ _____ ব্যৱহাৰ কৰি যোগাযোগ স্থাপন কৰিছে।

- (1) ভাষাতাত্ত্বিক বক্তব্য
- (2) গুণগুণনি
- (3) ধ্বনি
- (4) কলকলানি

[Question ID = 227][Question Description = S6_Assamese_Q107]

1. 1 [Option ID = 905]
2. 2 [Option ID = 906]
3. 3 [Option ID = 907]
4. 4 [Option ID = 908]

3) _____ বক্তব্যক সুপৰিকল্পিত বক্তব্য বোলা হয়।

- (1) সুসংগঠিত (Structured)
- (2) চমু
- (3) দীঘল
- (4) আকস্মিক

[Question ID = 228][Question Description = S6_Assamese_Q108]

1. 1 [Option ID = 909]
2. 2 [Option ID = 910]
3. 3 [Option ID = 911]
4. 4 [Option ID = 912]

4) শিক্ষাৰ্থীয়ে পাঠৰ বিভিন্ন অংশ শুনি বা পঢ়ি তাৰ তথ্যবোৰ আনৰ সৈতে বিনিময় কৰি সম্পূৰ্ণ কৰা কাৰ্যটো হৈছে -

- (1) গতিশীল শ্রুতলিপি (Running dictation)
- (2) ৰচনাংশৰ শ্রুতলিপি (Composition dictation)
- (3) জটিল পাঠ পুনৰগঠনৰ শ্রুতলিপি (Jigsaw dictation)
- (4) আংশিক শ্রুতলিপি

[Question ID = 229][Question Description = S6_Assamese_Q109]

1. 1 [Option ID = 913]
2. 2 [Option ID = 914]
3. 3 [Option ID = 915]
4. 4 [Option ID = 916]

5) এগৰাকী শিক্ষকে দেখিলে যে সপ্তম শ্ৰেণীৰ এগৰাকী ছাত্ৰই কাহিনী এটা পুনৰ কোৱাত অসুবিধা পায়, তেওঁৰ কণ্ঠস্বৰ স্পষ্ট নহয় আৰু তেওঁ শ্ৰেণীত কোৱা শব্দবোৰৰ অৰ্থ ভালকৈ বুজিব নোৱাৰে। এই ধৰণৰ ভাষিক বিয়ংগতিক কোৱা হয় -

- (1) ডিছফেছিয়া (Dysphasia)
- (2) ডিছগ্ৰাফিয়া (Dysgraphia)
- (3) ডিছপ্ৰেক্সিয়া (Dyspraxia)
- (4) ডিছকেলকুলিয়া (Dyscalculia)

[Question ID = 230][Question Description = S6_Assamese_Q110]

1. 1 [Option ID = 917]
2. 2 [Option ID = 918]
3. 3 [Option ID = 919]
4. 4 [Option ID = 920]

6)

এগৰাকী শিক্ষকে শিক্ষার্থীসকলৰ ভাষিক দক্ষতা প্ৰতিটো যান্মাষিকৰ অন্তৰ্বে অন্তৰ্বে পৰীক্ষা কৰে। ই তেওঁক সহায় কৰে -

- (1) শিক্ষার্থীৰ ভাষিক দক্ষতা পৰীক্ষা কৰাত
- (2) তেওঁলোকৰ ভাষা শিকাৰ ব্যুৎপত্তি জোখাত
- (3) তেওঁলোকক নম্বৰ দিয়াত
- (4) পাঠ্যক্ৰমিক উদ্দেশ্য নিৰ্ণয়ত

[Question ID = 231][Question Description = S6_Assamese_Q111]

1. 1 [Option ID = 921]
2. 2 [Option ID = 922]
3. 3 [Option ID = 923]
4. 4 [Option ID = 924]

7)

ভাষাৰ শ্ৰেণীত মূল্যায়ন কৰাটো অত্যাৱশ্যকীয় -

- (1) তেওঁলোকে পাঠৰ প্ৰশ্নৰ উত্তৰবোৰ শিকিছেনে নাই জানিবৰ বাবে।
- (2) শিক্ষণ-শিকণ প্ৰক্ৰিয়াৰ মাজত
- (3) শিক্ষকগৰাকী শিকোৱাত কিমান দক্ষ জানিবলৈ
- (4) মাত্ৰ পাঠটো সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ পাছত

[Question ID = 232][Question Description = S6_Assamese_Q112]

1. 1 [Option ID = 925]
2. 2 [Option ID = 926]
3. 3 [Option ID = 927]
4. 4 [Option ID = 928]

8)

তলৰ কোনটো উক্তি ভাষা মিশ্ৰণ (Code mixing) আৰু ভাষা সংক্ৰমণ (Code switching) ৰ ক্ষেত্ৰত শুদ্ধ ?

- (1) ভাষা মিশ্ৰণ হয় যেতিয়া কোনোবাই একেটা বাৰ্তালাপতে দুটা বা ততোধিক ভাষা বৈকল্পিকভাৱে ব্যৱহাৰ কৰে আৰু ভাষা সংক্ৰমণ হয় যেতিয়া কোনোবাই এটা শব্দ বা বাক্যাংশ এটা ভাষাৰ পৰা নি আন এটা ভাষাত ব্যৱহাৰ কৰে।
- (2) ভাষা মিশ্ৰণ আৰু ভাষা সংক্ৰমণ সমাৰ্থক।
- (3) ভাষা মিশ্ৰণ হয় তেতিয়া যেতিয়া কোনোবাই এটা শব্দ বা বাক্যাংশ এটা ভাষাৰ পৰা নি আন এটা ভাষাত ব্যৱহাৰ কৰে আৰু ভাষা সংক্ৰমণত বক্তাই বাৰ্তালাপৰ সময়ত দুটা বা ততোধিক ভাষা বৈকল্পিকভাৱে ব্যৱহাৰ কৰে।
- (4) ভাষা মিশ্ৰণ আৰু ভাষা সংক্ৰমণ মাত্ৰ একভাষীৰ দ্বাৰাহে সম্পন্ন কৰা হয়।

[Question ID = 233][Question Description = S6_Assamese_Q113]

1. 1 [Option ID = 929]
2. 2 [Option ID = 930]
3. 3 [Option ID = 931]
4. 4 [Option ID = 932]

9)

তলৰ কোনটো উক্তিয়ে পঠন আৰু লিখন দক্ষতাৰ মাজৰ সম্পৰ্ক সূচায় ?

- (1) এটা শিশুৱে লিখিব নোৱাৰিলে পঢ়িবও নোৱাৰে।
- (2) পঠন দক্ষতা আৰু লিখন দক্ষতা সম্পৃক্ত হৈ আছে।
- (3) লিখিবলৈ আৰু পঢ়িবলৈ সুকীয়াকৈ শিকাৰ লাগে।
- (4) এটা শিশুৱে যদি এটা দক্ষতা ভালকৈ আহৰণ কৰে তেন্তে তেওঁ আনটো দক্ষতাও সহজতে আহৰণ কৰিব।

[Question ID = 234][Question Description = S6_Assamese_Q114]

1. 1 [Option ID = 933]
2. 2 [Option ID = 934]
3. 3 [Option ID = 935]
4. 4 [Option ID = 936]

10)

এগৰাকী শিক্ষকে শিক্ষার্থীসকলক তলত আঁচ টনা শব্দবোৰ শুদ্ধ শব্দৰে পূৰাবলৈ দিলে। তেওঁ কোনটো দক্ষতা/নৈপুণ্যৰ মূল্যায়ন কৰা নাই ?

- (1) শ্ৰৱণ (Listening)
- (2) লিখন
- (3) পঠন
- (4) শ্ৰৱণ (Hearing)

[Question ID = 235][Question Description = S6_Assamese_Q115]

1. 1 [Option ID = 937]
2. 2 [Option ID = 938]
3. 3 [Option ID = 939]
4. 4 [Option ID = 940]

11) সংসাধিত লিখন অভিগম (Process writing approach) ৰ স্তৰসমূহ হৈছে -

- (1) প্রাক্লিখন - খচৰা - পুনৰীক্ষণ - সম্পাদনা - প্রকাশন
- (2) প্রাক্লিখন - পুনৰীক্ষণ - সম্পাদনা - লিখন - প্রকাশন
- (3) প্রাক্লিখন - সম্পাদনা - পুনৰীক্ষণ - লিখন - প্রকাশন
- (4) লিখন - পুনৰীক্ষণ - প্রাক্লিখন - সম্পাদনা - প্রকাশন

[Question ID = 236][Question Description = S6_Assamese_Q116]

1. 1 [Option ID = 941]
2. 2 [Option ID = 942]
3. 3 [Option ID = 943]
4. 4 [Option ID = 944]

12) বিশেষ তথ্য জানিবৰ বাবে পঢ়া মানে -

- (1) বীক্ষণ (Scanning)
- (2) সাৰ গ্ৰহণ (Skimming)
- (3) বিসংকেতীকৰণ
- (4) বিস্তৃত পঠন

[Question ID = 237][Question Description = S6_Assamese_Q117]

1. 1 [Option ID = 945]
2. 2 [Option ID = 946]
3. 3 [Option ID = 947]
4. 4 [Option ID = 948]

13) এগৰাকী শিক্ষকে শ্ৰেণীকোঠাত সামাজিক ভাষাৰ পোষকতা কৰিবলৈ -

- (1) শিক্ষার্থীসকলক শিশু দিৱসৰ বিষয়ে লিখিবলৈ দিলে।
- (2) শিক্ষার্থীসকলক সহপাঠীসকলৰ সৈতে বাৰ্তালাপ কৰিবলৈ দিলে।
- (3) শিক্ষার্থীক নিজৰ জন্মদিনৰ বাবে এখন নিমন্ত্ৰণী পত্ৰ লিখিবলৈ দিলে।
- (4) এটা প্ৰদত্ত পাঠৰ সাৰাংশ লিখিবলৈ দিলে।

[Question ID = 238][Question Description = S6_Assamese_Q118]

1. 1 [Option ID = 949]
2. 2 [Option ID = 950]
3. 3 [Option ID = 951]
4. 4 [Option ID = 952]

14)

শিক্ষকে শিক্ষার্থীক শ্ৰেণীকোঠাৰ পুথিভঁৰালৰ পৰা কাহিনীৰ কিতাপ বিচাৰি লৈ অকলশৰে পঢ়িবলৈ দিলে। তেওঁ পোষকতা কৰে -

- (1) ঐকান্তিক পঠন (Intensive Reading)
- (2) বিস্তৃত পঠন (Extensive Reading)
- (3) সমালোচনামূলক পঠন (Critical Reading)
- (4) অংশীদাৰমূলক পঠন (Shared Reading)

[Question ID = 239][Question Description = S6_Assamese_Q119]

1. 1 [Option ID = 953]
2. 2 [Option ID = 954]
3. 3 [Option ID = 955]
4. 4 [Option ID = 956]

15)

এগৰাকী ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষকে বানান আৰু উচ্চাৰণ শুদ্ধ কৰিবলৈ নানা পদ্ধতি অৱলম্বন কৰিছে। এই কাৰ্যই ছাত্ৰ ছাত্ৰীক সহায় কৰিব -

- (1) সাবলীলতা বৃদ্ধিত
- (2) শ্ৰৱণ দক্ষতা বৃদ্ধিত
- (3) শুদ্ধতা বৃদ্ধিত
- (4) শব্দভাণ্ডাৰ গঠনত

[Question ID = 240][Question Description = S6_Assamese_Q120]

1. 1 [Option ID = 957]
2. 2 [Option ID = 958]
3. 3 [Option ID = 959]
4. 4 [Option ID = 960]

Topic:- ENG_Q121-128_L2_P2_CTET

1)

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate option out of the given one.

Do we ask the question whether improvement in the quality of life means selling plastic containers, rubber shoes, polyester cloth, folding metal chairs, plastic toys, Prefabricated houses to our villages—articles and materials totally unsuited to our geo-climatic conditions and way of life? the poor designs and dull colours make the common man's life drab, dreary and meaningless yet it is emphasised by our audio-visual media. The lifestyle of the middle class and the educational system also contribute to eroding craft traditions. Plastic containers are replacing clay and metal storage jars. No one talks of the harmful properties of the chemicals in plastic which may react on the food kept in them. Nor is there any mention of the fact that metal is lasting and even after it breaks, it has a value, whereas plastic after a certain period of time, and if broken, is junk. No emphasis is laid on the fact that rubber and plastic sandals can cause allergy and are difficult to patch and maintain, or that polyester is not suitable for our climate, besides being hazardous. The folding metal chairs though viewed as an indication of affluence cannot replace the rural handmade seating items. Modern urban furniture is badly designed, uncomfortable and leads to bad posture.

The fact that simple products, made from indigenous materials with local skill can meet the needs of millions of people and are also within their purchasing power, besides providing jobs to a large number of people, is often not considered. For example, Kolhapuri chappals sold all over India at varying prices are finding a market at home and abroad. The furniture made with bamboo is comfortable and aesthetic to look at.

It is good for climatic conditions in India to use :

- (1) plastic jars
- (2) polythene bags
- (3) rubber shoes
- (4) clay pots

[Question ID = 781][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q121]

1. 1 [Option ID = 3121]
2. 2 [Option ID = 3122]
3. 3 [Option ID = 3123]
4. 4 [Option ID = 3124]

2)

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate option out of the given one.

Do we ask the question whether improvement in the quality of life means selling plastic containers, rubber shoes, polyester cloth, folding metal chairs, plastic toys, Prefabricated houses to our villages-articles and materials totally unsuited to our geo-climatic conditions and way of life ? the poor designs and dull colours make the common man's life drab, dreary and meaningless yet it is emphasised by our audio-visual media. The lifestyle of the middle class and the educational system also contribute to eroding craft traditions. Plastic containers are replacing clay and metal storage jars. No one talks of the harmful properties of the chemicals in plastic which may react on the food kept in them. Nor is there any mention of the fact that metal is lasting and even after it breaks, it has a value, whereas plastic after a certain period of time, and if broken, is junk. No emphasis is laid on the fact that rubber and plastic sandals can cause allergy and are difficult to patch and maintain, or that polyester is not suitable for our climate, besides being hazardous. The folding metal chairs though viewed as an indication of affluence cannot replace the rural handmade seating items. Modern urban furniture is badly designed , uncomfortable and leads to bad posture.

The fact that simple products, made from indigenous materials with local skill can meet the needs of millions of people and are also within their purchasing power, besides providing jobs to a large number of people, is often not considered. For example, Kolhapuri chappals sold all over India at varying prices are finding a market at home and abroad. The furniture made with bamboo is comfortable and aesthetic to look at.

Advertisements on T.V do not generally promote :

- (1) plastic toys
- (2) pre - fabricated houses
- (3) metal storage jars
- (4) folding metal chairs

[Question ID = 782][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q122]

1. 1 [Option ID = 3125]
2. 2 [Option ID = 3126]
3. 3 [Option ID = 3127]
4. 4 [Option ID = 3128]

3)

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate option out of the given one.

Do we ask the question whether improvement in the quality of life means selling plastic containers, rubber shoes, polyester cloth, folding metal chairs, plastic toys, Prefabricated houses to our villages-articles and materials totally unsuited to our geo-climatic conditions and way of life ? the poor designs and dull colours make the common man's life drab, dreary and meaningless yet it is emphasised by our audio-visual media. The lifestyle of the middle class and the educational system also contribute to eroding craft traditions. Plastic containers are replacing clay and metal storage jars. No one talks of the harmful properties of the chemicals in plastic which may react on the food kept in them. Nor is there any mention of the fact that metal is lasting and even after it breaks, it has a value, whereas plastic after a certain period of time, and if broken, is junk. No emphasis is laid on the fact that rubber and plastic sandals can cause allergy and are difficult to patch and maintain, or that polyester is not suitable for our climate, besides being hazardous. The folding metal chairs though viewed as an indication of affluence cannot replace the rural handmade seating items. Modern urban furniture is badly designed , uncomfortable and leads to bad posture.

The fact that simple products, made from indigenous materials with local skill can meet the needs of millions of people and are also within their purchasing power, besides providing jobs to a large number of people, is often not considered. For example, Kolhapuri chappals sold all over India at varying prices are finding a market at home and abroad. The furniture made with bamboo is comfortable and aesthetic to look at.

Metals are better than plastic as :

- (1) they are safe and long - lasting
- (2) they come in different colours
- (3) they are lighter in weight
- (4) they are very cheap

[Question ID = 783][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q123]

1. 1 [Option ID = 3129]
2. 2 [Option ID = 3130]
3. 3 [Option ID = 3131]
4. 4 [Option ID = 3132]

4)

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate option out of the given one.

Do we ask the question whether improvement in the quality of life means selling plastic containers, rubber shoes, polyester cloth, folding metal chairs, plastic toys, Prefabricated houses to our villages—articles and materials totally unsuited to our geo-climatic conditions and way of life? the poor designs and dull colours make the common man's life drab, dreary and meaningless yet it is emphasised by our audio-visual media. The lifestyle of the middle class and the educational system also contribute to eroding craft traditions. Plastic containers are replacing clay and metal storage jars. No one talks of the harmful properties of the chemicals in plastic which may react on the food kept in them. Nor is there any mention of the fact that metal is lasting and even after it breaks, it has a value, whereas plastic after a certain period of time, and if broken, is junk. No emphasis is laid on the fact that rubber and plastic sandals can cause allergy and are difficult to patch and maintain, or that polyester is not suitable for our climate, besides being hazardous. The folding metal chairs though viewed as an indication of affluence cannot replace the rural handmade seating items. Modern urban furniture is badly designed, uncomfortable and leads to bad posture.

The fact that simple products, made from indigenous materials with local skill can meet the needs of millions of people and are also within their purchasing power, besides providing jobs to a large number of people, is often not considered. For example, Kolhapuri chappals sold all over India at varying prices are finding a market at home and abroad. The furniture made with bamboo is comfortable and aesthetic to look at.

Study the following statements :

- (a) Chemicals in plastic are bad for health.
- (b) Middle classes are mostly ignoring our rural crafts.
- (1) (a) is right and (b) is wrong
- (2) (b) is right and (a) is wrong
- (3) Both (a) and (b) are right
- (4) Both (a) and (b) are wrong

[Question ID = 784][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q124]

- 1. 1 [Option ID = 3133]
- 2. 2 [Option ID = 3134]
- 3. 3 [Option ID = 3135]
- 4. 4 [Option ID = 3136]

5)

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate option out of the given one.

Do we ask the question whether improvement in the quality of life means selling plastic containers, rubber shoes, polyester cloth, folding metal chairs, plastic toys, Prefabricated houses to our villages-articles and materials totally unsuited to our geo-climatic conditions and way of life ? the poor designs and dull colours make the common man's life drab, dreary and meaningless yet it is emphasised by our audio-visual media. The lifestyle of the middle class and the educational system also contribute to eroding craft traditions. Plastic containers are replacing clay and metal storage jars. No one talks of the harmful properties of the chemicals in plastic which may react on the food kept in them. Nor is there any mention of the fact that metal is lasting and even after it breaks, it has a value, whereas plastic after a certain period of time, and if broken, is junk. No emphasis is laid on the fact that rubber and plastic sandals can cause allergy and are difficult to patch and maintain, or that polyester is not suitable for our climate, besides being hazardous. The folding metal chairs though viewed as an indication of affluence cannot replace the rural handmade seating items. Modern urban furniture is badly designed , uncomfortable and leads to bad posture.

The fact that simple products, made from indigenous materials with local skill can meet the needs of millions of people and are also within their purchasing power, besides providing jobs to a large number of people, is often not considered. For example, Kolhapuri chappals sold all over India at varying prices are finding a market at home and abroad. The furniture made with bamboo is comfortable and aesthetic to look at.

Study the following statements :

- (a) Use of simple and indeginous products gives jobs to many.
- (b) Articles made of plastic are safe and long lasting.
- (c) Food remains safe in tightly packed plastic jars.
- (1) (a) and (b) are right but (c) is wrong
- (2) (b) and (c) are right but (a) is wrong
- (3) (c) and (a) are right but (b) is wrong
- (4) (a) is right and (b) and (c) are wrong

[Question ID = 785][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q125]

- 1. 1 [Option ID = 3137]
- 2. 2 [Option ID = 3138]
- 3. 3 [Option ID = 3139]
- 4. 4 [Option ID = 3140]

6)

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate option out of the given one.

Do we ask the question whether improvement in the quality of life means selling plastic containers, rubber shoes, polyester cloth, folding metal chairs, plastic toys, Prefabricated houses to our villages-articles and materials totally unsuited to our geo-climatic conditions and way of life ? the poor designs and dull colours make the common man's life drab, dreary and meaningless yet it is emphasised by our audio-visual media. The lifestyle of the middle class and the educational system also contribute to eroding craft traditions. Plastic containers are replacing clay and metal storage jars. No one talks of the harmful properties of the chemicals in plastic which may react on the food kept in them. Nor is there any mention of the fact that metal is lasting and even after it breaks, it has a value, whereas plastic after a certain period of time, and if broken, is junk. No emphasis is laid on the fact that rubber and plastic sandals can cause allergy and are difficult to patch and maintain, or that polyester is not suitable for our climate, besides being hazardous. The folding metal chairs though viewed as an indication of affluence cannot replace the rural handmade seating items. Modern urban furniture is badly designed , uncomfortable and leads to bad posture.

The fact that simple products, made from indigenous materials with local skill can meet the needs of millions of people and are also within their purchasing power, besides providing jobs to a large number of people, is often not considered. For example, Kolhapuri chappals sold all over India at varying prices are finding a market at home and abroad. The furniture made with bamboo is comfortable and aesthetic to look at.

'the common man's life drab

The underlined word means the same as :

- (1) exciting
- (2) dullish
- (3) amazing
- (4) amusing

[Question ID = 786][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q126]

- 1. 1 [Option ID = 3141]
- 2. 2 [Option ID = 3142]
- 3. 3 [Option ID = 3143]
- 4. 4 [Option ID = 3144]

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate option out of the given one.

Do we ask the question whether improvement in the quality of life means selling plastic containers, rubber shoes, polyester cloth, folding metal chairs, plastic toys, Prefabricated houses to our villages—articles and materials totally unsuited to our geo-climatic conditions and way of life? the poor designs and dull colours make the common man's life drab, dreary and meaningless yet it is emphasised by our audio-visual media. The lifestyle of the middle class and the educational system also contribute to eroding craft traditions. Plastic containers are replacing clay and metal storage jars. No one talks of the harmful properties of the chemicals in plastic which may react on the food kept in them. Nor is there any mention of the fact that metal is lasting and even after it breaks, it has a value, whereas plastic after a certain period of time, and if broken, is junk. No emphasis is laid on the fact that rubber and plastic sandals can cause allergy and are difficult to patch and maintain, or that polyester is not suitable for our climate, besides being hazardous. The folding metal chairs though viewed as an indication of affluence cannot replace the rural handmade seating items. Modern urban furniture is badly designed, uncomfortable and leads to bad posture.

The fact that simple products, made from indigenous materials with local skill can meet the needs of millions of people and are also within their purchasing power, besides providing jobs to a large number of people, is often not considered. For example, Kolhapuri chappals sold all over India at varying prices are finding a market at home and abroad. The furniture made with bamboo is comfortable and aesthetic to look at.

'besides being hazardous .

Which of the following words is opposite in meaning to the underlined word ?

- (1) nasty
- (2) mortal
- (3) harmless
- (4) pernicious

[Question ID = 787][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q127]

- 1. 1 [Option ID = 3145]
- 2. 2 [Option ID = 3146]
- 3. 3 [Option ID = 3147]
- 4. 4 [Option ID = 3148]

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate option out of the given one.

Do we ask the question whether improvement in the quality of life means selling plastic containers, rubber shoes, polyester cloth, folding metal chairs, plastic toys, Prefabricated houses to our villages—articles and materials totally unsuited to our geo-climatic conditions and way of life? the poor designs and dull colours make the common man's life drab, dreary and meaningless yet it is emphasised by our audio-visual media. The lifestyle of the middle class and the educational system also contribute to eroding craft traditions. Plastic containers are replacing clay and metal storage jars. No one talks of the harmful properties of the chemicals in plastic which may react on the food kept in them. Nor is there any mention of the fact that metal is lasting and even after it breaks, it has a value, whereas plastic after a certain period of time, and if broken, is junk. No emphasis is laid on the fact that rubber and plastic sandals can cause allergy and are difficult to patch and maintain, or that polyester is not suitable for our climate, besides being hazardous. The folding metal chairs though viewed as an indication of affluence cannot replace the rural handmade seating items. Modern urban furniture is badly designed, uncomfortable and leads to bad posture.

The fact that simple products, made from indigenous materials with local skill can meet the needs of millions of people and are also within their purchasing power, besides providing jobs to a large number of people, is often not considered. For example, Kolhapuri chappals sold all over India at varying prices are finding a market at home and abroad. The furniture made with bamboo is comfortable and aesthetic to look at.

'...is often not considered....'

The underlined word is a/an :

- (1) Noun
- (2) Verb
- (3) Adjective
- (4) Adverb

[Question ID = 788][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q128]

- 1. 1 [Option ID = 3149]
- 2. 2 [Option ID = 3150]
- 3. 3 [Option ID = 3151]
- 4. 4 [Option ID = 3152]

Topic:- ENG_Q129-135_L2_P2_CTET

1)

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate option out of the given one.

In our summer retreat in upper Coonoor, we used to see bison, wild hare and barking deer and knew that leopards and hyenas from the reserve forest, a mile above our house, were regular visitors at night. Monkeys arrived in droves by day while we were in our residence, and sat menacingly on balconies and window sills, leaving only when they were certain that entry was barred and no instant pick-me-ups could be found.

For a while now, black sloth bears have been a source of some concern in the Nilgiris. Coonoor was once dominated by huge acreage of tea plantations, but some of them have been converted to real estate, robbing the bears of their habitat. Many houses, particularly those set in large gardens, are hence the natural targets of these hungry animals.

Increasingly venturesome in their hunt for food, these bears are determined and clever in the way they tackle their targets. They raid fruit gardens, pull down clotheslines if they get in the way; lay waste to carefully tended flowering plants and even climb over gates and turn taps off and on.

Last week, our watchman, Robert called to say the kitchen window grille was broken. Someone had wrenched it away from its sockets, smashed the glass and entered. Robert's FIR was that nothing had been stolen. The oven, fridge and TV stood undisturbed, but every kitchen cabinet had been violently explored for snacks. A glass table in the living room was cracked as if someone had stood on it as might well have been the case. Worst of all came the news that our intruder (the scratch marks, bits of fur and smell indicated his identity) had discovered our bar. The bottles were emptied or broken. (MINI)

Every night Mini's sleep would be disturbed by :

(a) barking deer	(b) leopards
(c) bisons	(d) hyenas
(1) (a) and (b)	
(2) (b) and (c)	
(3) (a) and (c)	
(4) (b) and (d)	

[Question ID = 789][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q129]

1. 1 [Option ID = 3153]
2. 2 [Option ID = 3154]
3. 3 [Option ID = 3155]
4. 4 [Option ID = 3156]

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate option out of the given one.

In our summer retreat in upper Coonoor, we used to see bison, wild hare and barking deer and knew that leopards and hyenas from the reserve forest, a mile above our house, were regular visitors at night. Monkeys arrived in droves by day while we were in our residence, and sat menacingly on balconies and window sills, leaving only when they were certain that entry was barred and no instant pick-me-ups could be found.

For a while now, black sloth bears have been a source of some concern in the Nilgiris. Coonoor was once dominated by huge acreage of tea plantations, but some of them have been converted to real estate, robbing the bears of their habitat. Many houses, particularly those set in large gardens, are hence the natural targets of these hungry animals.

Increasingly venturesome in their hunt for food, these bears are determined and clever in the way they tackle their targets. They raid fruit gardens, pull down clotheslines if they get in the way; lay waste to carefully tended flowering plants and even climb over gates and turn taps off and on.

Last week, our watchman, Robert called to say the kitchen window grille was broken. Someone had wrenched it away from its sockets, smashed the glass and entered. Robert's FIR was that nothing had been stolen. The oven, fridge and TV stood undisturbed, but every kitchen cabinet had been violently explored for snacks. A glass table in the living room was cracked as if someone had stood on it as might well have been the case. Worst of all came the news that our intruder (the scratch marks, bits of fur and smell indicated his identity) had discovered our bar. The bottles were emptied or broken. (MINI)

Monkeys would become a menace when :

- (a) food was available
 - (b) balconies were barred
 - (c) windows were open
 - (d) it became dark
- (1) (a) and (b)
 - (2) (b) and (c)
 - (3) (c) and (a)
 - (4) (c) and (d)

[Question ID = 790][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q130]

- 1. 1 [Option ID = 3157]
- 2. 2 [Option ID = 3158]
- 3. 3 [Option ID = 3159]
- 4. 4 [Option ID = 3160]

3)

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate option out of the given one.

In our summer retreat in upper Coonoor, we used to see bison, wild hare and barking deer and knew that leopards and hyenas from the reserve forest, a mile above our house, were regular visitors at night. Monkeys arrived in droves by day while we were in our residence, and sat menacingly on balconies and window sills, leaving only when they were certain that entry was barred and no instant pick-me-ups could be found.

For a while now, black sloth bears have been a source of some concern in the Nilgiris. Coonoor was once dominated by huge acreage of tea plantations, but some of them have been converted to real estate, robbing the bears of their habitat. Many houses, particularly those set in large gardens, are hence the natural targets of these hungry animals.

Increasingly venturesome in their hunt for food, these bears are determined and clever in the way they tackle their targets. They raid fruit gardens, pull down clotheslines if they get in the way; lay waste to carefully tended flowering plants and even climb over gates and turn taps off and on.

Last week, our watchman, Robert called to say the kitchen window grille was broken. Someone had wrenched it away from its sockets, smashed the glass and entered. Robert's FIR was that nothing had been stolen. The oven, fridge and TV stood undisturbed, but every kitchen cabinet had been violently explored for snacks. A glass table in the living room was cracked as if someone had stood on it as might well have been the case. Worst of all came the news that our intruder (the scratch marks, bits of fur and smell indicated his identity) had discovered our bar. The bottles were emptied or broken. (MINI)

Which of the following statements is NOT true ?

- (1) Sloth bears liked tea plantations.
- (2) The bears did not touch Mini's bar.
- (3) They had lost their habitat.
- (4) So they started frequenting fruit gardens.

[Question ID = 791][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q131]

1. 1 [Option ID = 3161]
2. 2 [Option ID = 3162]
3. 3 [Option ID = 3163]
4. 4 [Option ID = 3164]

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate option out of the given one.

In our summer retreat in upper Coonoor, we used to see bison, wild hare and barking deer and knew that leopards and hyenas from the reserve forest, a mile above our house, were regular visitors at night. Monkeys arrived in droves by day while we were in our residence, and sat menacingly on balconies and window sills, leaving only when they were certain that entry was barred and no instant pick-me-ups could be found.

For a while now, black sloth bears have been a source of some concern in the Nilgiris. Coonoor was once dominated by huge acreage of tea plantations, but some of them have been converted to real estate, robbing the bears of their habitat. Many houses, particularly those set in large gardens, are hence the natural targets of these hungry animals.

Increasingly venturesome in their hunt for food, these bears are determined and clever in the way they tackle their targets. They raid fruit gardens, pull down clotheslines if they get in the way; lay waste to carefully tended flowering plants and even climb over gates and turn taps off and on.

Last week, our watchman, Robert called to say the kitchen window grille was broken. Someone had wrenched it away from its sockets, smashed the glass and entered. Robert's FIR was that nothing had been stolen. The oven, fridge and TV stood undisturbed, but every kitchen cabinet had been violently explored for snacks. A glass table in the living room was cracked as if someone had stood on it as might well have been the case. Worst of all came the news that our intruder (the scratch marks, bits of fur and smell indicated his identity) had discovered our bar. The bottles were emptied or broken. (MINI)

How did Robert know that a bear had broken into the house ?

- (1) Only kitchen cabinets were ransacked.
- (2) Only a bear could have broken the grille.
- (3) Oven and T.V were untouched.
- (4) Both (1) and (2)

[Question ID = 792][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q132]

- 1. 1 [Option ID = 3165]
- 2. 2 [Option ID = 3166]
- 3. 3 [Option ID = 3167]
- 4. 4 [Option ID = 3168]

5)

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate option out of the given one.

In our summer retreat in upper Coonoor, we used to see bison, wild hare and barking deer and knew that leopards and hyenas from the reserve forest, a mile above our house, were regular visitors at night. Monkeys arrived in droves by day while we were in our residence, and sat menacingly on balconies and window sills, leaving only when they were certain that entry was barred and no instant pick-me-ups could be found.

For a while now, black sloth bears have been a source of some concern in the Nilgiris. Coonoor was once dominated by huge acreage of tea plantations, but some of them have been converted to real estate, robbing the bears of their habitat. Many houses, particularly those set in large gardens, are hence the natural targets of these hungry animals.

Increasingly venturesome in their hunt for food, these bears are determined and clever in the way they tackle their targets. They raid fruit gardens, pull down clotheslines if they get in the way; lay waste to carefully tended flowering plants and even climb over gates and turn taps off and on.

Last week, our watchman, Robert called to say the kitchen window grille was broken. Someone had wrenched it away from its sockets, smashed the glass and entered. Robert's FIR was that nothing had been stolen. The oven, fridge and TV stood undisturbed, but every kitchen cabinet had been violently explored for snacks. A glass table in the living room was cracked as if someone had stood on it as might well have been the case. Worst of all came the news that our intruder (the scratch marks, bits of fur and smell indicated his identity) had discovered our bar. The bottles were emptied or broken. (MINI)

Monkeys arrived in droves.....

The underlined word means the same as :

- (1) large groups
- (2) pairs
- (3) singles
- (4) small groups

[Question ID = 793][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q133]

- 1. 1 [Option ID = 3169]
- 2. 2 [Option ID = 3170]
- 3. 3 [Option ID = 3171]
- 4. 4 [Option ID = 3172]

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate option out of the given one.

In our summer retreat in upper Coonoor, we used to see bison, wild hare and barking deer and knew that leopards and hyenas from the reserve forest, a mile above our house, were regular visitors at night. Monkeys arrived in droves by day while we were in our residence, and sat menacingly on balconies and window sills, leaving only when they were certain that entry was barred and no instant pick-me-ups could be found.

For a while now, black sloth bears have been a source of some concern in the Nilgiris. Coonoor was once dominated by huge acreage of tea plantations, but some of them have been converted to real estate, robbing the bears of their habitat. Many houses, particularly those set in large gardens, are hence the natural targets of these hungry animals.

Increasingly venturesome in their hunt for food, these bears are determined and clever in the way they tackle their targets. They raid fruit gardens, pull down clotheslines if they get in the way; lay waste to carefully tended flowering plants and even climb over gates and turn taps off and on.

Last week, our watchman, Robert called to say the kitchen window grille was broken. Someone had wrenched it away from its sockets, smashed the glass and entered. Robert's FIR was that nothing had been stolen. The oven, fridge and TV stood undisturbed, but every kitchen cabinet had been violently explored for snacks. A glass table in the living room was cracked as if someone had stood on it as might well have been the case. Worst of all came the news that our intruder (the scratch marks, bits of fur and smell indicated his identity) had discovered our bar. The bottles were emptied or broken. (MINI)

'....targets of these hungry animals....'

Which of the following words is opposite in meaning to the underlined word ?

- (1) famished
- (2) overfed
- (3) grilled
- (4) greedy

[Question ID = 794][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q134]

- 1. 1 [Option ID = 3173]
- 2. 2 [Option ID = 3174]
- 3. 3 [Option ID = 3175]
- 4. 4 [Option ID = 3176]

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate option out of the given one.

In our summer retreat in upper Coonoor, we used to see bison, wild hare and barking deer and knew that leopards and hyenas from the reserve forest, a mile above our house, were regular visitors at night. Monkeys arrived in droves by day while we were in our residence, and sat menacingly on balconies and window sills, leaving only when they were certain that entry was barred and no instant pick-me-ups could be found.

For a while now, black sloth bears have been a source of some concern in the Nilgiris. Coonoor was once dominated by huge acreage of tea plantations, but some of them have been converted to real estate, robbing the bears of their habitat. Many houses, particularly those set in large gardens, are hence the natural targets of these hungry animals.

Increasingly venturesome in their hunt for food, these bears are determined and clever in the way they tackle their targets. They raid fruit gardens, pull down clotheslines if they get in the way; lay waste to carefully tended flowering plants and even climb over gates and turn taps off and on.

Last week, our watchman, Robert called to say the kitchen window grille was broken. Someone had wrenched it away from its sockets, smashed the glass and entered. Robert's FIR was that nothing had been stolen. The oven, fridge and TV stood undisturbed, but every kitchen cabinet had been violently explored for snacks. A glass table in the living room was cracked as if someone had stood on it as might well have been the case. Worst of all came the news that our intruder (the scratch marks, bits of fur and smell indicated his identity) had discovered our bar. The bottles were emptied or broken. (MINI)

'....explored for snacks'.

The underlined word is a/an _____.

- (1) Noun
- (2) Conjunction
- (3) Preposition
- (4) Adverb

[Question ID = 795][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q135]

1. 1 [Option ID = 3177]
2. 2 [Option ID = 3178]
3. 3 [Option ID = 3179]
4. 4 [Option ID = 3180]

Topic:- ENG_Q136-150_L2_P2_CTET

- 1) Constructivist approach is different from communicative approach in that it focuses :
- (1) primarily on meaning and expect that the form will be learnt in the process
 - (2) primarily on form and expects that the meaning will be comprehended in the process
 - (3) on use and knowledge of form
 - (4) on drilling and habit formation

[Question ID = 796][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q136]

1. 1 [Option ID = 3181]
2. 2 [Option ID = 3182]
3. 3 [Option ID = 3183]
4. 4 [Option ID = 3184]

- 2) Which among the following does not come under meaning based activities ?
- (1) Interacting with the text
 - (2) Using previous knowledge
 - (3) Reading and then narrating the same to others
 - (4) Reading every word

[Question ID = 797][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q137]

1. 1 [Option ID = 3185]
2. 2 [Option ID = 3186]
3. 3 [Option ID = 3187]
4. 4 [Option ID = 3188]

- 3) Analytical study of the errors is _____.
- (1) Error analysis
 - (2) Contrastive analysis
 - (3) Sentence analysis
 - (4) Word analysis

[Question ID = 798][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q138]

1. 1 [Option ID = 3189]
2. 2 [Option ID = 3190]
3. 3 [Option ID = 3191]
4. 4 [Option ID = 3192]

- 4) A teacher is teaching note making to class 7 learners. Which skills you find most important to take notes effectively :
- (1) writing fluently, using conjunctions
 - (2) using symbols and abbreviations instead of words
 - (3) re-writing a text, using your own words
 - (4) writing legibly with correct punctuation

[Question ID = 799][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q139]

1. 1 [Option ID = 3193]
2. 2 [Option ID = 3194]
3. 3 [Option ID = 3195]
4. 4 [Option ID = 3196]

- 5) What the student wants to say and then generating a suitable text to say it, are stages of the _____ process.
- (1) Listening
 - (2) Writing
 - (3) Speaking
 - (4) Creative

[Question ID = 800][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q140]

1. 1 [Option ID = 3197]
2. 2 [Option ID = 3198]
3. 3 [Option ID = 3199]
4. 4 [Option ID = 3200]

- 6) While teaching new vocabulary a teacher should _____.
- (1) write the meaning of the word in the home language of learner.
 - (2) encourage to use dictionary for every new and difficult word in the text.
 - (3) enable learners to use the words in different context.
 - (4) ask learners to memorise its spelling for dictation test.

[Question ID = 801][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q141]

1. 1 [Option ID = 3201]
2. 2 [Option ID = 3202]
3. 3 [Option ID = 3203]
4. 4 [Option ID = 3204]

- 7) A language teacher wants her students to write for an authentic audience and purpose. What would be the best writing task to achieve this ?
- (1) Students write a letter to the principal expressing their opinion on a school-related issue
 - (2) Students write answers to questions given at the end of the chapter after discussing them with each other
 - (3) Students write a movie review of a movie they watched recently
 - (4) Student write on the topic, 'My school'

[Question ID = 802][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q142]

1. 1 [Option ID = 3205]
2. 2 [Option ID = 3206]
3. 3 [Option ID = 3207]
4. 4 [Option ID = 3208]

- 8) The two productive language skills include _____.
- (1) reading and writing
 - (2) listening and speaking
 - (3) listening and reading
 - (4) speaking and writing

[Question ID = 803][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q143]

1. 1 [Option ID = 3209]
2. 2 [Option ID = 3210]
3. 3 [Option ID = 3211]
4. 4 [Option ID = 3212]

- 9) A teacher of class 6 draws the attention of learners to a grammar item while reading the text and then provides them with plenty of situations from real life situations where that grammar item has been used, She then scaffolds them to draw the rules of the grammar item. What is this known as ?
- (1) Grammar in context
 - (2) Grammar in text
 - (3) Grammar with learners
 - (4) Grammar in translation

[Question ID = 804][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q144]

1. 1 [Option ID = 3213]
2. 2 [Option ID = 3214]
3. 3 [Option ID = 3215]
4. 4 [Option ID = 3216]

- 10) A teacher observed that a child comfortably writes and does other things with her left hand, she must be :
- (1) stopped immediately and made to use right hand to perform these activities.
 - (2) encouraged her preference without interfering or stopping her.
 - (3) given ample practice by her parents to write with the right hand.
 - (4) taken to a special teacher to overcome this problem.

[Question ID = 805][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q145]

1. 1 [Option ID = 3217]
2. 2 [Option ID = 3218]
3. 3 [Option ID = 3219]
4. 4 [Option ID = 3220]

- 11) Ability to read a text with accuracy, speed, expression and comprehension that allows children to make meaning from text, refers to :
- (1) reading comprehension
 - (2) oral language development
 - (3) reading fluency
 - (4) decoding

[Question ID = 806][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q146]

1. 1 [Option ID = 3221]
2. 2 [Option ID = 3222]
3. 3 [Option ID = 3223]
4. 4 [Option ID = 3224]

- 12) A child might be awarded high marks for 'overall language use', even if he or she has misspelt many words under _____ approach.
- (1) Whole language
 - (2) Structural approach
 - (3) Grammar translation
 - (4) Behaviouristic

[Question ID = 807][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q147]

1. 1 [Option ID = 3225]
2. 2 [Option ID = 3226]
3. 3 [Option ID = 3227]
4. 4 [Option ID = 3228]

- 13) Which one of the following strategy do you find important to teach in the multilingual classroom ?
- (1) Code-switching and code mixing
 - (2) Translation between language of the classroom and children's L1
 - (3) Forming language groups in the class
 - (4) No special strategy is required for multilingualism

[Question ID = 808][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q148]

1. 1 [Option ID = 3229]
2. 2 [Option ID = 3230]
3. 3 [Option ID = 3231]
4. 4 [Option ID = 3232]

- 14) Summative assessment :
- (1) is diagnostic and remedial
 - (2) provides effective feedback to students and their parents
 - (3) allows the active involvement of the learners in the teaching learning process
 - (4) is used to make judgements about the students' learning and performance

[Question ID = 809][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q149]

1. 1 [Option ID = 3233]
2. 2 [Option ID = 3234]
3. 3 [Option ID = 3235]
4. 4 [Option ID = 3236]

- 15) Which type of listening demands more attention in the classroom ?
- (1) Extensive
 - (2) Intensive
 - (3) Hearing
 - (4) Discriminative

[Question ID = 810][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q150]

1. 1 [Option ID = 3237]
2. 2 [Option ID = 3238]
3. 3 [Option ID = 3239]
4. 4 [Option ID = 3240]